

Lupp 2021

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Huddinge

ENKÄTFABRIKEN

Huddinge

”Jag tycker att kommunen borde lägga mer pengar på att unga får fritidsaktiviteter, eftersom det minskar risken för att unga blir deprimerade.”

– Tjej, högstadiet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	6
A. Bakgrundsfrågor	8
B. Fritid	12
C. Skola	28
D. Politik och samhälle	38
E. Trygghet	49
F. Hälsa	61
G. Arbete	75
H. Framtid	79
Referenslista	90

**Innehållet i rapporten
är färgkodat!**

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen som nu är lag och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. De nya målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. Tre prioriterade områden har även tagits fram i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet och dessa är: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Huddinge. Några sammanfattade reflektioner presenteras dock här.

Fritiden i Huddinge

Andelen som är nöjda med sin fritid och med utbudet av aktiviteter är hög, främst bland högstadieungdomarna. Det finns dock även vissa könsskillnader, och tjejer är något mindre nöjda med sin fritid och utbudet av aktiviteter än killar.

Gällande vad ungdomarna gör på sin fritid så svarar majoriteten att de tränar/idrottar minst en gång i veckan. Det finns dock också vissa könsskillnader. Killar spelar online-spel, dataspel eller tv-spel i klart högre grad än tjejer, medan tjejer i högre grad håller på med foto, film, tecknar eller liknande samt spelar teater, gör musik eller dansar. I Huddinge uppger även 56 % av ungdomarna totalt att de läser på fritiden, vilket är högre än rikssnittet för Lupp 2021. Däremot är andelen som är ute i naturen minst en gång i veckan något lägre än rikssnittet. Genom sambandsanalyser framgår också att det finns vissa skillnader utifrån ytterligare bakgrundsvariabler, och mellan olika bostadsområden, när det kommer till ungas fritid. Vad som bland annat framgår är att unga i Snättringe är mest nöjda med fritiden, medan unga i Vårby är minst nöjda. Se mer om detta i avsnittet "Fördjupat om ungas fritid".

Synen på inflytande

Runt 50-70 % av ungdomarna i Huddinge vill vara med och bestämma om olika saker i skolan. Det framgår också att 37 % av högstadieungdomarna och 43 % av gymnasieungdomarna vill påverka i frågor som rör kommunen. Vad gäller synen på möjligheterna att påverka är det en relativt låg andel, 21-22 % av både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna, som svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter. Detta är på en liknande nivå som rikssnittet 2021. Majoriteten av de som inte vill påverka anger att det beror på att de inte är tillräckligt intresserade. Det kan således vara viktigt för kommunen att närmre undersöka vad detta kan bero på och att på olika sätt arbeta med inflytandefrågor både i skolan och i kommunen som helhet.

Tryggheten och utsatthet för brott

I flera frågor om trygghet och trivsel i skolan är nöjdheten hög. Vi kan dock se att en relativt stor andel på högstadiet rapporterar att våld, mobbning, sexuella trakasserier och rasism förekommer i skolan. 21 % av högstadieungdomarna svarar exempelvis att våld förekommer. En relativt hög andel av högstadietjejerna (29 %) svarar även att de utsatts för mobbning under de senaste sex månaderna. Därutöver kan vi även se, i avsnittet om trygghet, att killar i högst utsträckning svarar att de blivit utsatta för hot och stöld. Tjejer anger i högre grad än killar att de blivit utsatta för sexuellt våld/utnyttjande.

Vi ser också att tryggheten på de flesta platser i kommunen är hög. Tryggheten är dock något lägre på stan/i centrum, i kollektivtrafiken och på ungdomens hus. Tjejer känner sig mindre trygga än killar på stan och i kollektivtrafiken, och gymnasietjejerna är minst trygga på ungdomens hus/fritidsgårdar eller liknande. Även när det gäller trygghet och utsatthet syns genom sambandsanalyser vissa skillnader utifrån ytterligare bakgrundsvariabler och mellan bostadsområden. Det kan därmed behövas åtgärder för att öka tryggheten bland unga i Huddinge.

Stora skillnader i hälsa mellan kön

Det framgår i avsnittet om hälsa att tjejer mår sämre än killar. Endast 50 % av gymnasietjejerna svarar att de mår bra, bland högstadietjejerna svarar 59 % detsamma. Bland killarna svarar 83 % på högstadiet och 72 % på gymnasiet att de mår bra. Gymnasieungdomarna i Huddinge mår även totalt sett något sämre än Lupps rikssnitt 2021.

I resultatet ser vi även att tjejer upplever psykiska och somatiska besvär i större utsträckning än vad killar gör. 72 % av gymnasietjejerna och 64 % av högstadietjejerna anger att de är stressade flera gånger i veckan eller oftare. Motsvarande andel bland killarna är 44 % i gymnasiet och 38 % i högstadiet. Även nedstämdhet är mer vanligt bland tjejer, 41-46 % av tjejerna besvärar sig med detta, motsvarande andel bland killarna är 17-25 %. Gymnasieungdomarna har besvär flera gånger i veckan eller oftare i högre grad än rikssnittet, medan högstadieungdomarna har besvären i liknande grad som rikssnittet. Även högstadieungdomarna i Huddinge är dock stressade i högre grad än rikssnittet. I årets Lupp-enkät fanns även en fråga om hur Corona har påverkat ungdomarna i olika avseenden. Här ser vi bland annat att tjejer i högre grad än killar anger att deras psykiska hälsa blivit sämre under pandemin.

Även på området "Hälsa" har sambandsanalyser gjorts. Vad som bland annat framgår är att hälsa samvarierar med trivsel och trygghet i skolan, och att det finns vissa skillnader utifrån ytterligare bakgrundsvariabler och mellan bostadsområden.

Många unga dricker alkohol

I resultatet framkommer även att unga i Huddinge dricker alkohol minst en gång i veckan i högre grad än rikssnittet. Bland gymnasieungdomarna i Huddinge dricker 29 % öl, cider, vin eller sprit minst en gång i månaden, jämfört med 12 % för rikssnittet. Däremot snusar gymnasieungdomarna i något lägre grad än rikssnittet. I övrigt är resultatet i Huddinge likt Lupps rikssnitt när det kommer till alkohol och tobak.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor Lupp-undersökning har år 2021 genomförts i Huddinge på högstadiet i årskurs 8 samt på gymnasiet i årskurs 1 och 3. Undersökningen genomfördes under hösten 2021 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Huddinge.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år.

Svarsfrekvens

Totalt har 950 elever av 1133 på högstadiet svarat på undersökningen. Svarsfrekvensen på högstadiet är således 84 %. På gymnasiet har 907 elever svarat på enkäten, utav totalt 2134 elever. Detta ger en svarsfrekvens om 43 %.

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

*Svarsfrekvensen
är 84 % på
högstadiet och
43 % på gymnasiet*

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det har rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

Rapporten innehåller även fördjupad analys i form av sambandsanalyser. Vad som är viktigt att tänka på är att en sambandsanalys inte säger något om orsaksförhållandet,

det vill säga att vi kan inte se vad som orsakar vad. Denna form av analys visar endast hur variabler eller frågor samvarierar. I Huddinge har kommunen även valt att analysera skillnader mellan bostadsområden i de tre valda fördjupningsdelarna. Dessa bostadsområden är: Stuvsta, Flemingsberg, Segeltorp, Skogås, Fullersta, Trångsund, Vårby, Glömsta, Snättringe, Sjödalén, Länna samt Gladö-Lissma/Högmora/Vidja-Ågesta. Gladö-Lissma/Högmora/Vidja-Ågesta har slagits ihop och kategoriseras som landsbygdsområden. Ett antal ungdomar uppgav även att de bor i Kungens kurva, men på grund av få svar inkluderas inte detta område i analyserna.

Bland de som svarat på Lupp-enkäten bor totalt 345 av gymnasieungdomarna och 756 av högstadiungdomarna i ett bostadsområde i Huddinge kommun, med en del variationer mellan olika områden. Minst unga totalt sett bor i Gladö-Lissma/Högmora/Vidja-Ågesta och flest unga bor i Stuvsta. Eftersom andelen boende i varje område varierar är det framförallt större skillnader mellan områden som lyfts i fördjupningarna. Skillnaderna mellan områden tas främst upp i textform. I en del av texterna lyfts även könsskillnader inom och mellan bostadsområden i frågor där resultatet sticker ut.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är väldigt få till antalet.

Jämförelser med rikssnitt för Lupp 2021

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2021). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2021. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i de utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ utesluts i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår av bilden nedan är könsfördelningen relativt jämn bland de som svarat på Lupp-enkäten, 46 % är tjejer och 51 % är killar. Totalt sett svarar 14 % att de har en långvarig nedsatt funktion eller sjukdom.

I tabell A5 på nästa sida framgår det att bland ungdomarna som svarat är 85 % själva födda i Sverige.

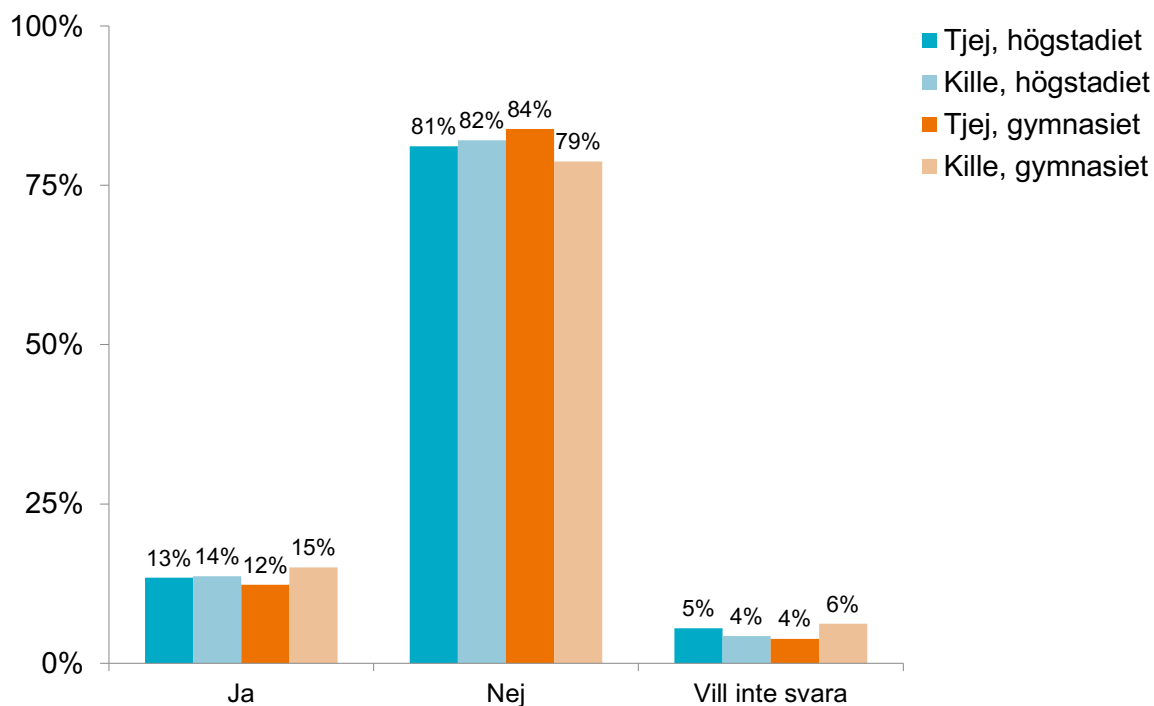
Om de svarande:

*14% totalt har en
långvarig nedsatt
funktion*

*46% tjejer
51% killar
2% annan könstillhörighet*

*80% Heterosexuella
2% Homosexuella
5% Bisexuella
14% Övrigt/annat/
vill ej svara*

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	85%	0%	5%	10%
Förälder A	59%	2%	10%	29%
Förälder B	54%	2%	10%	33%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

	Procent
10 år eller längre	44%
4-9 år	38%
0-3 år	18%

A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

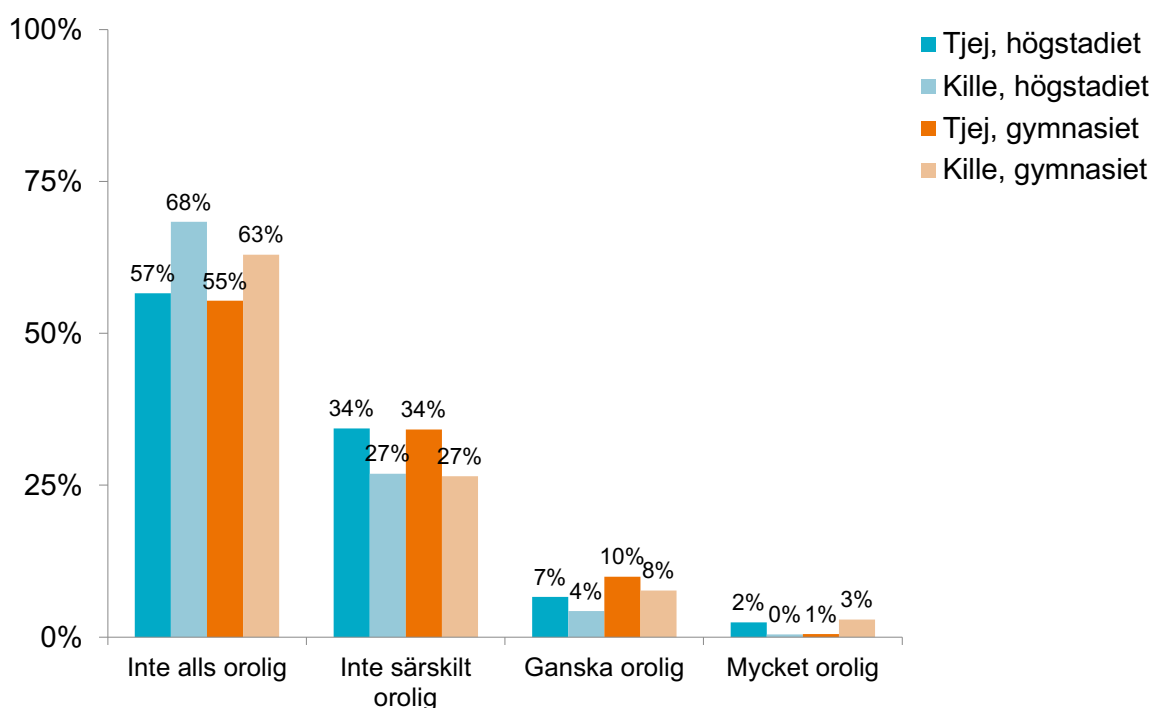
	Förälder a	Förälder b
Arbetar	92%	86%
Studerar	2%	3%
Föräldraledig	0%	1%
Arbetslös	1%	3%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	1%
Ålderspensionär	0%	1%
Annat	1%	2%
Vet inte	2%	4%

Ekonomi

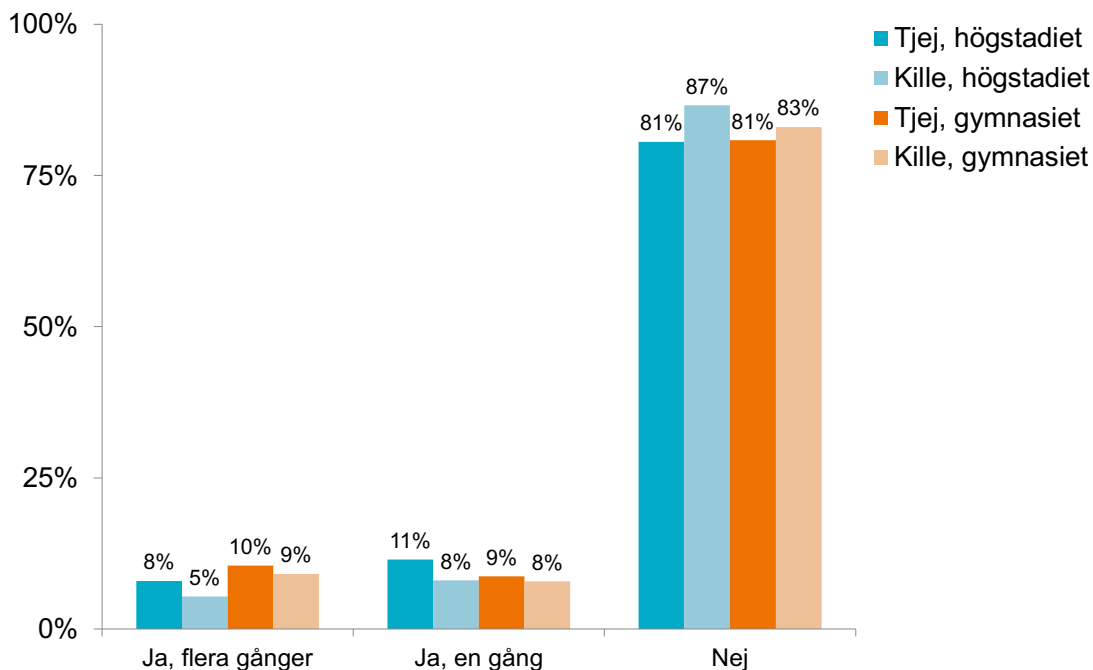
En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 4-11 % som svarar att de är ganska eller mycket oroliga. Killar har i högre grad än tjejer svarat att de inte alls är oroliga.

Vidare framgår det i diagram A8 att mellan 13-19 % av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper, för att familjen inte haft råd.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

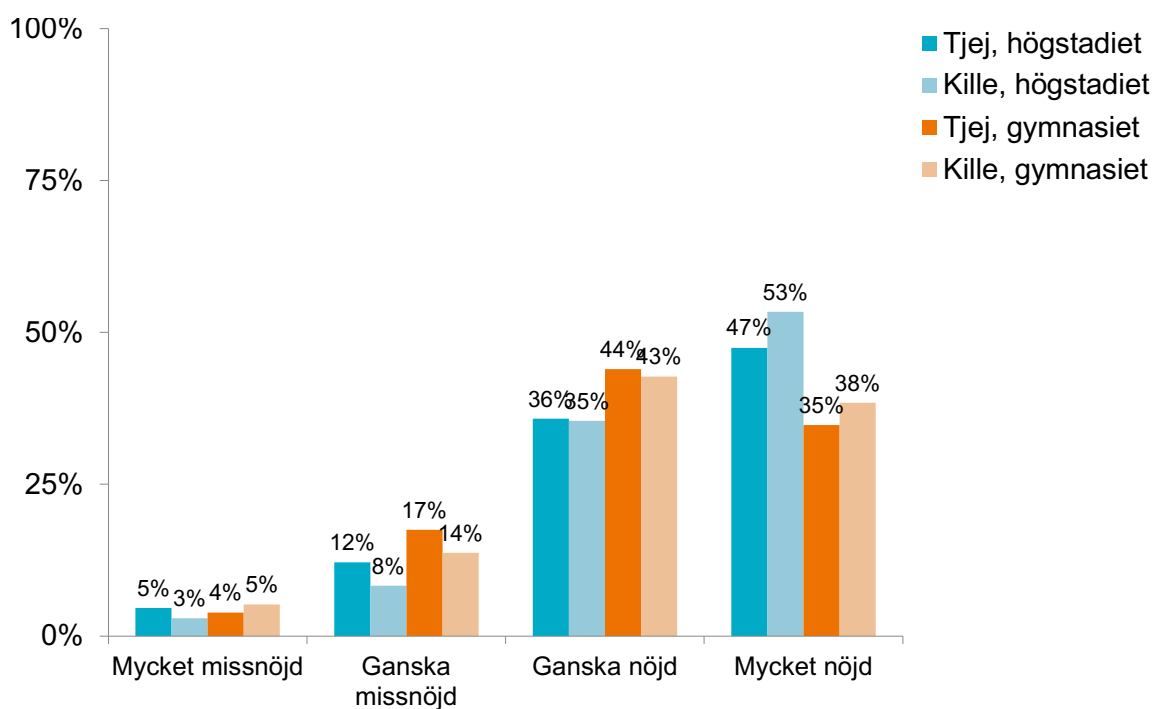

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

Ungdomarna svarade på en fråga om hur nöjda de är med sin ekonomi. Vad som framgår i diagram A9 är att majoriteten av ungdomarna är ganska eller mycket nöjda med sin ekonomi. Allra nöjdast är högstadiekillarna.

A9. Hur nöjd är du med din ekonomi?

”Fler fritidsgårdar som är större, ställen att hänga på, konstutställningar, konserter, sociala evenemang, fler cafeer”

– Svar från tjej i högstadiet om vilka lokaler kommunen ska erbjuda för barn och unga

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar dels om att erbjuda ett utbud med många olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar och dels om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utesluts från en stimulerande och meningsfull fritid. Forskning och tidigare studier visar dock att vissa grupper av ungdomar i lägre grad deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. Bland annat framgår det att utrikesfödda tjejer, unga med funktionsnedsättning, unga hbtq-personer och unga med begränsade ekonomiska resurser i lägre grad är aktiva i fritidsverksamheter och föreningar.¹

En studie från MUCF år 2020 visar också att det är vanligare att unga utrikesfödda, unga hbtq-personer samt unga tjejer upplever olika hinder att delta i fritidsaktiviteter. I samma studie finner man också att var tredje ung med funktionsnedsättning och var fjärde ung hbtq-person avstår från fritidsaktiviteter av rädsla för att bli dåligt bemötta.²

¹ MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

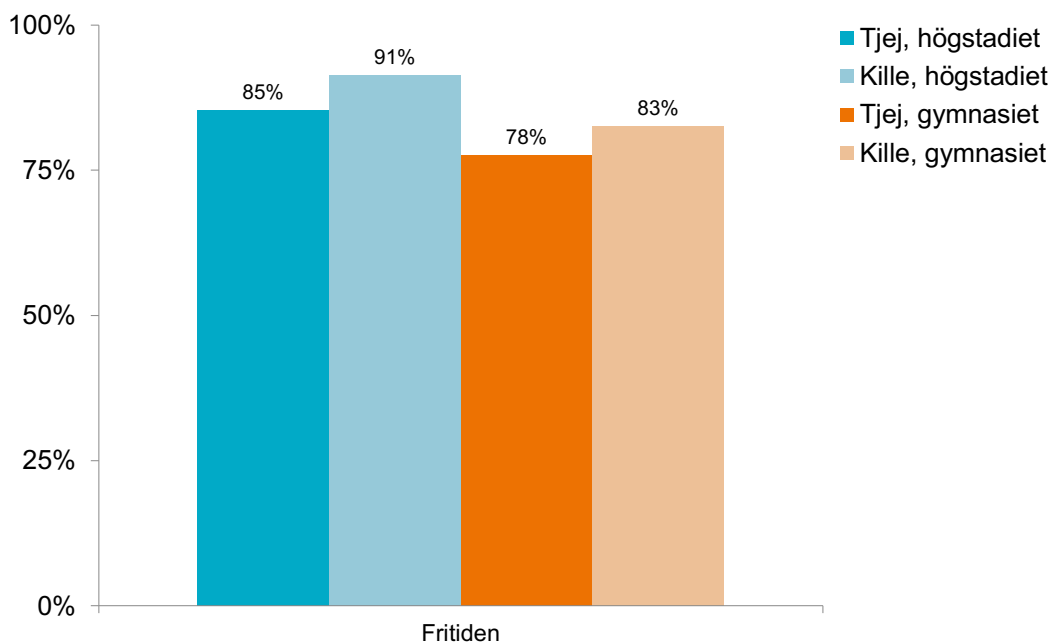
² MUCF 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder

Nöjdhet med fritiden

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Huddinge. Killar är nöjdare än tjejer, framför allt på högstadiet. Jämför man med rikssnittet är högstadieungdomarna i Huddinge ungefär lika nöjda. Gymnasieungdomarna är däremot något mindre nöjda.

B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid?
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

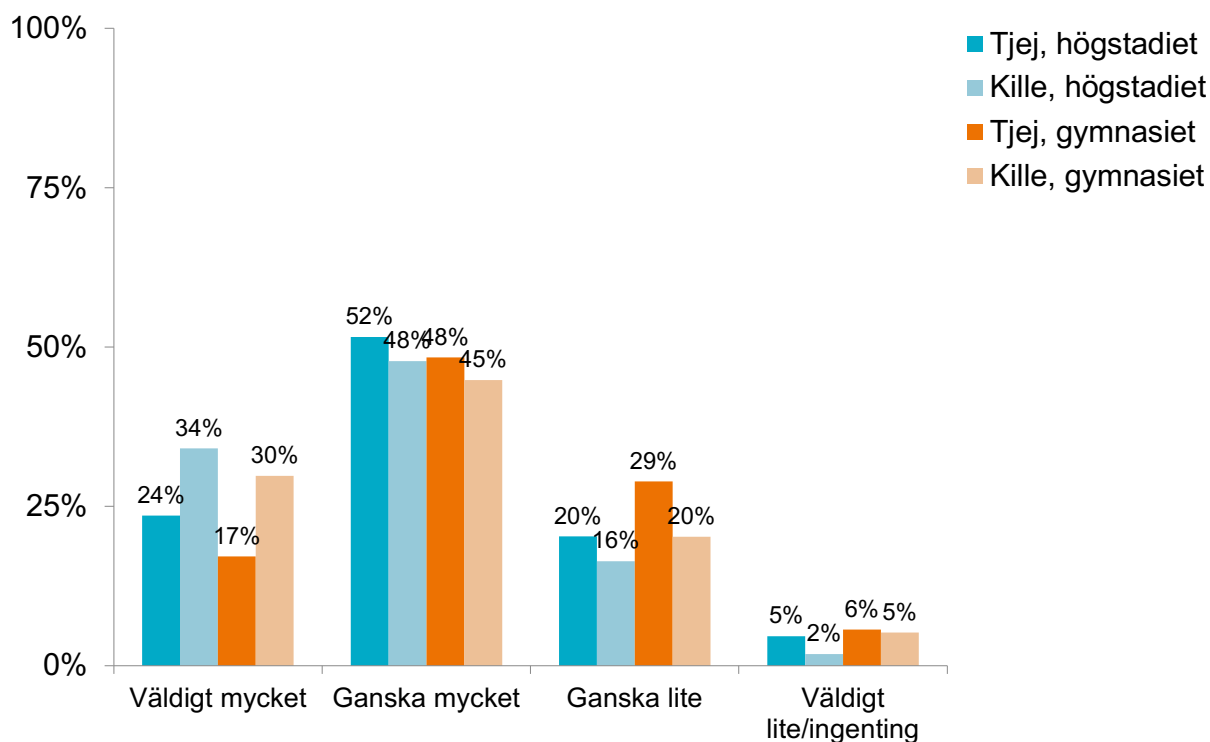

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
88%	89%	80%	86%

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att tjejerna är mindre nöjda med utbudet än killarna. Gymnasietjejerna är den grupp som i störst utsträckning svarar att det finns ganska eller väldigt lite att göra på fritiden, 35 %. Högstadietkillarna är den absolut nöjdaste gruppen, 82 % svarar att det finns väldigt mycket eller ganska mycket att göra på fritiden.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

I jämförelse med rikssnittet framgår det att gymnasieungdomarna i Huddinge är mer nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter, se tabell B1a. Resultatet för högstadiet är mer likt rikssnittet.

B1a. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse med rikssnittet

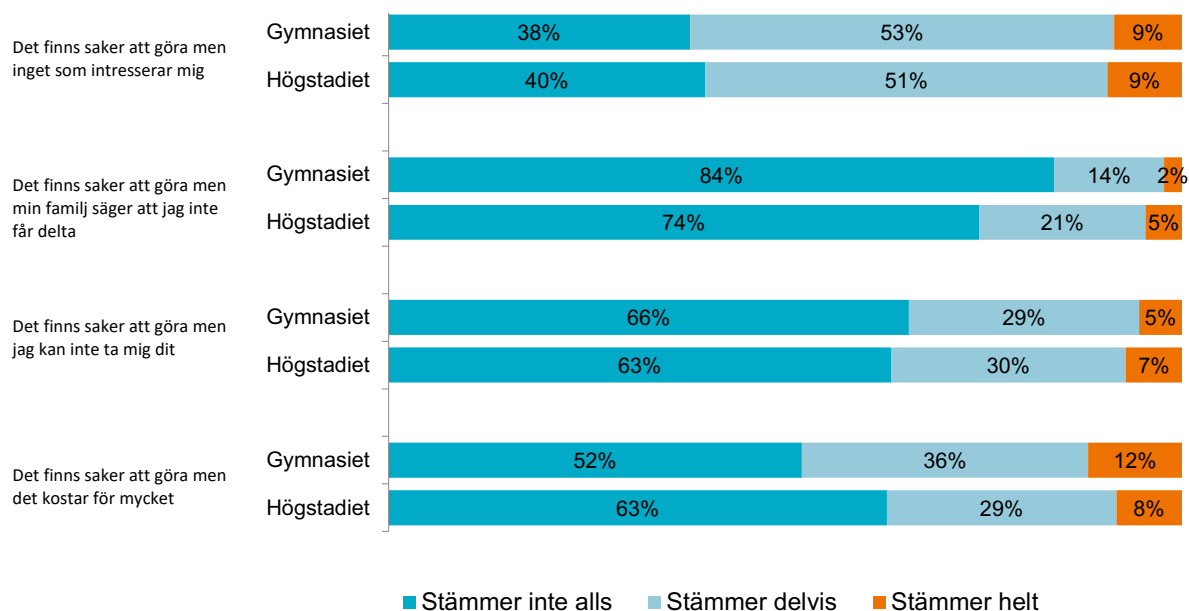
Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
78%	75%	70%	63%

Orsaker till att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick även ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet, se diagram B2. Störst andel unga instämmer i att det finns saker att göra men inget som intresserar dem. På högstadiet svarar 40 % att detta inte stämmer alls. Motsvarande andel bland gymnasieungdomarna är 38 %.

Huddinges resultat för högstadiet är likt rikssnittet i samtliga påståenden. Bland gymnasieungdomarna svarar unga i Huddinge i lägre grad än rikssnittet att det inte stämmer alls att "det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta" och "det finns saker att göra men det kostar för mycket", se tabell B2a.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	40%	40%	38%	40%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	74%	75%	84%	91%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	63%	63%	66%	66%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	63%	67%	52%	62%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

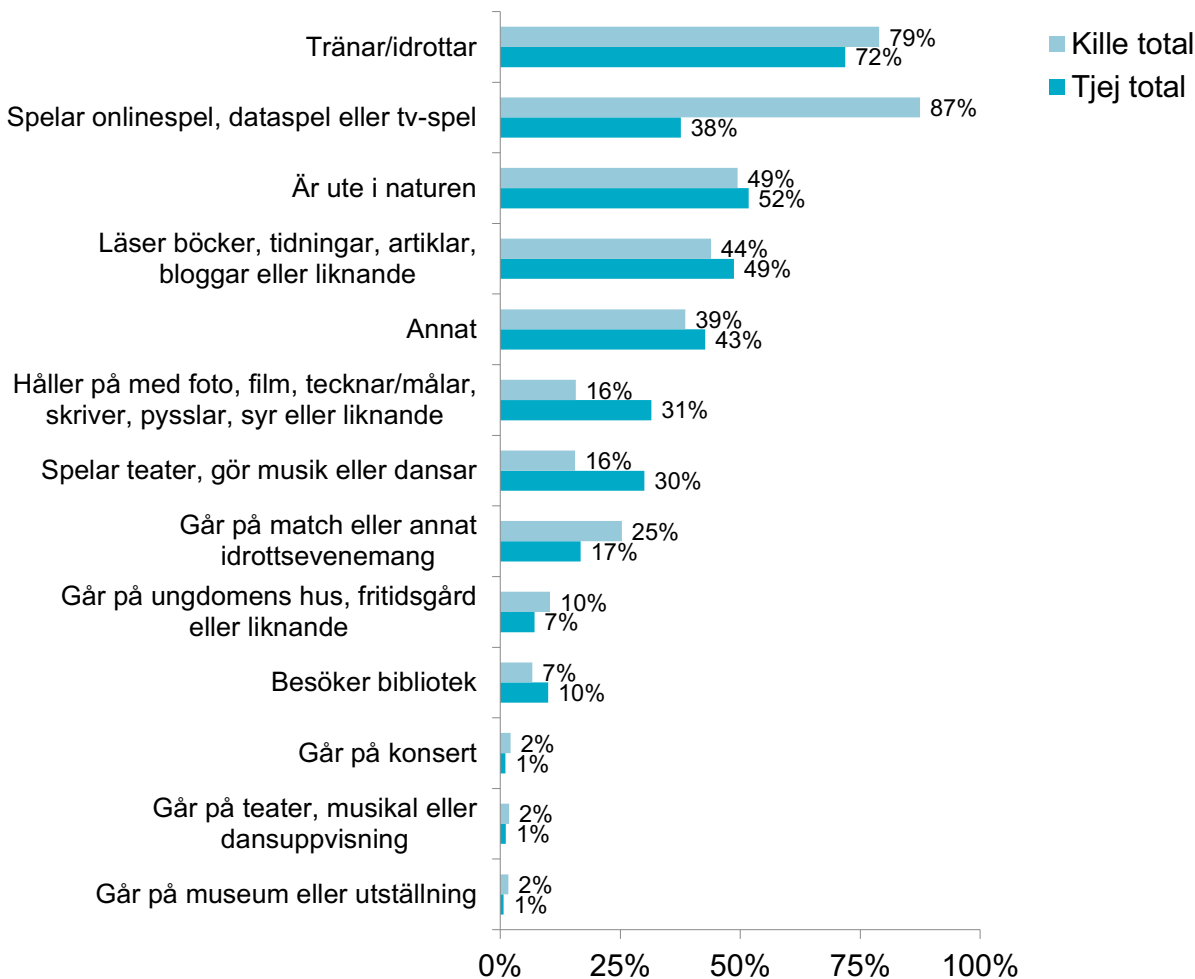
I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att en hög andel, 72 % av tjejerna och 79 % av killarna, tränar eller idrottar minst en gång i veckan. En andel omkring 50 % av både killarna och tjejerna svarar att de är ute i naturen minst en gång i veckan.

Vad gäller data-, tv- eller onlinespel svarar 87 % av killarna att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för tjejerna är 38 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de spelar teater, gör musik eller dansar. Tjejer håller även på med foto, film, målar, skriver eller pysslar samt läser i högre grad än vad killar gör.

Bland de som svarar att de gör något annat på sin fritid nämns bland annat umgås med vänner eller familj, se på film, serier eller youtube samt shoppa och baka.

Resultatet i Huddinge gällande vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är i många fall likt rikssnittet för Lupp, se tabell B3a på följande sida. Det som sticker ut mest är att ungdomarna i Huddinge i högre grad läser. Det framgår även att ungdomarna i Huddinge i lägre grad än rikssnittet är ute i naturen.

B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse med rikssnittet

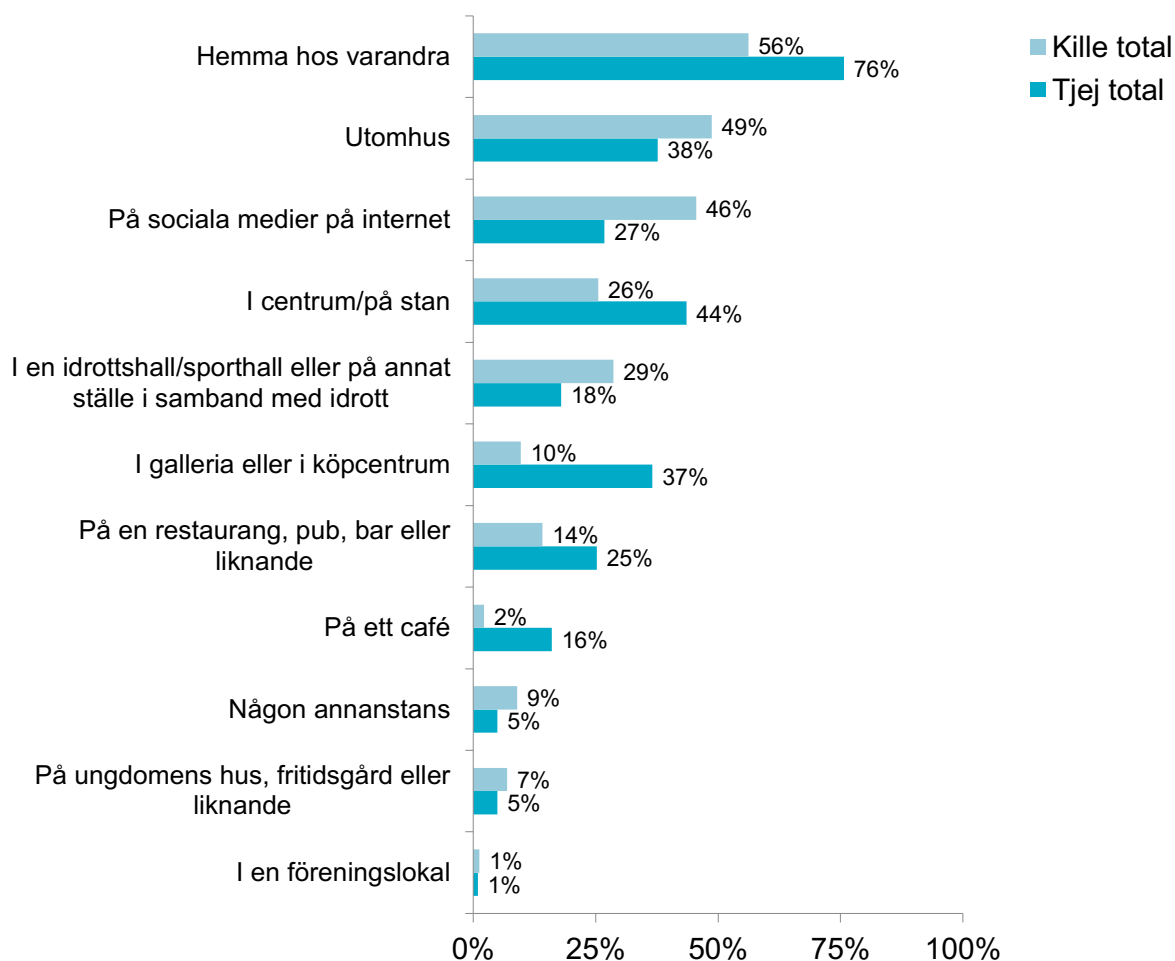
	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Tränar/idrottar	79%	79%	71%	74%
Spelar teater, gör musik eller dansar	25%	24%	20%	18%
Håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	28%	24%	19%	19%
Spelar online-, data- eller tv-spel	68%	66%	60%	55%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	46%	38%	46%	38%
Besöker bibliotek	5%	6%	12%	7%
Är ute i naturen	56%	62%	44%	55%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	12%	12%	6%	4%
Går på konsert	2%	1%	2%	1%
Går på teater, musikal eller dansuppvisning	2%	1%	1%	1%
Går på museum eller utställning	1%	1%	2%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	26%	24%	16%	16%
Annat	39%	49%	42%	44%

Var ungdomarna träffas

Vad gäller var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. En hög andel av tjejerna, 76 %, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Bland killar är motsvarande andel något lägre, 56 %. Näst vanligast är att träffas utomhus, vilket 49 % av killarna och 38 % av tjejerna anger att de brukar göra.

En större andel killar (46 %) än tjejer (27 %) anger att de brukar träffas online. En större andel tjejer än killar träffas däremot i centrum/på stan och i galleria/köpcentrum.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

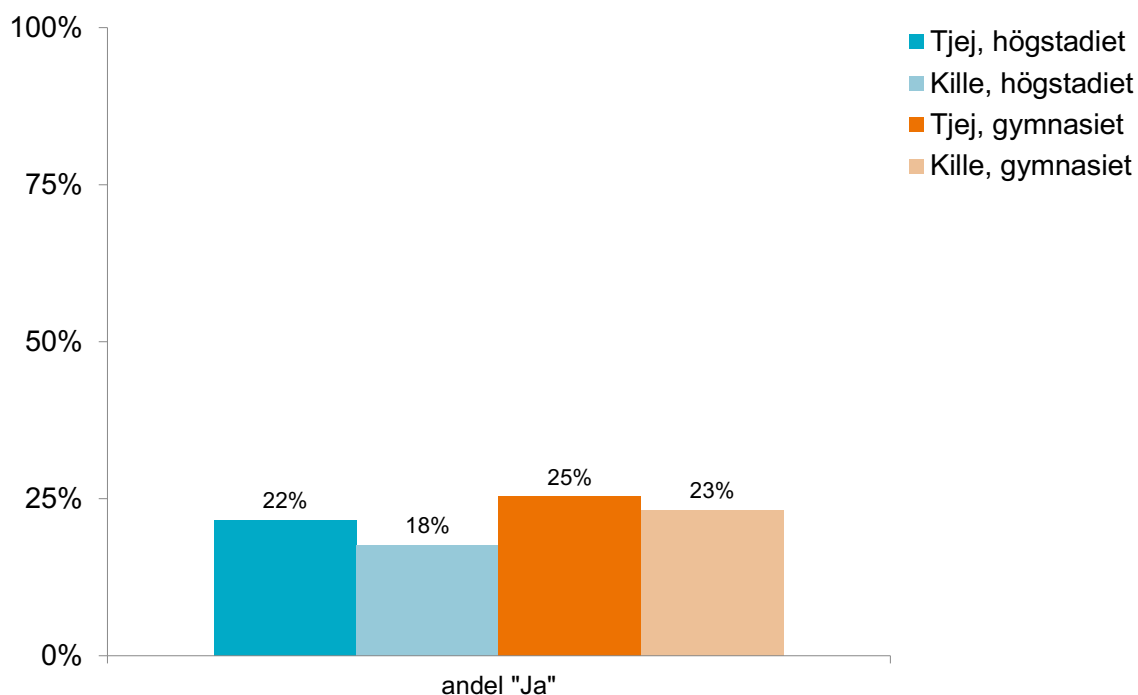

Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 nedan. Tjejer på gymnasiet svarar i högst grad att det saknas fritidsaktiviteter (25 %).

Vid en jämförelse med rikssnittet ser vi att ungdomarna i Huddinge saknar fritidsaktiviteter i lägre grad än genomsnittet för Lupp 2021. Detta gäller framförallt gymnasiet, se tabell B5a.

B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
20%	24%	24%	31%

Vilka aktiviteter som saknas

B5c. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Flera nämner att de saknar aktiviteter, men utan att specificera vad för aktiviteter de saknar. Flera kommenterar dock olika sporter. Volleyboll nämns av många, även basket, simning, boxning, kampsport, skatepark och paddel, badminton, tennis och gym nämns. Några ungdomar kommenterar att de vill ha tillgång till idrottshallar och själva kunna välja aktivitet med sina vänner.

Mötesplatser av olika slag önskas också av flera ungdomar. Det som främst efterfrågas är någonstans där de kan umgås med sina vänner och fritidsgårdar. En del efterfrågar fritidsgårdar för äldre ungdomar. Evenemang, konserter och roliga aktiviteter som man kan göra med vänner och familj tas också upp bland fritextkommentarerna.

"konser, fest för under 18, aktiviteter som kommunen fixar, bänkar och sittplatser så ungdomar kan hänga där"

– Tjej, gymnasiet

"Saknar bara aktiviteter i Huddinge överlag man kan göra som en grupp på 8-15 personer"

–Kille, gymnasiet

"Jag skulle gärna vilja ha någon kul aktivitet i Huddinge som jag och mina kompisar kan göra. De skulle kunna vara som paintball eller kanske lite mer hallar där man kan spela pingis, badminton, padel."

– Kille, högstadiet

"Fritidsgård, gemensamma aktiviteter för ungdomar i området"

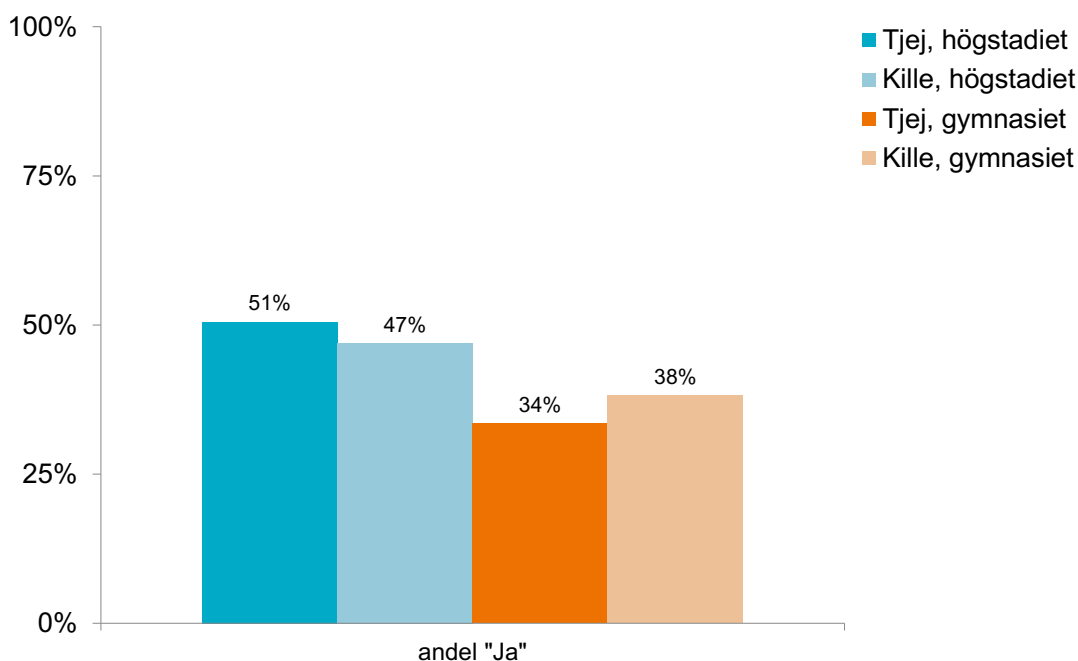
–Tjej, högstadiet

Medlemskap i föreningar

I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta.¹ I Huddinge anger 48 % av högstadieungdomar att de är medlemmar i någon förening. Motsvarande andel för gymnasieungdomar är 38 %. Gymnasietjejer är den grupp som i lägst utsträckning är medlemmar i någon förening, 34 %.

Andelen ungdomar i Huddinge som är föreningsmedlemmar är lägre än rikssnittet, se tabell B6a.

B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
48%	59%	36%	48%

¹ MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

B8. Vilken typ av plats/lokal tycker du att kommunen ska erbjuda för barn och ungas fritidsaktiviteter där du bor?

I Huddinge ställdes även en fritextfråga om vilken typ av plats/lokal som kommunen ska erbjuda för barn och ungas fritidsaktiviteter där de bor. Många kommenterar att de skulle vilja att det fanns fritidsgårdar där man kan hänga och till exempel fika och göra olika aktiviteter som att spela biljard och spel. Idrottshallar är ett ytterligare vanligt förekommande önskemål, exempelvis fotbollsplaner, rackethallar, klätterhall, gymnastikhallar och öppna idrottshallar. Ytterligare saker som nämns är bland annat spelhallar/gamingcafé, bibliotek, köpcentrum och föreningar.

"fritidsgård med många aktiviteter studsmattor trampoliner, basket, fotboll med mera."

-Kille, högstadiet

"Sporthallar, stadsnära grönområden, bibliotek."

-Kille, gymnasiet

"En plats där man kan göra en massa. Typ att föräldrar kan lämna en där utan att vara oroliga för att det finns folk som kan ha ansvar över dig."

-Tjej, högstadiet

"typ ungdomsgårdar för äldre med go fika"

-Tjej, gymnasiet

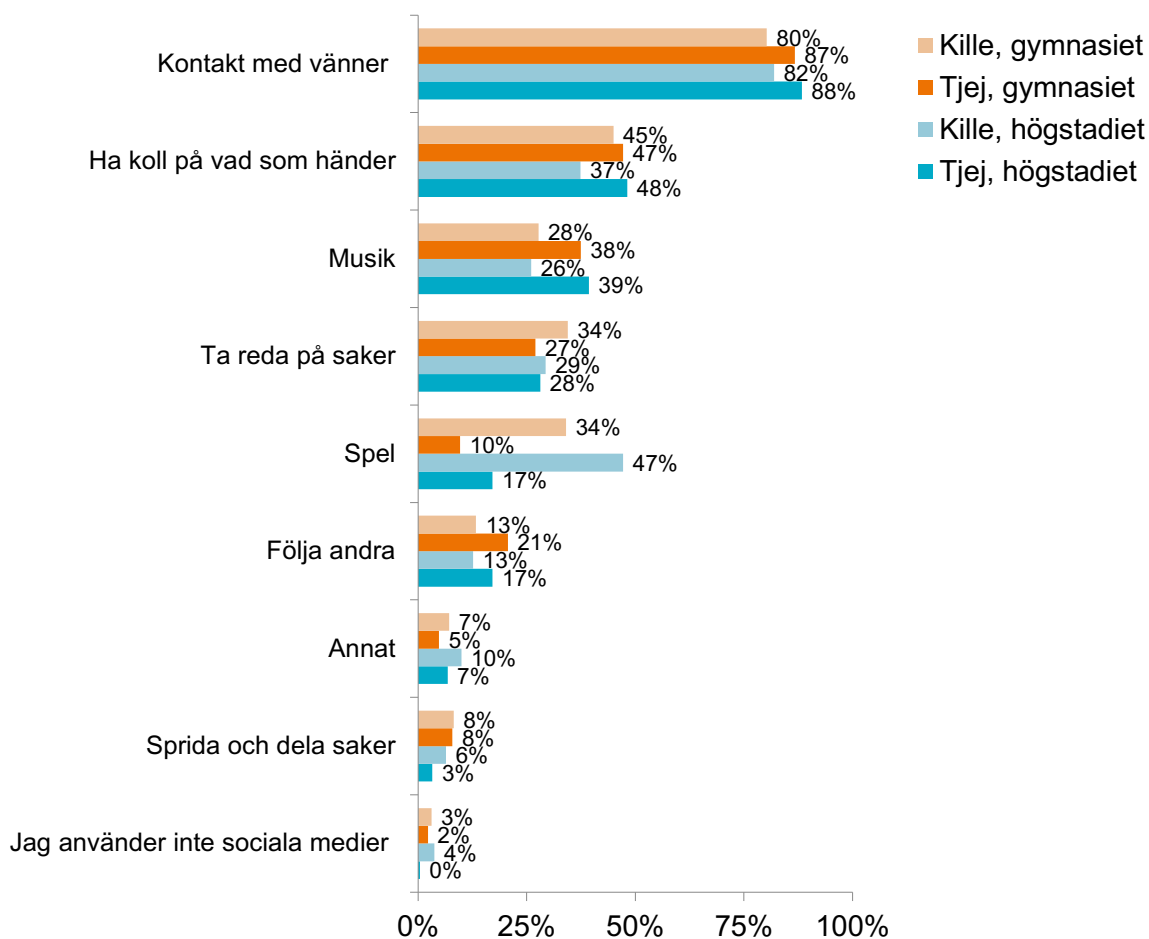
"biblioteket, lokal där man kan umgås, bättre fotbollsplan"

-Tjej, högstadiet

Sociala medier

I Huddinge ställdes en kommunspecifik fråga om vad ungdomarna främst använder sociala medier till. Vad som framgår är att en stor majoritet, mellan 80-88 %, använder det för att ha kontakt med vänner. Näst vanligast är att använda sociala medier för att ha koll på vad som händer, förutom bland högstadiekillarna som i högre grad använder det till spel. Killar, både i högstadiet och gymnasiet, använder sociala medier till spel i klart högre grad än tjejer. En mycket liten andel, 0-4 %, svarar att de inte använder sociala medier.

B9. Vad använder du sociala medier främst till? Max två alternativ.

Fördjupat om ungas fritid

Fritiden är en betydelsefull tid för ungdomarna och forskning visar att fritidsaktiviteter har många positiva effekter, bland annat för den sociala utvecklingen och den psykiska hälsan. Forskning visar att en fysiskt aktiv fritid samvarierar tydligt med en bättre hälsa och en högre livskvalitet. Även nöjdhet med fritidssituationen har ett samband med ungas hälsa och livskvalitet generellt.¹

Även MUCF konstaterar att möjligheten till en meningsfull fritid är en faktor som är betydelsefull för ungas hälsotillstånd. Unga som upplever att de har lagom med fritid har lägre risk att ha symptom på psykisk ohälsa jämfört med de som upplever att de har för lite eller för mycket att göra på fritiden, och det är även vanligare att unga som inte har symptom på psykisk ohälsa är nöjda med sin fritid.² Fritidsaktiviteter tillsammans med andra jämnåriga kan också innebära en betydelsefull gemenskap för många barn och unga. Civilsamhället utgör dessutom ett viktigt skyddsnät för många som lever i utsatthet i hemmet eller i skolan.³

I Huddinge ser vi att majoriteten av ungdomarna är nöjda med sin fritid. Vi ser dock också att det finns vissa könsskillnader, och skillnader mellan högstadiet och gymnasiet. Gymnasieungdomarna är mindre nöjda med sin fritid än högstadieungdomarna, och tjejer i båda årskurser något mindre nöjda än killar i samma årskurs. Genom sambandsanalyser kan man se vilka ytterligare bakgrundsfaktorer och frågor som samvarierar med exempelvis missnöje med fritidssituationen i Huddinge. Vi har också tittat på skillnader mellan olika bostadsområden i kommunen. Att förstå vilka faktorer som samvarierar med ungas syn på sin fritid kan stötta kommuner i arbetet med att utveckla fritidsområdet. Vad som är viktigt att komma ihåg är dock att sambandsanalyserna inte säger något om orsakssamband.

Ekonomi

En av de bakgrundsfaktorer som tydligt samvarierar med ungas syn på sin fritid i Huddinge kommun är ekonomiska förutsättningar. De ungdomar som är missnöjda med sin fritid svarar i högre grad att de oroar sig för sin föräldrars ekonomi och att de är missnöjda med sin egen ekonomi. Sambandsanalyser visar också att resurssvaga unga* är mindre nöjda med sin fritid och utbudet av aktiviteter. De svarar även i högre utsträckning att det finns olika hinder som gör att de inte kan delta i de fritidsaktiviteter som finns. Bland resurssvaga unga svarar exempelvis 71 % att det stämmer helt eller delvis att det finns saker att göra men att det kostar för mycket, jämfört med 31 % bland övriga unga. De är även föreningsmedlemmar i lägre grad än övriga. Ekonomi kan således vara ett hinder för att alla ungdomar i Huddinge ska kunna ha en meningsfull fritid. Tidigare studier har bland annat visat att socioekonomiskt svaga barn och ungdomar i lägre grad deltar i organiserade fritidsaktiviteter och föreningar.⁴

* De som har kategoriserats som resurssvaga har antingen svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

1 Stockholms stad 2015: Jämlik fritid, bättre framtid: Om unga stockholmares fritidsvillkor

2 MUCF 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid

3 Bris 2020: "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar"

4 Stockholms stad 2015: Jämlik fritid, bättre framtid: Om unga stockholmares fritidsvillkor

Hälsa

En ytterligare faktor som tydligt samvarierar med ungas syn på fritiden är hälsa. De ungdomar som är missnöjda med fritiden och utbudet av aktiviteter i Huddinge mår klart sämre än de som är nöjda. Bland de som är missnöjda med fritiden skattar 37 % sin hälsa som mycket eller ganska bra, jämfört med 71 % bland de som är nöjda. De som är missnöjda med fritiden och utbudet av aktiviteter svarar också i högre grad att de har flertalet regelbundna psykosomatiska besvär. Exempelvis svarar 49 % av de som är missnöjda med utbudet av fritidsaktiviteter att de känner sig deppiga/nedstämda flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag, att jämföra med 26 % bland de som är nöjda. Hälsa samvarierar således med nöjdhet med fritidssituationen. Vi ser också att de som är missnöjda med fritiden tränar/idrottar i lägre grad än de som är nöjda. De är även ute i naturen regelbundet i något lägre grad.

Ett ytterligare samband som syns i år är att de unga som är missnöjda med fritiden och de som saknar fritidsaktiviteter i högre grad än övriga svarar att deras psykiska och fysiska hälsa blivit sämre på grund av pandemin.

Inflytande och delaktighet

Det finns även vissa samband mellan ungas syn på fritiden och delaktighet i kommunen och i skolan. Vad som framgår genom sambandsanalyser är att de som är missnöjda med sin fritid och med utbudet av aktiviteter i högre grad än övriga unga vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen. När det kommer till möjligheten att påverka i kommunen är skillnaderna mindre. Vad gäller inflytande i skolan ser vi däremot att de som är missnöjda med utbudet av aktiviteter i något lägre grad anser att de får vara med och bestämma om olika saker. Vad gäller viljan att vara med och bestämma i skolan syns däremot inga skillnader.

En ytterligare sak som framkommer är att de som är missnöjda med fritiden och utbudet av aktiviteter är föreningsmedlemmar i klart lägre grad än de som är nöjda - 28-29 % jämfört med 45-47 % bland de nöjda.

Övriga skillnader

Det finns även vissa skillnader utifrån bakgrund. Vi ser att unga med utländsk bakgrund* är mindre nöjda med sin fritid och utbudet av aktiviteter jämfört med övriga unga. Bland de med utländsk bakgrund svarar exempelvis 31 % att de är missnöjda med utbudet av fritidsaktiviteter, jämfört med 20 % bland de med helt svensk bakgrund. Unga med utländsk bakgrund är även föreningsmedlemmar i klart lägre grad - 32 % jämfört med 54 % bland de med övrig bakgrund. Vi ser därutöver att unga med en funktionsvariation eller långvarig sjukdom är mindre nöjda med sin fritid jämfört med övriga unga. Även unga hbtq-personer** är något mindre nöjda med fritiden jämfört med övriga.

Eftersom vi ser vissa skillnader utifrån flera bakgrundsfaktorer när det kommer till fritiden kan det därmed vara viktigt att kommunen arbetar för att fler unga ska ges förutsättningar till en meningsfull fritid.

* Utländsk bakgrund = antingen själva födda utanför Sverige och/eller minst en förälder född utanför Sverige

** De som svarat att de är homo-, bisexuella eller övrigt/annat/vill ej uppge och/eller som svarat "annan könsidentitet"

Fördjupat om fritiden utifrån var man bor

För att bättre kunna arbeta med att skapa förutsättningar för en meningsfull fritid för fler unga i kommunen har frågorna om fritid analyserats fördjupat per bostadsområde. Vad som bland annat framgår är att ungdomarna i Vårby, Flemingsberg och Länna är minst nöjda gällande flertalet aspekter kring fritiden. Det finns också vissa skillnader gällande vad unga gör på fritiden, och vilka hinder som gör att de inte deltar i aktiviteter.

Mest nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter är de unga som bor i Snättringe, följt av Fullersta, Stuvsta, Sjödalen och Segeltorp. Mellan 81-89 % av ungdomarna i dessa områden tycker att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden. Mest nöjda med utbudet av aktiviteter är killar boende i Snättringe där samtliga tycker att det finns mycket att göra. Motsvarande andel bland tjejerna i Snättringe är 77 %. Minst nöjda med utbudet av aktiviteter är de som bor i Vårby (65 %), följt av Flemingsberg och Länna (68-69 %). Tjejer i Vårby och Flemingsberg är särskilt missnöjda. Bland tjejerna i Flemingsberg och Vårby svarar 38-43 % att de är missnöjda med utbudet av aktiviteter, medan motsvarande andel bland killarna i dessa områden är 24-28 %. I Länna är däremot killarna något mer missnöjda än tjejerna.

Vad som också framgår är att boende i Vårby även i högst grad saknar fritidsaktiviteter och i hög grad svarar att de är missnöjda med sin fritid. Unga i Länna, Flemingsberg och Trångsund är missnöjda med sin fritid i liknande grad. Mest nöjda med sin fritid är boende i Snättringe.

81-89 % av ungdomarna i Snättringe, Fullersta, Stuvsta, Sjödalen och Segeltorp är nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter

Unga i Vårby, Flemingsberg och Länna är minst nöjda med sin fritid och med utbudet av fritidsaktiviteter

När det kommer till vad ungdomarna gör på fritiden syns också vissa skillnader. Även här sticker Vårby och Flemingsberg ut, och vi ser bland annat att unga boende i dessa områden i lägst grad tränar/idrottar minst en gång i veckan. De är även ute i naturen i lägst grad, se tabellen på nästa sida.

Ungdomarna i Vårby besöker däremot fritidsgårdar/ungdomens hus minst en gång i veckan i klart högre grad än de flesta övriga. 26 % av ungdomarna i Vårby svarar att de besöker en fritidsgård varje vecka. Killar och tjejer i Vårby besöker fritidsgårdar i ungefär samma utsträckning. Även unga i Glömsta besöker fritidsgårdar i hög grad (24 %). I Glömsta besöker dock killar (28 %) fritidsgårdar minst en gång i veckan i hö-

gre grad än tjejer (15 %). Andelen i övriga områden varierar mellan 2-16 %. Undantag gäller dock unga boende på landsbygden, där 0 % besöker fritidsgårdar varje vecka. De som bor på landsbygden svarar även i högst grad att de aldrig besöker fritidsgårdar (94 %). Observera dock att gruppen som bor på landsbygden är liten, och resultatet bör därmed tolkas med försiktighet.

När det kommer till läsning på fritiden finns generellt inga större skillnader mellan olika områden. Unga på landsbygden sticker dock ut och läser i lägre grad än övriga. På landsbygden läser 33 % av ungdomarna minst en gång i veckan, medan motsvarande andelar i övriga bostadsområden varierar mellan 44-55 %.

	Landsbygden	Stuvsta	Flemingsberg	Segeltorp	Skogås	Fullersta	Trångsund	Vårby	Glömsta	Snättringe	Sjödalen	Länna
Andel som tränar/ idrottar minst en gång i veckan	94%	85%	63%	83%	75%	87%	89%	59%	79%	85%	71%	86%
Andel som är ute i naturen minst en gång i veckan	56%	53%	42%	65%	56%	63%	61%	43%	52%	56%	58%	61%
Andel som läser minst en gång i veckan	33%	44%	45%	48%	46%	51%	55%	48%	43%	53%	54%	45%
Andel som aldrig besöker en fritidsgård	94%	86 %	65 %	67%	76%	85%	82%	54%	58%	76%	90%	88%

När det kommer till olika hinder för att delta i fritidsaktiviteter ser vi att unga i Sjödalen och Skogås i högst grad svarar att det stämmer helt eller delvis att de inte får delta i de aktiviteter som finns för sin familj. Unga på landsbygden svarar däremot i högst grad att det finns saker att göra men att inget intresserar dem, och att de inte kan ta sig till aktiviteter. Även unga i Flemingsberg, Skogås, Vårby och Länna svarar detta i relativt hög grad. När det kommer till ekonomiska hinder ser vi att unga på landsbygden, i Vårby, Skogås och Flemingsberg i högst grad svarar att det stämmer helt eller delvis att de saker som finns att göra kostar för mycket. Unga i Flemingsberg och Vårby svarar i högst grad att detta stämmer helt. 18 % i Flemingsberg och 14 % i Vårby svarar att det stämmer helt att sakerna som finns att göra kostar för mycket.

En ytterligare sak som framkommer är att unga i Vårby och Flemingsberg även är föreningsmedlemmar i lägst grad (21-26 %). Ungdomarna som bor i Fullersta och på landsbygden är i högst grad föreningsmedlemmar (59-60 %).

”Jag vill påverka miljön under lektioner i skolan. Då jag tycker att de flesta är ganska pratsamma och till viss del till och med stökiga.”

– Svar från kille i högstadiet på frågan om vad han vill påverka i kommunen

C. Skola

Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna.¹

Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

De senaste åren har det kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Det är nämligen så att killarnas skolresultat är avsevärt sämre än tjejernas, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar destruktiva normer.³

För att alla elever ska tillförsäkras en utbildning av hög kvalitet där skolmiljön är såväl trygg som jämställd är det därför angeläget att skolor bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete med jämställdhet kopplat till trygghet.⁴

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt övriga aspekter. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

¹ Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

² SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.

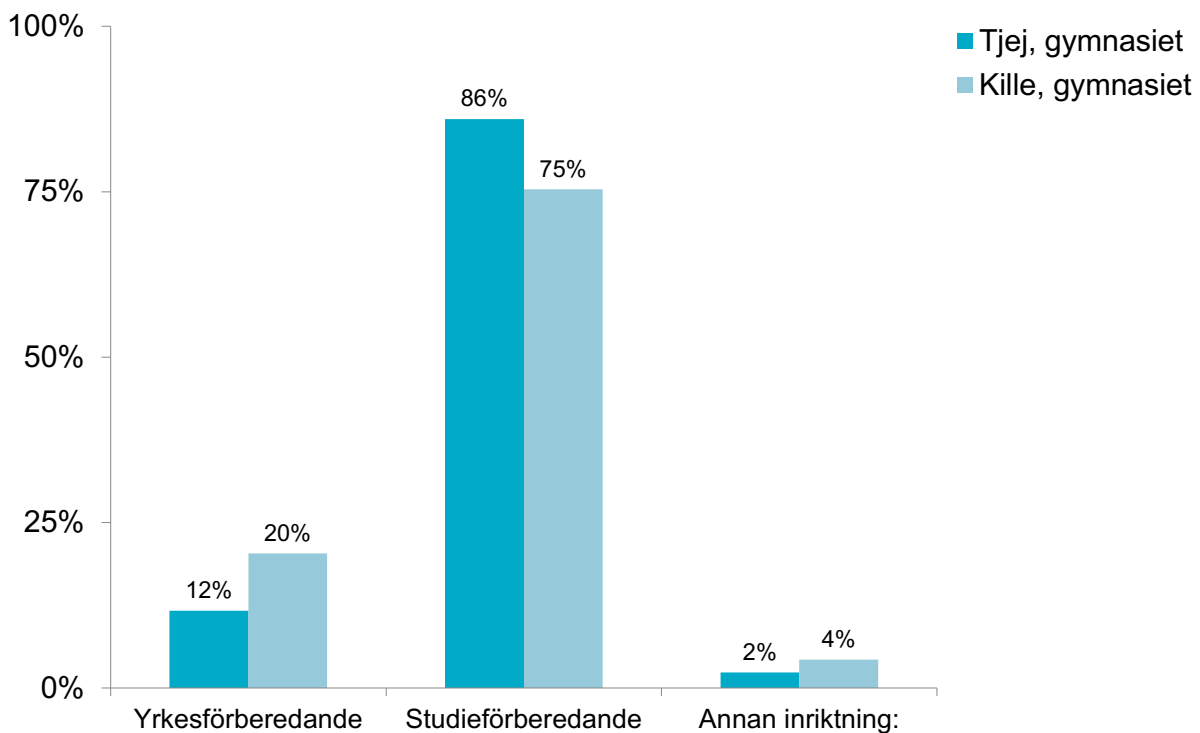
³ Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

⁴ Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. En majoritet av både tjejerna och killarna läser ett studieförberedande program. Däremot är det fler killar som läser yrkesförberedande (20 %) än tjejer (12 %).

C2. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

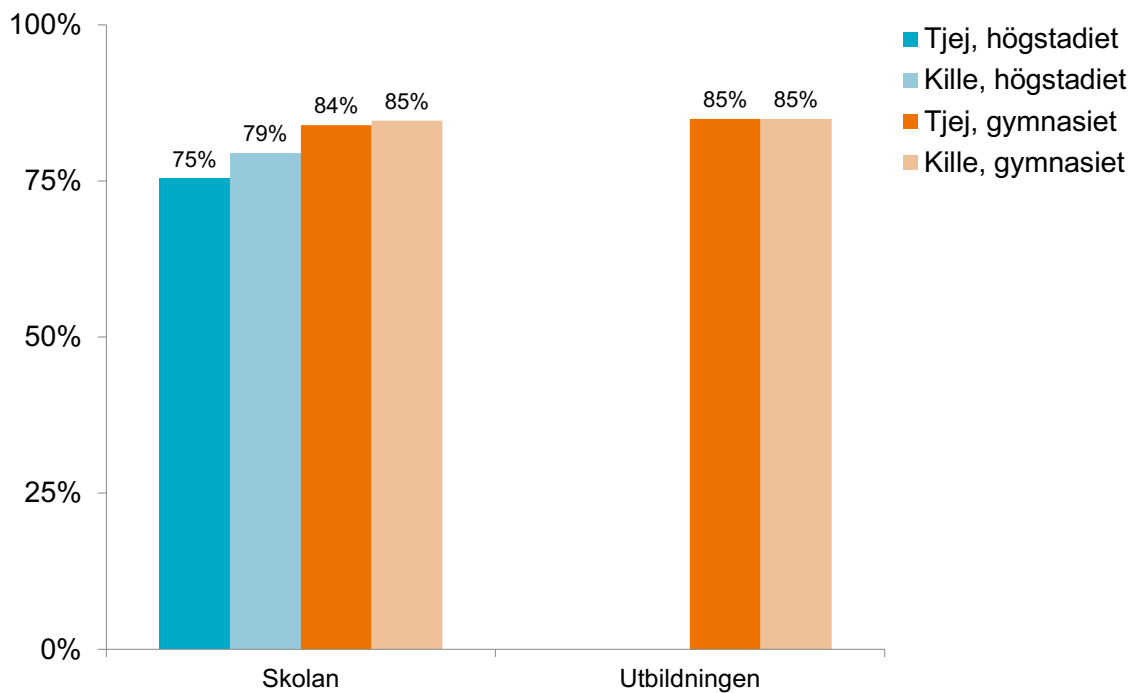
Nöjdhet med skolan och utbildningen

Ungdomarna fick även svara på en fråga om hur nöjda de är med skolan, se diagram C2a på följande sida. En andel om 76 % av högstadiungdomarna och 84 % av gymnasieungdomarna svarar att de är nöjda med skolan.

Gymnasieungdomarna fick även svara på en fråga om de är nöjda med utbildningen. En stor andel om 84 % svarar att de är nöjda med utbildningen.

I tabell C2b framgår att ungdomarna i Huddinge är ungefär lika nöjda med skolan som rikssnittet. Gymnasieungdomarna är dock något mindre nöjda med utbildningen än rikssnittet.

**C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"**

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Skolan	76%	78%	84%	85%
Utbildning	-	-	84%	89%

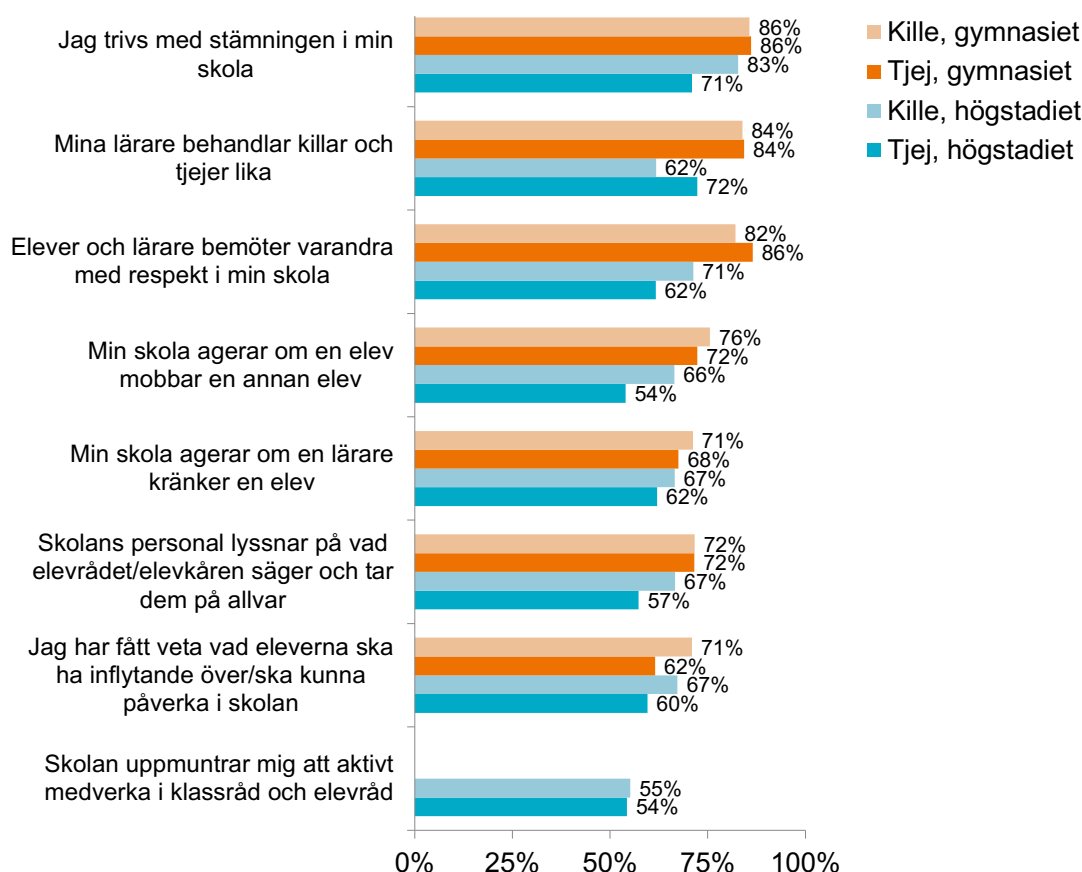
Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.¹

I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående. I diagrammet framkommer det att gymnasieungdomarna överlag är mer nöjda än högstadieungdomarna. Högstadietjejerna instämmer i lägst grad i nästan samtliga påståenden. Högstadiekillarna instämmer dock i lägst grad i att lärarna behandlar killar och tjejer lika.

På följande sida redovisas Huddinges resultat och rikssnittet för Lupp 2021. Ungdomarna i Huddinge instämmer i en liknande grad som rikssnittet i samtliga påståenden. Gymnasieungdomarna instämmer i högre grad än rikssnittet i att lärare behandlar tjejer och killar lika.

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-49 %. Påståendet gällande "min skola agerar om en elev mobbar en annan elev" har högst andel 'vet ej', 20-49 %. Påståendet gällande trivseln med stämningen i skolan har lägst andel 'vet ej', 2-3 %.

Notera även att endast högstadieelever fick svara på frågan "Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd". 12-21 % svarade 'vet ej'.

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse med rikssnittet*

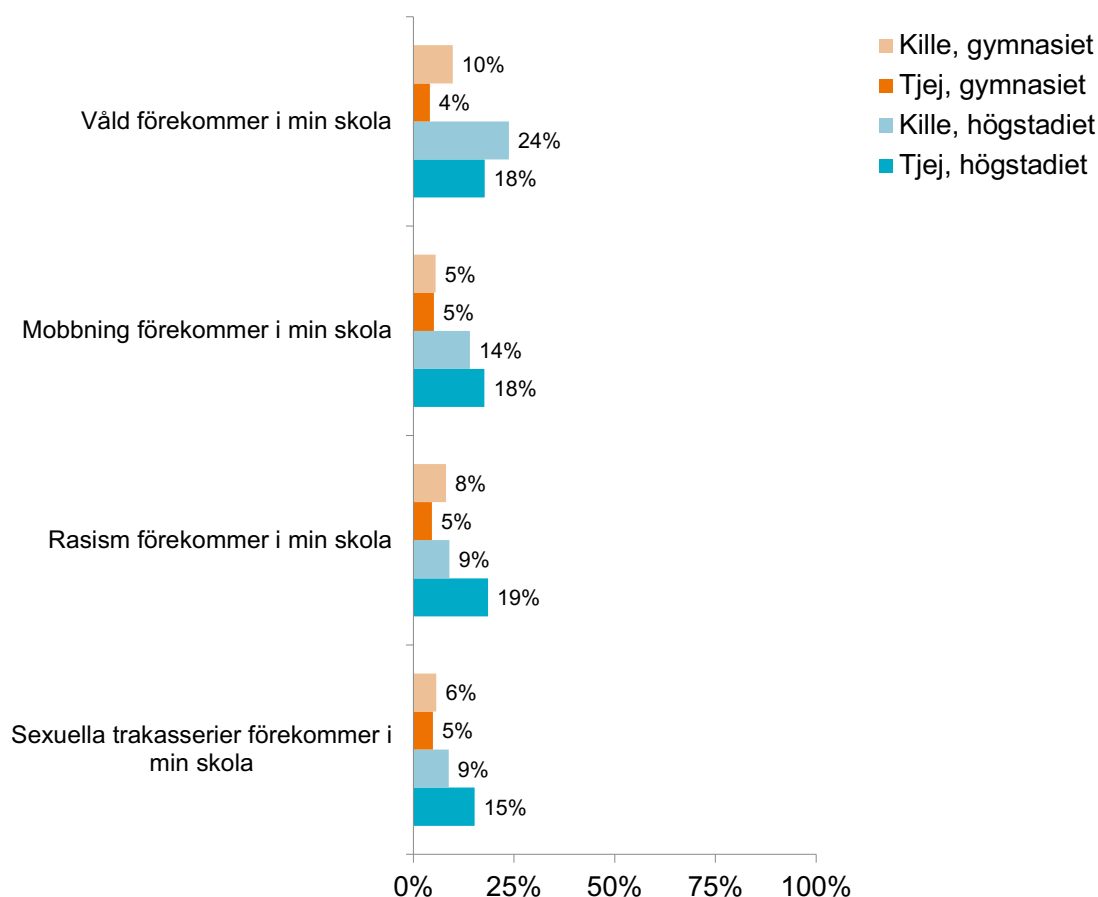
	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Jag trivs med stämningen i min skola	76%	72%	85%	85%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	60%	57%	74%	71%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	66%	64%	84%	82%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	64%	59%	69%	72%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	67%	64%	84%	78%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ ska kunna påverka i skolan	63%	60%	67%	67%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	61%	57%	71%	67%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	55%	51%	-	-

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

Rasism, våld, trakasserier och mobbning

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av högstadieungdomarna svarar att samtliga problem förekommer på deras skola. Andelen ungdomar som instämmer i att problemen förekommer är på samma nivåer i Huddinge som i rikssnittet, se tabell C3d.

C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse med rikssnittet

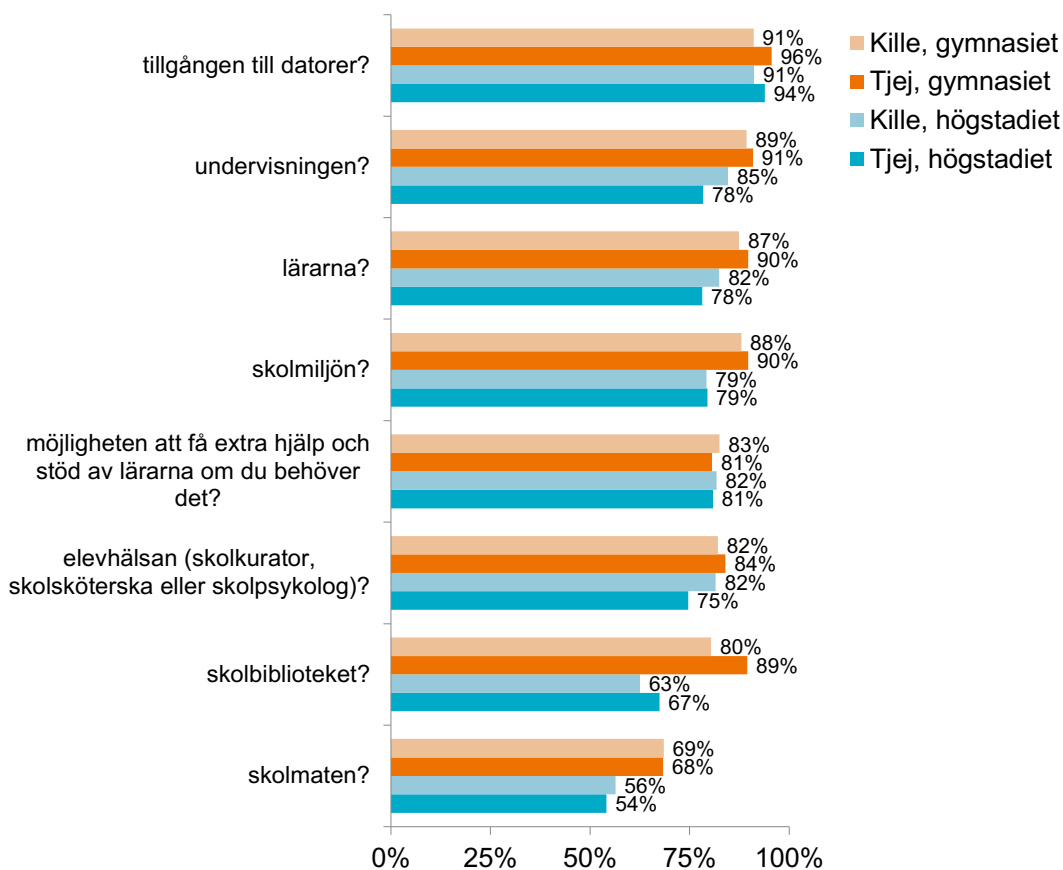
	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Mobbning förekommer i min skola	16%	17%	6%	8%
Rasism förekommer i min skola	14%	18%	7%	11%
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	12%	10%	6%	7%
Våld förekommer i min skola	21%	22%	8%	8%

Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd. I diagram C4 framgår är att en hög andel både i högstadiet och gymnasiet är nöjda med lärare, tillgång till datorer och undervisningen. När det kommer till skolmaten är nöjdheten lägre. Gymnasieungdomarna är dock nöjdare än högstadieungdomarna avseende skolmaten.

I tabell C4a görs en jämförelse med rikssnittet. Här framgår att högstadieungdomarna i Huddinge är klart mer nöjda med skolmaten och tillgången till datorer jämfört med rikssnittet.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...

Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
skolmiljön?	79%	72%	88%	90%
skolbiblioteket?	65%	74%	84%	87%
skolmaten?	55%	37%	69%	55%
undervisningen?	81%	84%	90%	93%
möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det?	81%	79%	81%	86%
elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)?	77%	78%	83%	87%
tillgången till datorer?	92%	87%	93%	95%
lärarna?	80%	82%	88%	92%

Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en utredning från 2009¹ framgår det att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I klassrummet är elevernas möjligheter att påverka beroende av lärarens inställning. Elevrådets möjlighet att påverka beslut som rör hela skolan beror på skolledningens inställning och vilka strukturer som finns för elevinflytande på skolan.²

I Huddinge ser vi att andelen unga som vill påverka är hög både i högstadiet (se diagram C5a) och gymnasiet (se diagram C5b). Tjejer i båda årskurser svarar att de vill påverka på olika saker i något högre grad än killar. Killar svarar i något högre grad än tjejer att de får vara med och påverka på olika saker.

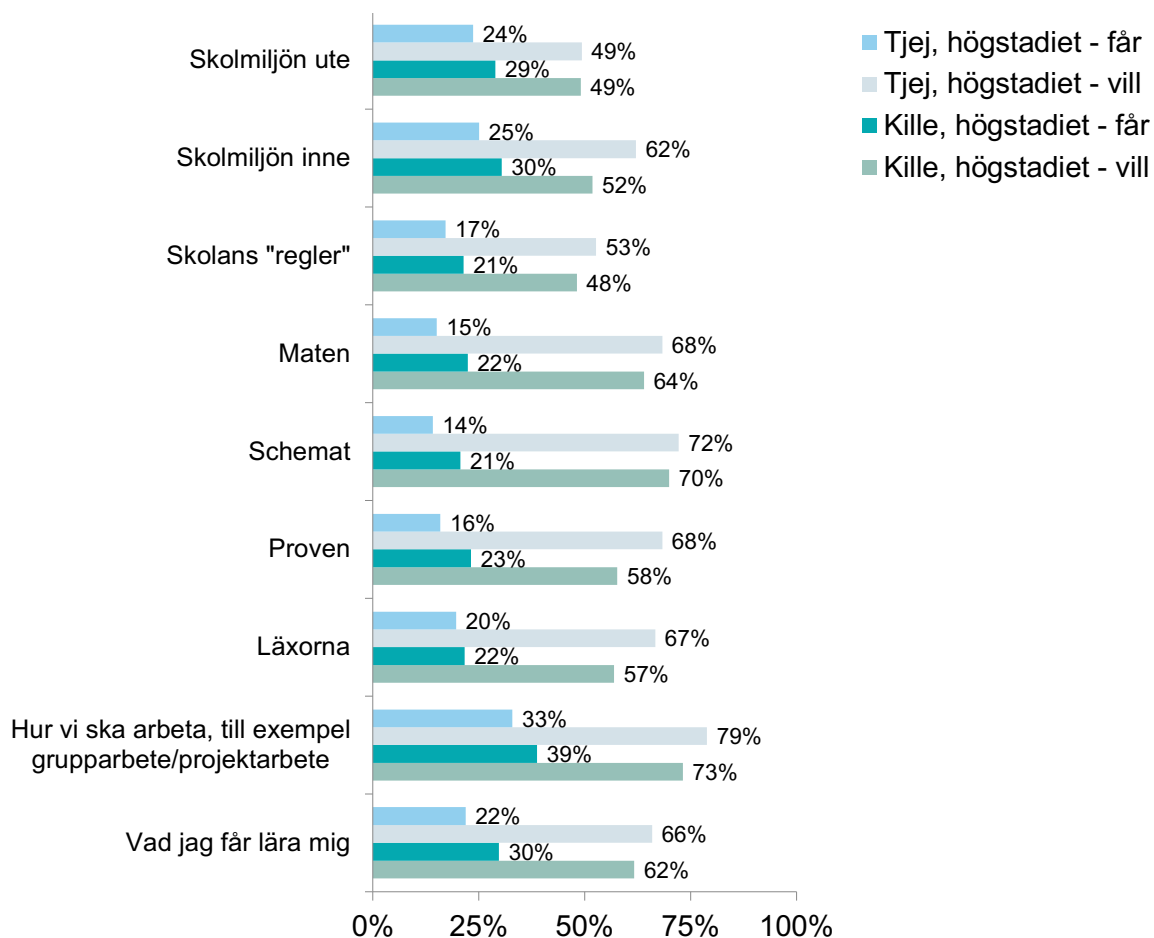
Hur man ska arbeta (grupparbete/projektarbete) är det som ungdomarna i Huddinge anser att de i högsta grad får vara med och bestämma om idag.

I tabell C5c på sida 34 redovisas andelen som får vara med och påverka i jämförelse med rikssnittet. Vad som framgår är att gymnasieungdomarna i Huddinge i något lägre grad än rikssnittet för Lupp 2021 svarar att de får vara med och bestämma om hur de ska arbeta. När det kommer till schemat och maten får de däremot påverka i högre grad än rikssnittet. Högstadieungdomarna svarar i liknande grad som rikssnittet att de får vara med och påverka om olika saker i skolan.

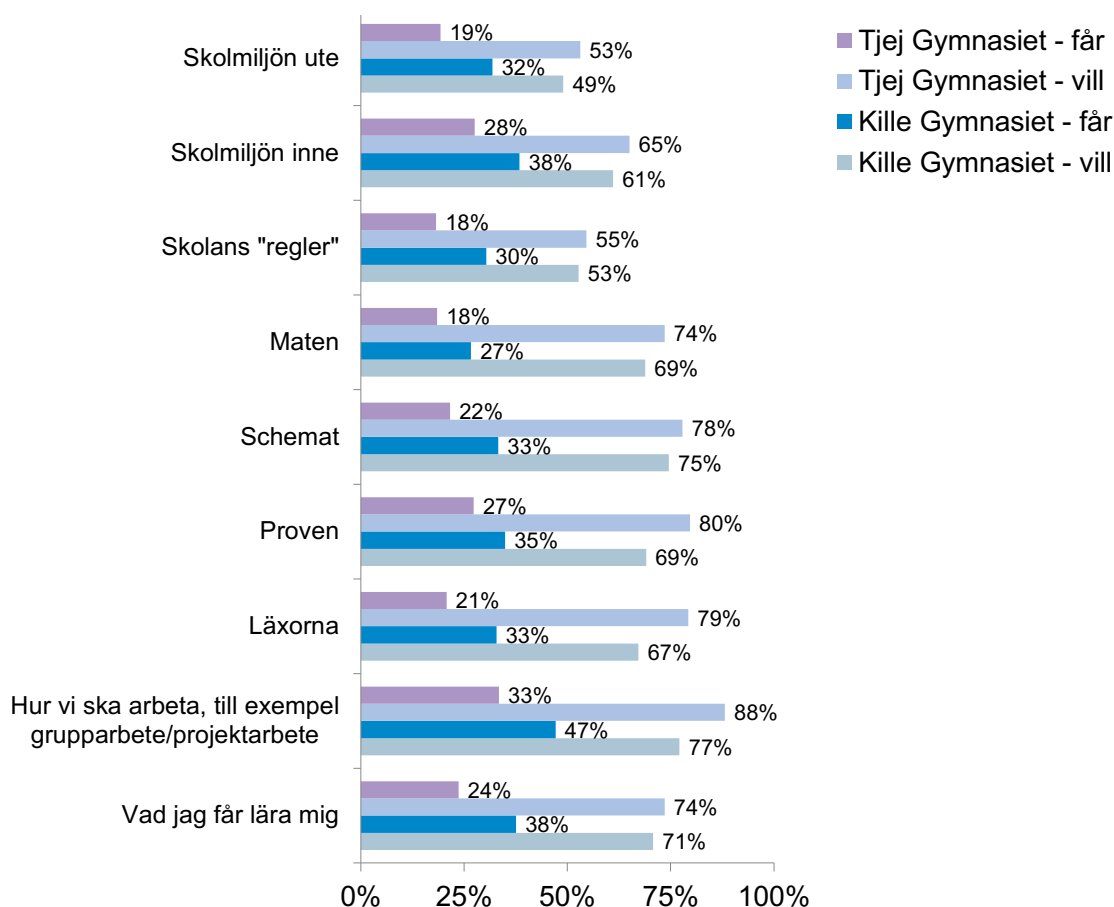
1 SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

2 Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan

C5a. Årskurs 8: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

C5b. Årskurs 2: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Vad jag får lära mig	26%	26%	31%	31%
Hur vi ska arbeta, till exempel grupparbete/projektarbete	36%	34%	41%	50%
Läxorna	21%	19%	27%	31%
Proven	20%	21%	32%	37%
Schemat	17%	15%	28%	20%
Maten	19%	14%	23%	16%
Skolans "regler"	20%	24%	25%	25%
Skolmiljön inne	28%	27%	33%	29%
Skolmiljön ute	26%	25%	26%	24%

D. Politik och samhälle

Det tredje delmålet i ungdomspolitiken syftar till att unga ska få vara med och göra sina röster hörda, både i frågor som direkt berör dem och för samhället i stort.

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att demokratin är hotad och att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga är mer missnöjda och kritiska till dagens traditionella former för inflytande, och att det nödvändigtvis inte bör ses som ett hot.¹

Vad som dock framkommer är att man inte kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i mindre utsträckning än äldre och en mindre andel uppger att de är medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Fler unga uppger dock att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera nya studier är att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.²

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är även ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna.³ För att sänka trösklarna för engagemang bland unga är det bland annat viktigt att det finns kontaktytor mellan unga och organisationer samt att unga har kunskap om olika vägar att kanalisera samhällsengagemang.⁴ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

”Jag vill påverka val som kan handla om sjukhus och vårdcentraler, skolan och kommunal trafik.”

– Svar från kille i högstadiet på frågan om vad han vill påverka i kommunen

¹ SOU 2016:5 ”Låt fler forma framtiden” del A

² MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

³ SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

⁴ MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

Intresse för olika frågor

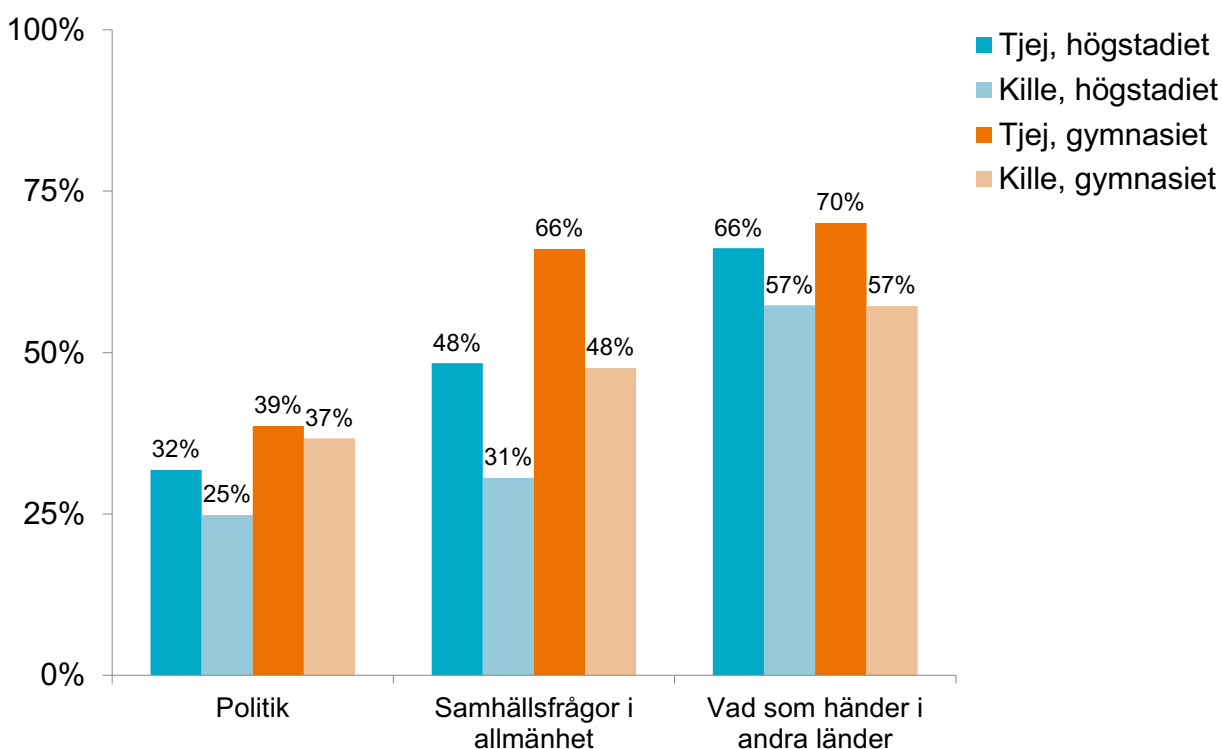
Ungdomarna i Huddinge svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 nedan. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.¹

Tjejer i gymnasiet är i högre grad än övriga intresserade av samhällsfrågor i allmänhet. 66 % av gymnasietjejerna svarar att de är intresserade av detta. Högstadietjejerna är även mer intresserade än högstadiekillarna av samhällsfrågor i allmänhet. Tjejer, både i högstadiet och gymnasiet, är även mer intresserade än killar av vad som händer i andra länder. Vidare svarar 37-39 % av gymnasieungdomarna och 25-32 % av högstadieungdomarna att de är intresserade av politik.

I en jämförelse med rikssnittet framkommer att ungdomarna i Huddinge är ungefär lika intresserade av de olika frågorna.

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

D1a. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Politik	29%	31%	38%	41%
Samhällsfrågor i allmänhet	39%	37%	56%	53%
Vad som händer i andra länder	61%	58%	63%	60%

¹ Amnå mfl. 2016

Aktivt samhällsengagemang

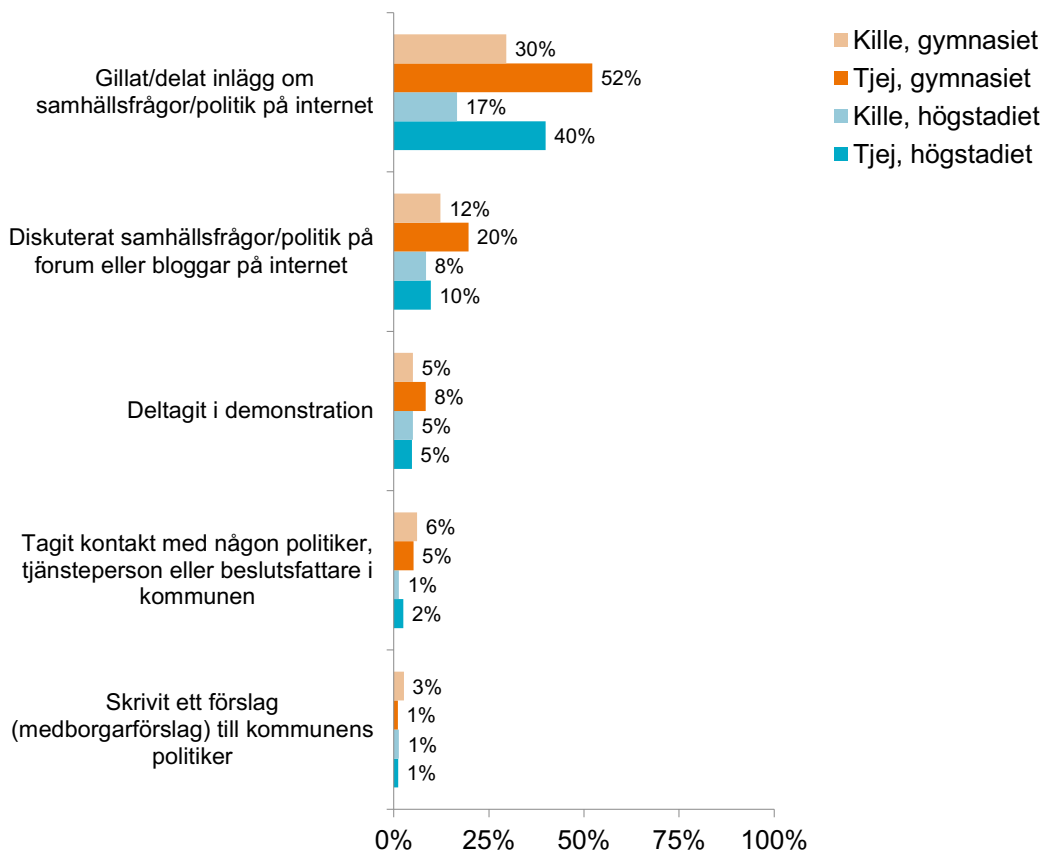
Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande.¹ Dock innebär förändringarna i formerna för engagemang att vi troligtvis på sikt kommer att behöva anpassa det politiska systemet till dessa förändrade omständigheter.²

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året.

Vad som framgår i diagram D2 är att tjejer i högre utsträckning har gillat/delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet. En större andel (52 %) gymnasietjejer än övriga har gjort detta. Det näst vanligaste är att ha diskuterat samhällsfrågor eller politik på forum eller bloggar på internet, även detta har gymnasietjejer gjort i störst utsträckning. De andra handlingarna är klart mindre vanliga. En andel om totalt 1-3 % har skrivit ett förslag till kommunens politiker.

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?

Andel som svarat "ja"

1 Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

2 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet för Huddinge ligger på ungefär samma nivå.

D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen	2%	4%	6%	5%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	1%	2%	2%	2%
Deltagit i demonstration	5%	4%	7%	5%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	9%	11%	16%	17%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	28%	30%	40%	41%

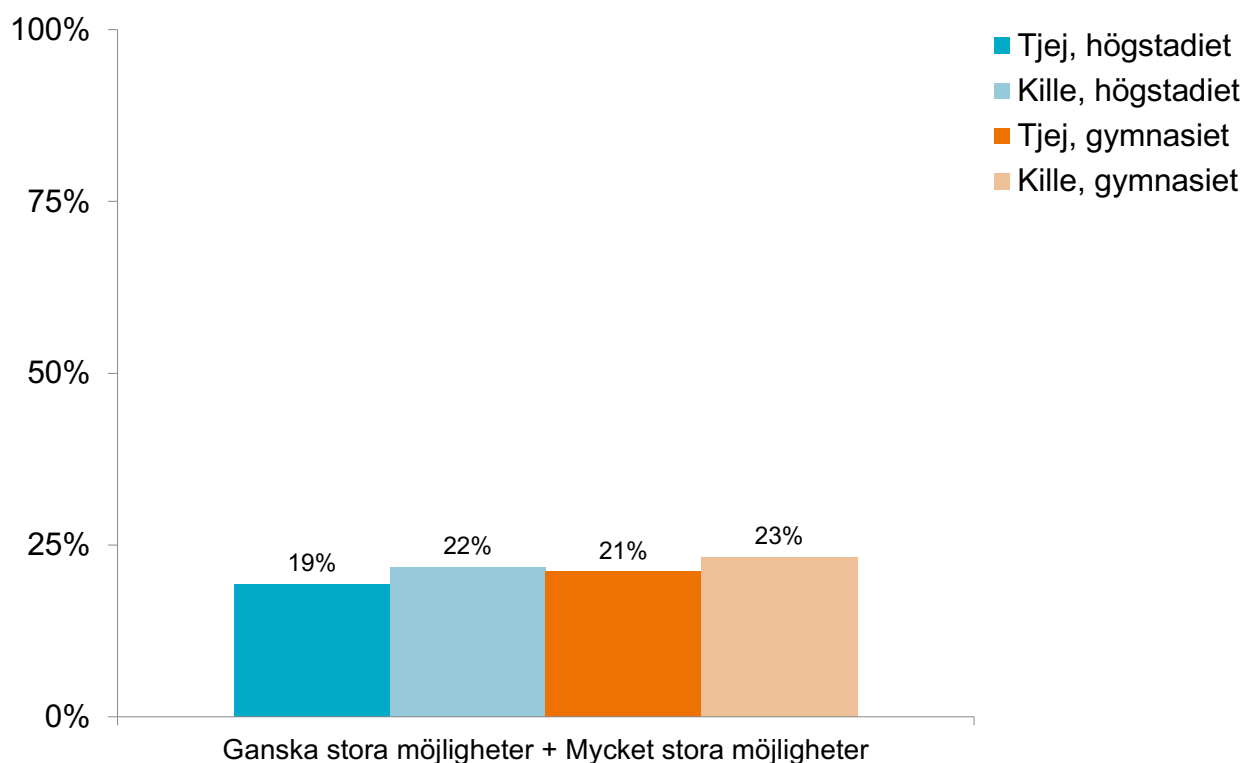
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor, vilket främjar framtida politiskt deltagande.¹

Vad som framgår i diagrammet nedan är att tjejer på högstadiet ser minst positivt på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Bland gymnasiekillarna är tilltron högst. Skillnaderna är dock små. Runt hälften av ungdomarna svarar "vet ej" på denna fråga, vilket kan vara bra att vara medveten om.

Resultatet för ungdomarna i Huddinge är likt rikssnittet för Lupp 2021, se tabell D3a.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse med rikssnittet

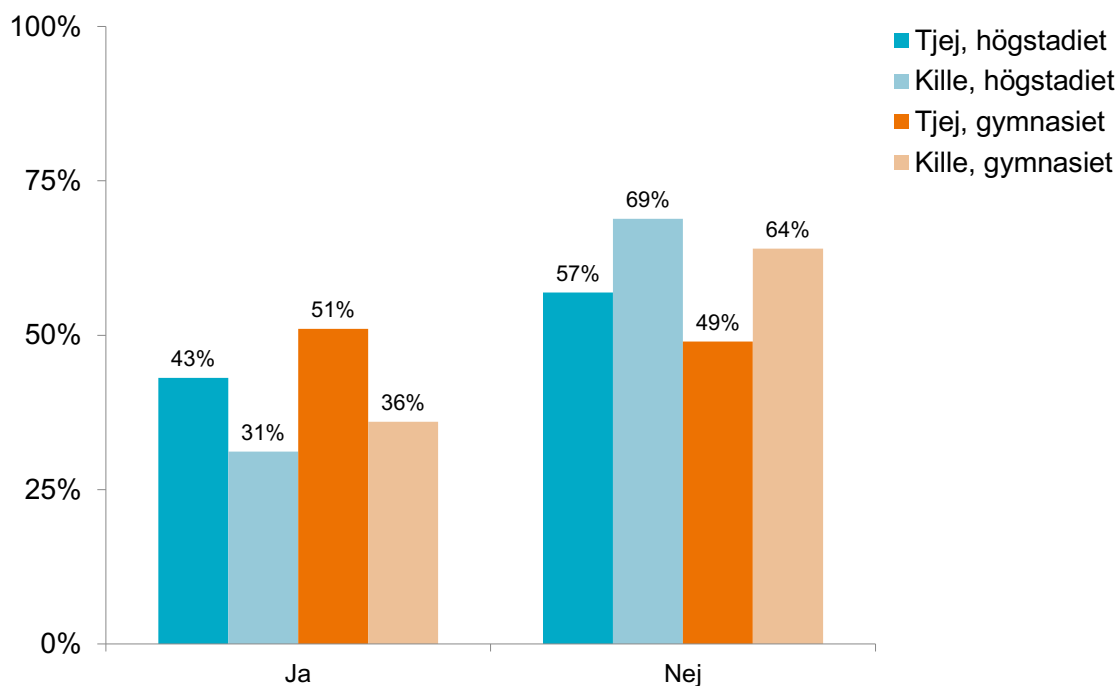
Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
21%	19%	22%	20%

Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Huddinge. I denna fråga framgår att andelen gymnasietjejer som vill påverka är högre än i övriga grupper - se diagram D4. Totalt svarar 37 % av högstadieungdomarna och 43 % av gymnasieungdomarna att de vill påverka i kommunen.

Ungdomarna i Huddinge vill vara med och påverka vad som händer i kommunen i något lägre utsträckning än rikssnittet, se tabell D4a. Skillnaderna är dock små.

D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

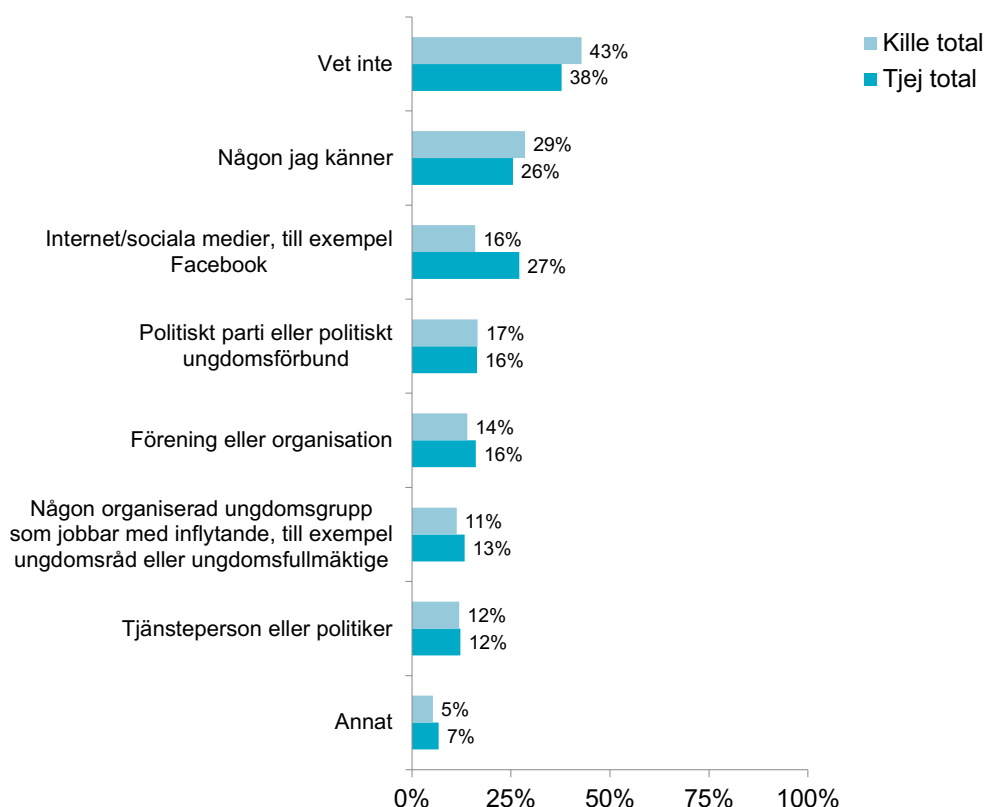

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
37%	41%	43%	47%

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 43 % av killarna och 38 % av tjejerna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därefter svarar störst andel av både tjejer och killar att de skulle vända sig till någon de känner eller till internet/sociala medier. Tjejer skulle vända sig till internet/sociala medier i större utsträckning än killar.

D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4d. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många kommenterar sådant som rör skolan. Skolmaten, skolsystemet, mängden prov och skolmiljön är exempel på frågor som ungdomarna tar upp som rör skolan. Flera ungdomar kommenterar att de vill påverka i frågor som rör deras fritidsintressen, aktiviteter eller idrottsplaner i stort.

Även samhällsfrågor som jämställdhet, integration, trygghet, miljö och klimat eller att motverka kriminalitet tas upp av flera ungdomar. Hur miljön ser ut i Huddinge samt hur centrum ser ut tas också upp av en del ungdomar. Övrigt som nämns är önskemål om att påverka kollektivtrafiken på olika sätt samt speciellt stöd för barn och ungdomar med hinder/funktionsnedsättningar.

Några citat redovisas från ungdomarna redovisas nedan.

"Samhället alltså att bli ännu tryggare och få ungdomar att börja motionera sig."

– Kille, gymnasiet

"miljön aktiviteter skön stämning hur folk behandlas olika ungdomshus"

–Tjej, gymnasiet

"Hur det ser ut i skolans lokaler och hur vi beter oss om varandra, om ungdomslokaler för folk som är HBTQ+"

– Kille, högstadiet

"Det som rör mig allra mest och det som jag får vara med och hantera, till exempel skolan och fritidsaktiviteter och liknande."

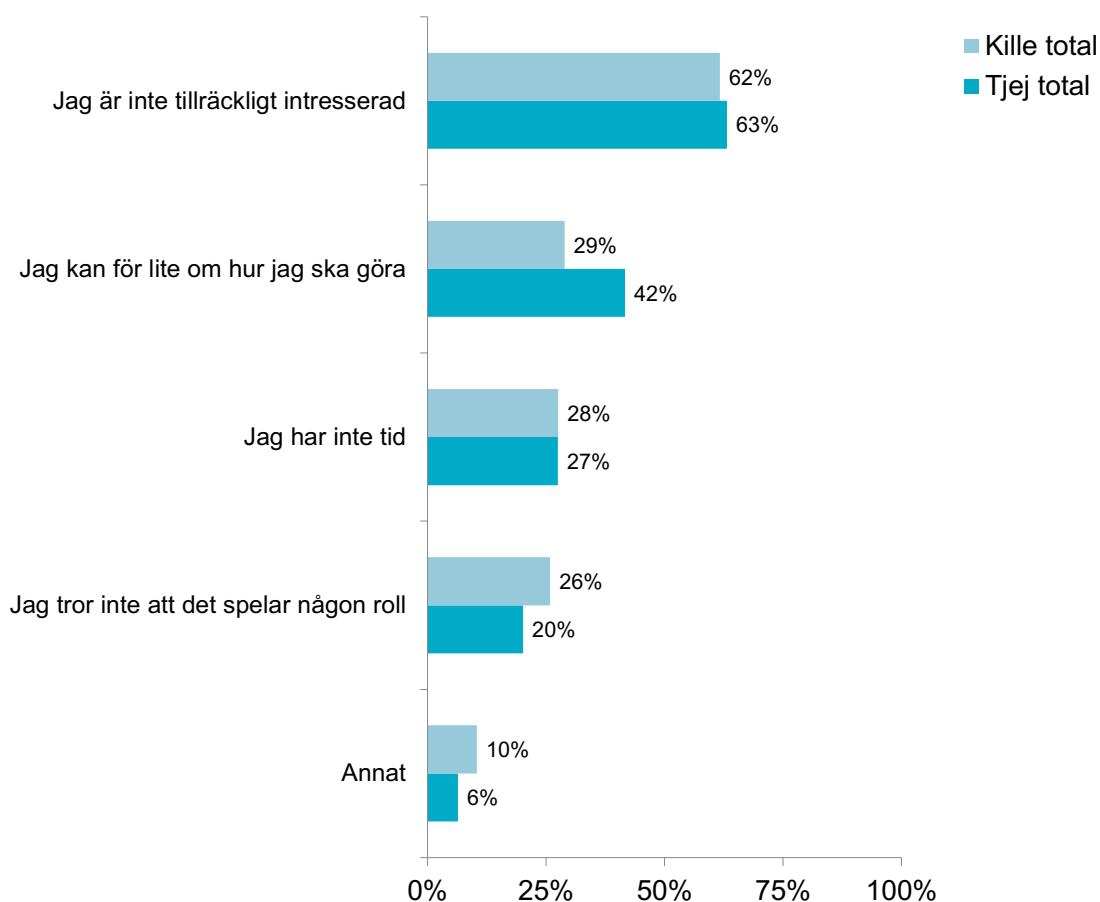
–Tjej, högstadiet

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4f nedan.

62-63 % svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 42 % av tjejerna svarar att de kan för lite om hur de ska göra och 29 % av killarna svarar detsamma. Fler killar (26 %) än tjejer (20 %) tror inte att det spelar någon roll.

D4f. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka? Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

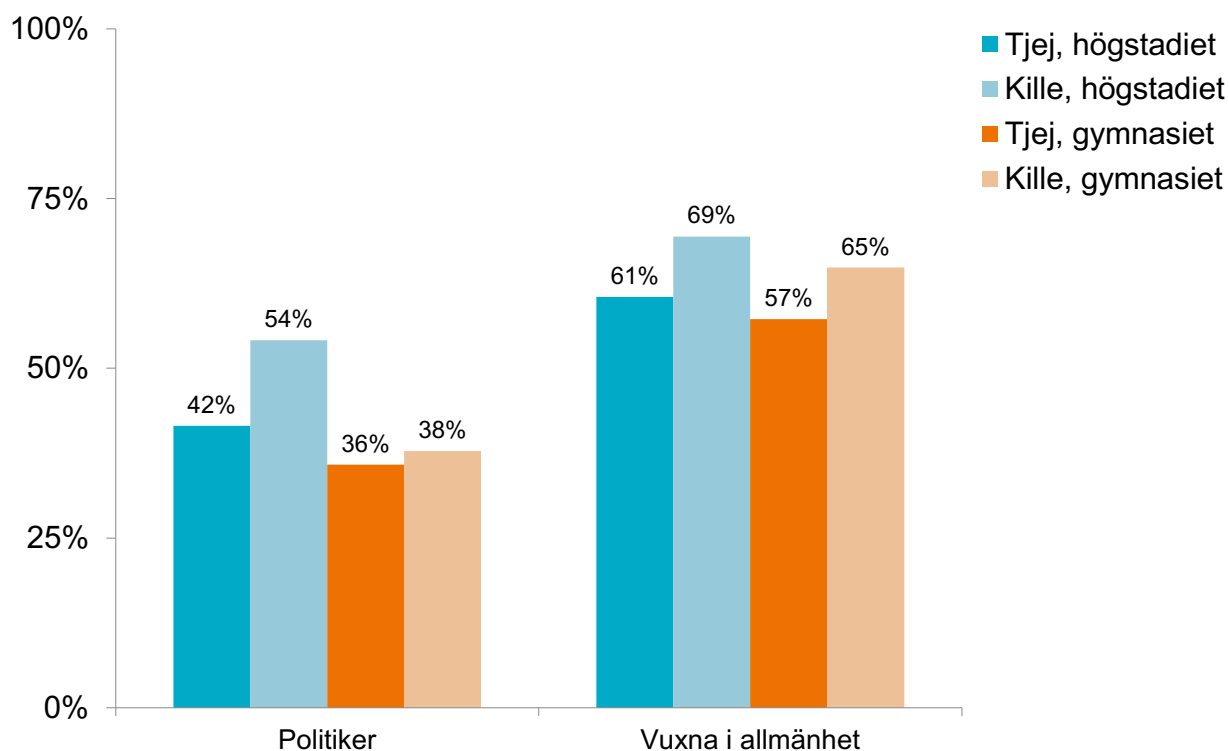

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och en fråga om hur stort förtroende de har för politiker. 61 % av gymnasieungdomarna och 64 % av högstadieungdomarna svarar att de har ett högt förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är däremot lägre, 47 % bland högstadieungdomar och 37 % bland gymnasieungdomarna med viss variation mellan kön och årskurser. Killar i högstadiet har högst förtroende både för politiker och vuxna i allmänhet.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomar i Huddinge har ett lägre förtroende för vuxna i allmänhet. Vad gäller förtroende för politiker är resultatet mer likt rikssnittet.

D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"

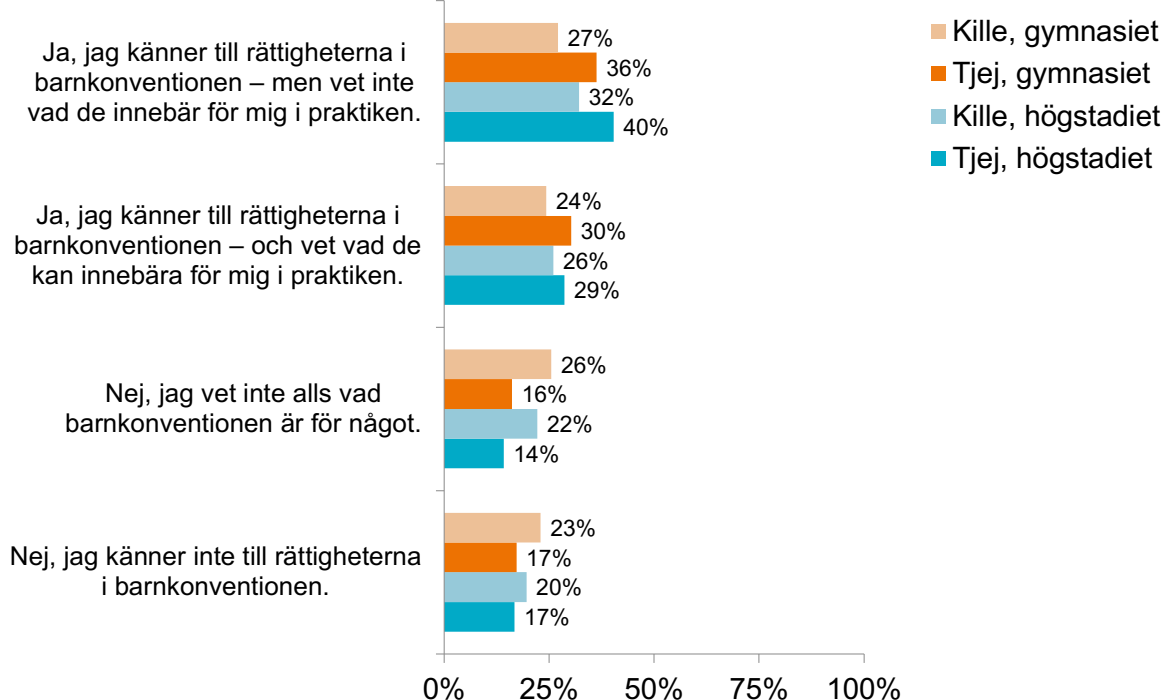
D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Politiker	47%	47%	37%	40%
Vuxna	64%	70%	61%	70%

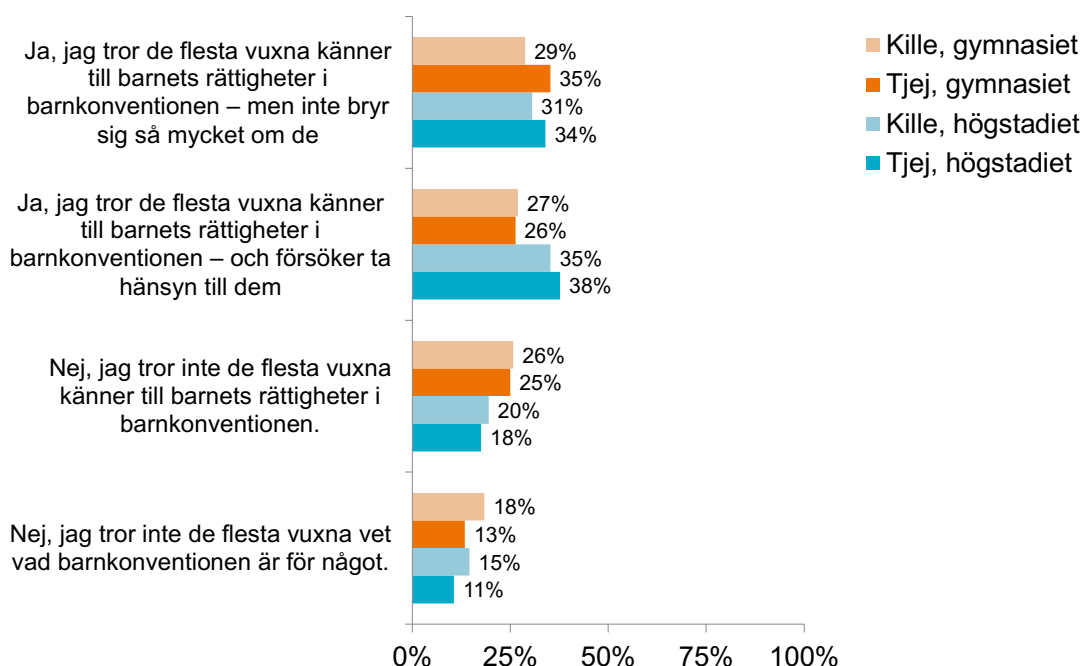
Barnkonventionen

I Lupp-enkäten ställdes även två frågor om barnkonventionen. Vad som framgår är att tjejer känner till barnkonventionen och dess rättigheter i något högre grad än killar. Mellan 14-26 % känner inte alls till barnkonventionen, och 17-23 % känner inte till rättigheterna. Gymnasiekillarna känner i lägst grad till barnkonventionen och dess rättigheter. 11-15 % av högstadieungdomarna och 13-18 % av gymnasieungdomarna tror inte heller att de flesta vuxna vet vad barnkonventionen är. Högstadieungdomarna tror i högre grad än gymnasieungdomarna att vuxna känner till barnkonventionen och dess rättigheter - och försöker ta hänsyn till dem.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas.

Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande).¹ Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.

Enligt SCB så ökar mobbningen och otryggheten i skolan och detta gäller både pojkar och flickor.² Förutom ökad mobbning och otrygghet i skolan syns även en negativ utveckling vad gäller ungas rapportering av mobbning och hot på nätet.³ Att få bukt med denna typ av problem är därmed väldigt viktigt.

***”Fler trygghetsvärdar,
dem behövs.”***

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Huddinge kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

¹ MUCF 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

² SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

³ Statens medieråd: Ungar och medier 2019

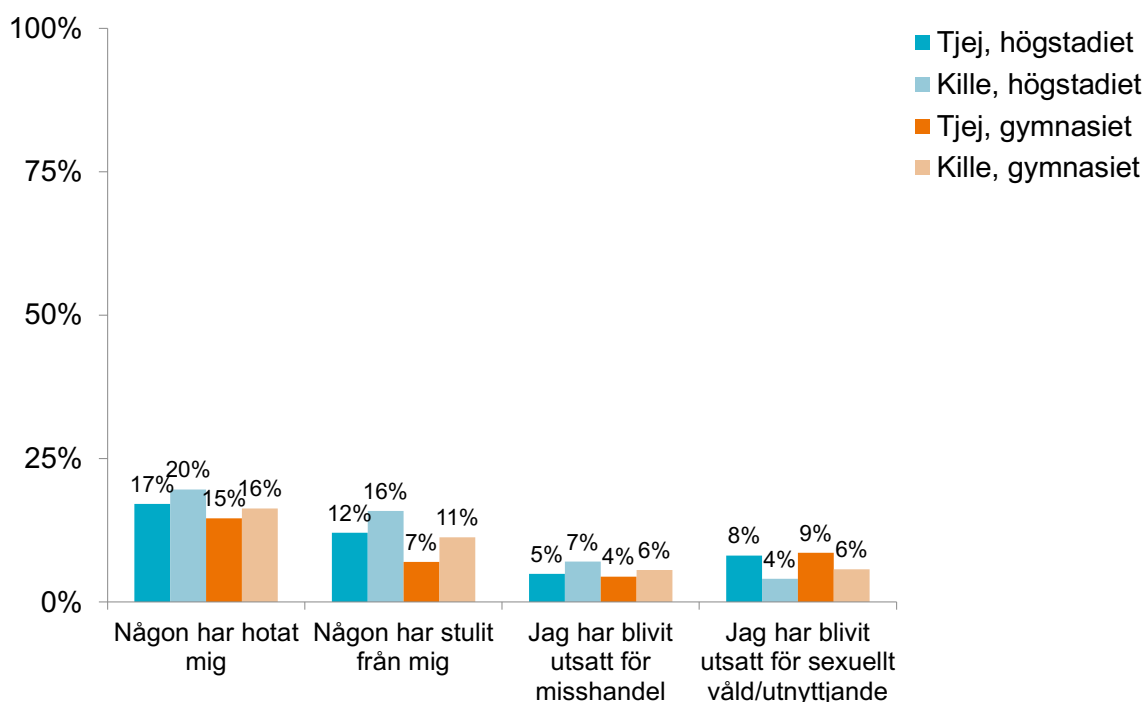
Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Störst andel svarar att de har utsatts för hot, särskilt högstadiekillarna. Högstadiekillarna har även i högst grad utsatts för stöld.

Det finns även vissa könsskillnader. Killarna i respektive åldersgrupp har i högre grad än tjejerna i samma åldersgrupp utsatts för stöld. Tjejerna i båda åldersgrupperna har däremot i högre grad än killarna utsatts för sexuellt våld/utnyttjande. Bland tjejerna svarar 8-9 % att de utsatts för sexuellt våld/utnyttjande, att jämföra med 4-6 % av killarna.

Jämfört med rikssnittet har unga i Huddinge utsatts för de olika brotten i liknande grad, se tabell E1a.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

E1a. Har något av detta hänt dig?

Andel som svarat "ja": Jämförelse med rikssnittet

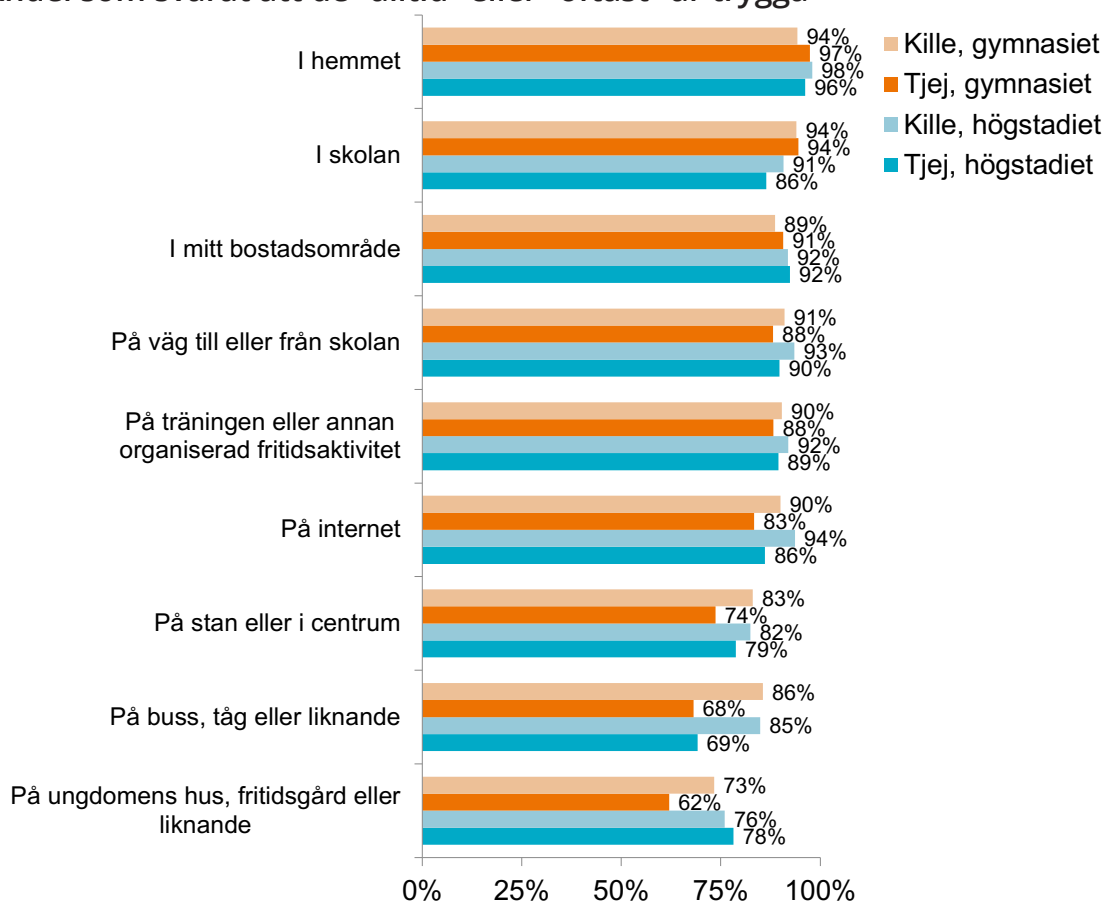
	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Någon har hotat mig	19%	20%	16%	17%
Någon har stulit från mig	15%	12%	9%	11%
Jag har blivit utsatt för misshandel	6%	5%	5%	4%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande	7%	4%	7%	5%

Trygghet

Det ställdes en fråga om trygghet på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Vad som framgår är att en stor andel unga i Huddinge alltid eller oftast är trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och internet. Tryggheten är lägre på stan/i centrum, på bussar/tåg och på ungdomens hus. Vad gäller bussar/tåg och på stan/i centrum svarar tjejer i lägre grad än killar att de känner sig trygga. På ungdomens hus känner sig gymnasietjejerna minst trygga. Jämfört med rikssnittet känner sig högstadieungdomarna i Huddinge ungefär lika trygga på samtliga platser. Gymnasieungdomarna känner sig däremot något mindre trygga på flera platser, och framförallt på ungdomens hus/fritidsgården eller liknande.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga:

Jämförelse med rikssnittet*

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
I hemmet	96%	98%	95%	98%
I mitt bostadsområde	92%	94%	89%	94%
På stan eller i centrum	80%	78%	78%	77%
På buss, tåg eller liknande	76%	78%	77%	81%
På internet	90%	90%	87%	90%
På väg till eller från skolan	91%	93%	89%	94%
I skolan	88%	89%	94%	94%
På träning eller annan organiserad fritidsaktivitet	90%	93%	89%	94%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	77%	78%	69%	76%

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "ej aktuellt" varierar stort i frågorna mellan 1-72 %. Fritidsgårdsalternativet har högst andel "ej aktuellt", 60-72 %. Andelen som svarat "ej aktuellt" på träning/fritidsaktivitet är 21-31%.

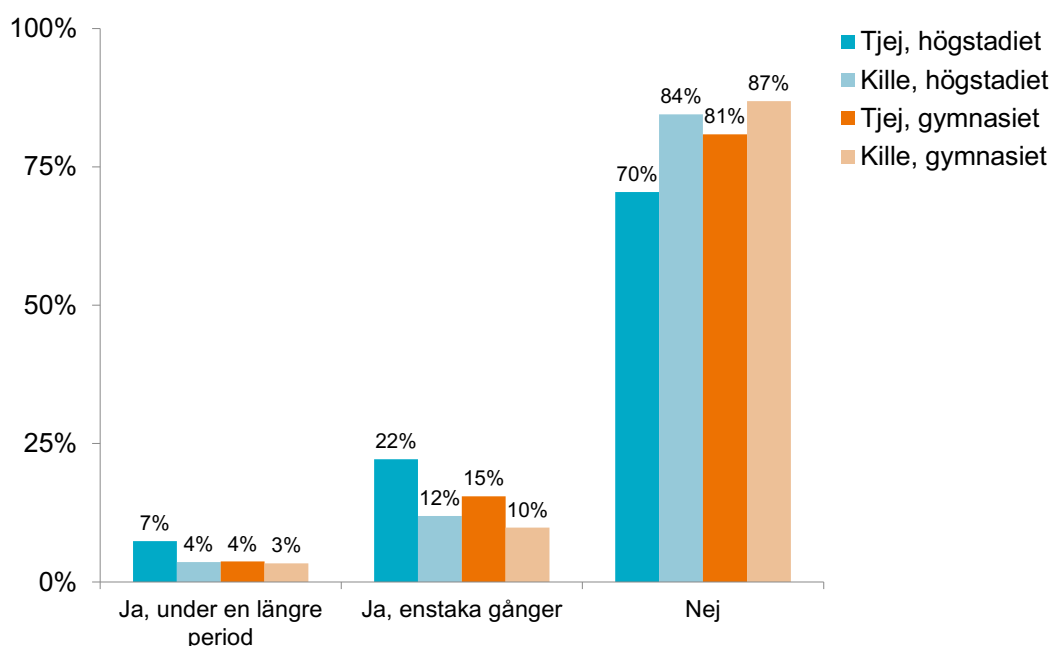
Mobbning och trakasserier

I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Nya studier pekar även på att mobbning har ökat i Sverige bland unga.¹

Vad som framgår är att en relativt hög andel av högstadietjejerna svarar att de utsatts för mobbning under en längre period eller enstaka gånger (29 %). Killarna i gymnasiet svarar i lägst grad att de utsatts. Det finns ingen större skillnad avseende andelen ungdomar som utsatts för mobbning i Huddinge jämfört med rikssnittet, se tabell E3a.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida svarar majoriteten av de som utsatts att det skett i skolan (64-73%). 20 % av killarna och 36 % av tjejerna har utsatts på internet/mobilen.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfrysad?

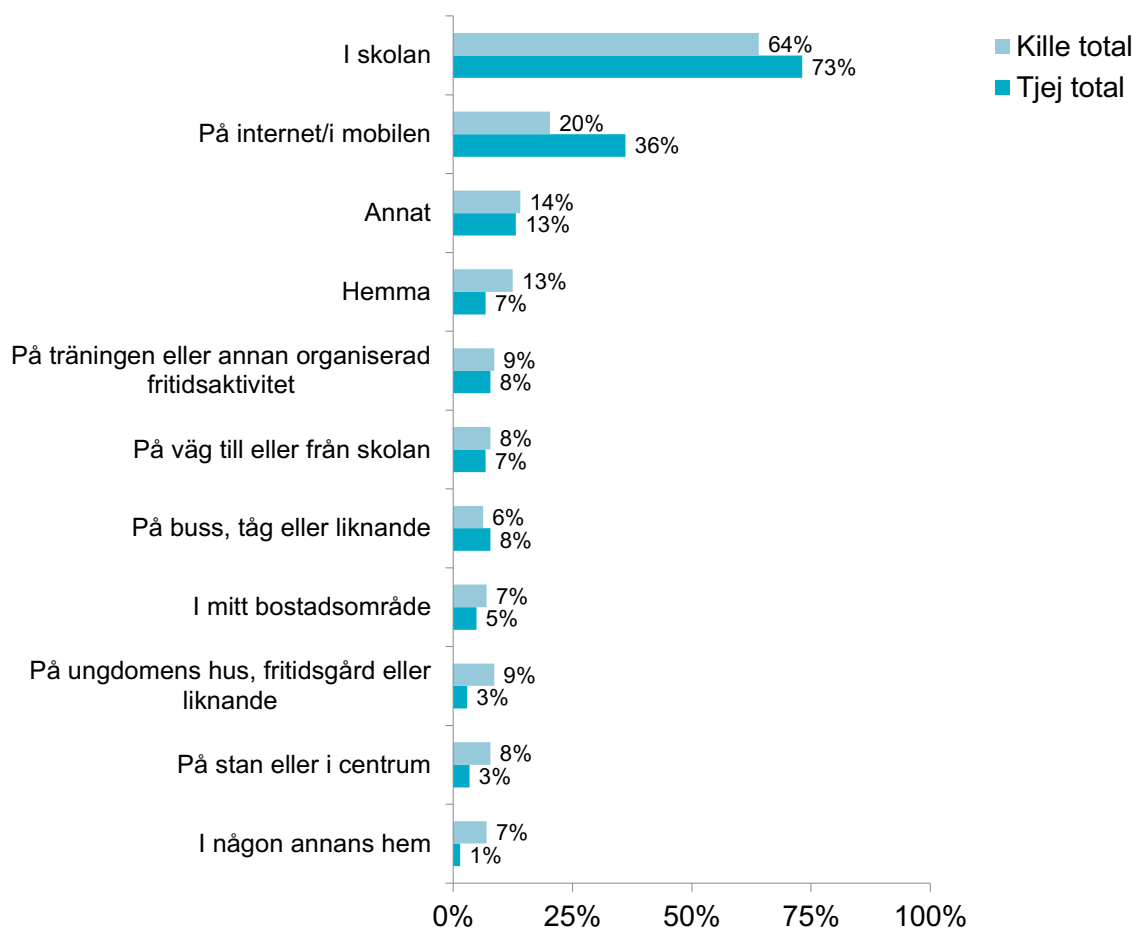

E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
23%	26%	16%	18%

¹ SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

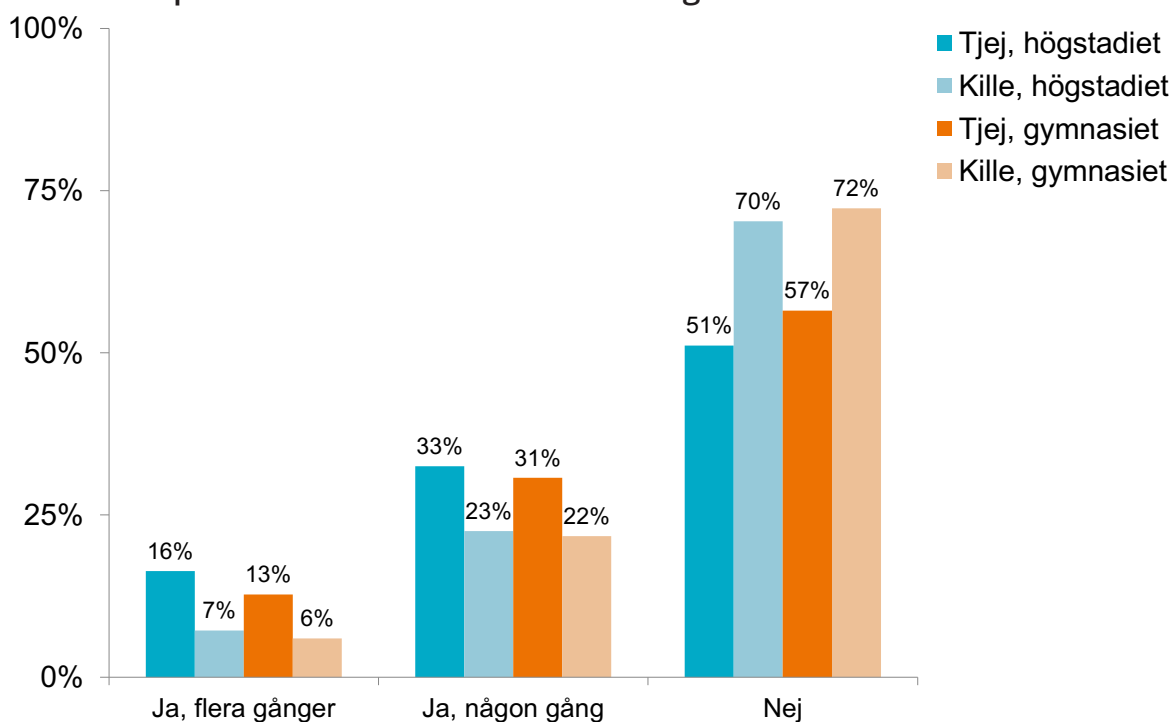
E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfryst? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer i både högstadiet och gymnasiet har blivit utsatta i högre grad än killar. 16 % av högstadietjejerna anger att de utsatts flera gånger. Andelen som utsatts är på samma nivå i Huddinge jämfört med rikssnittet, se tabell E4a.

E4. Har du, under de senaste sex månaderna, upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
40%	39%	35%	35%

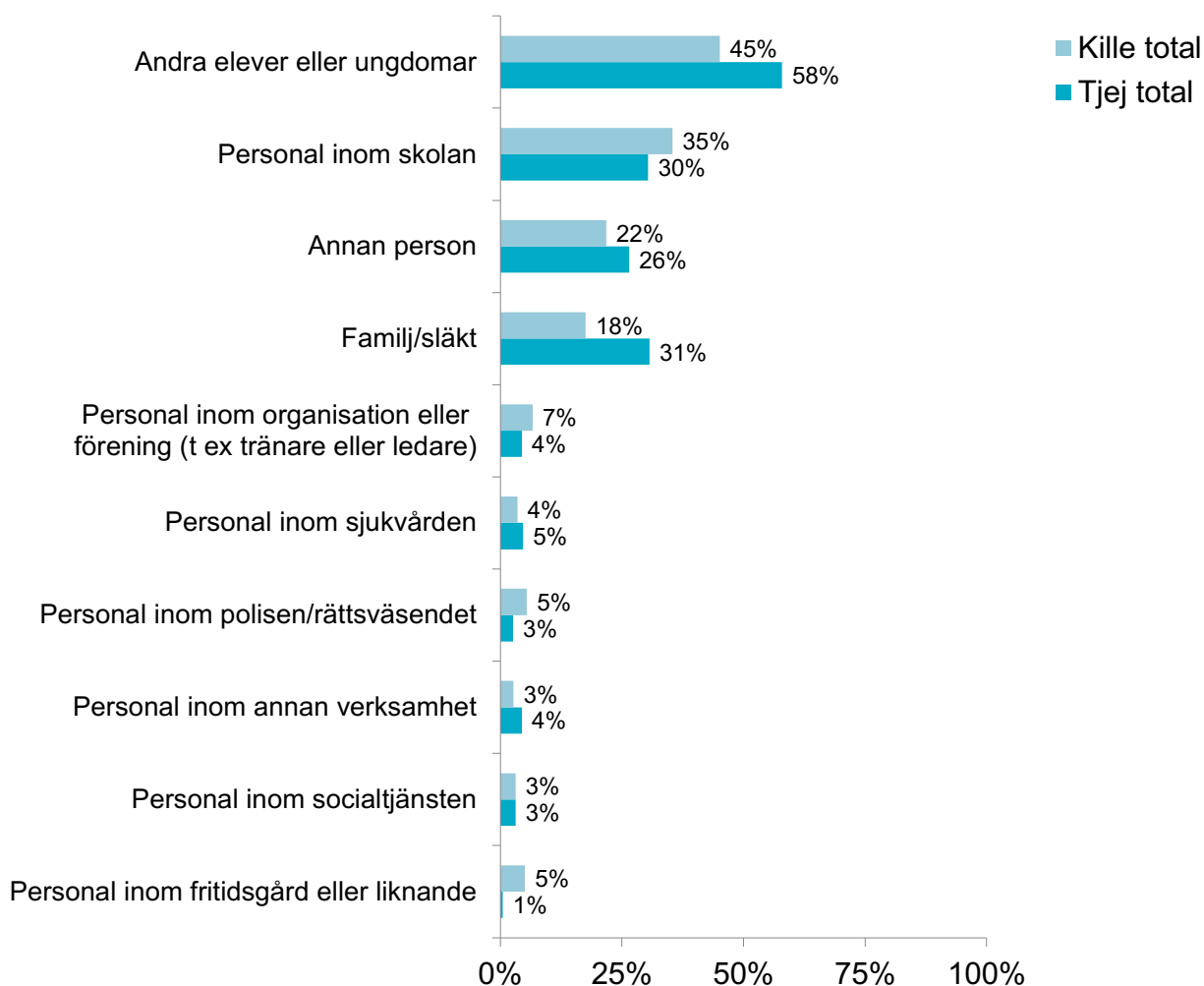
De ungdomar som utsatts fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. En klar majoritet svarar att de utsatts av andra elever eller ungdomar (45 % av killarna och 58 % av tjejerna). Det är också vanligt att ha utsatts av personal inom skolan som 30 % av tjejerna och 35 % av killarna anger.

På följande sida framgår i diagram E4c att omkring 40 % av de som utsatts för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta. En andel om 22 % av tjejerna och 18 % av killarna har blivit orättvist behandlade på grund av sitt utseende. 14 % av tjejerna och 15 % av killarna har angett att de har blivit orättvist behandlade på grund av sitt kön.

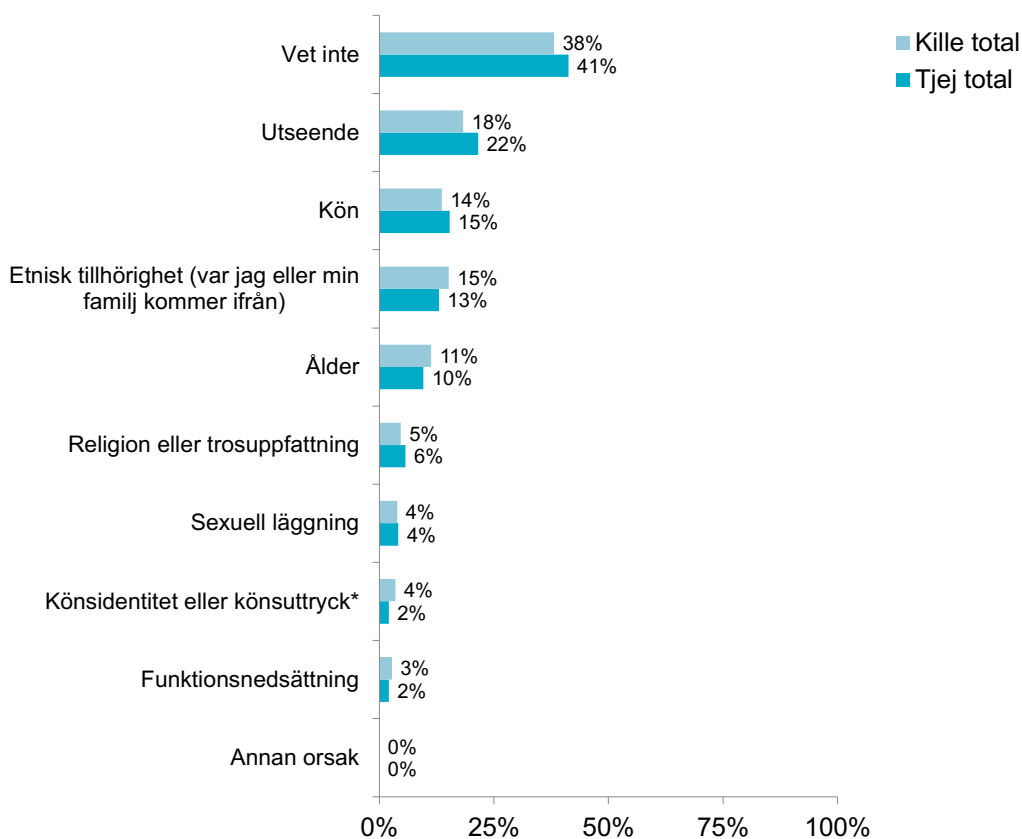
På följande sida i diagram E5 ser vi också att en majoritet av ungdomarna vet vart de kan vända sig om de blir illa behandlade eller mår dåligt. I tabell E5a kan vi se att gymnasieungdomarna i något lägre utsträckning än rikssnittet vet vart de ska vända sig för att få stöd.

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

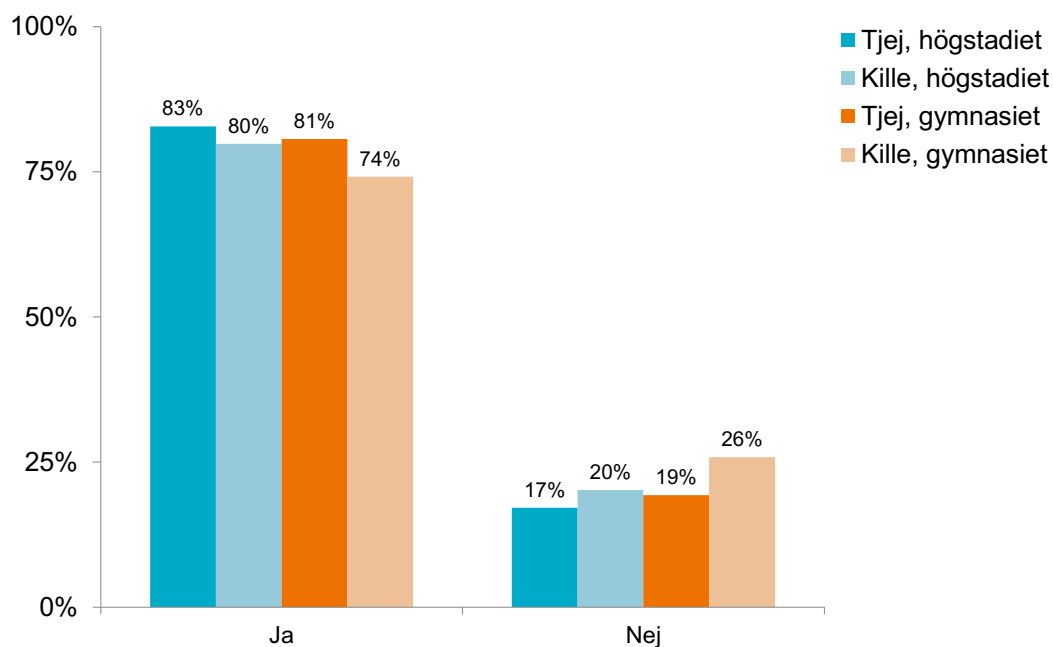
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?
 Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

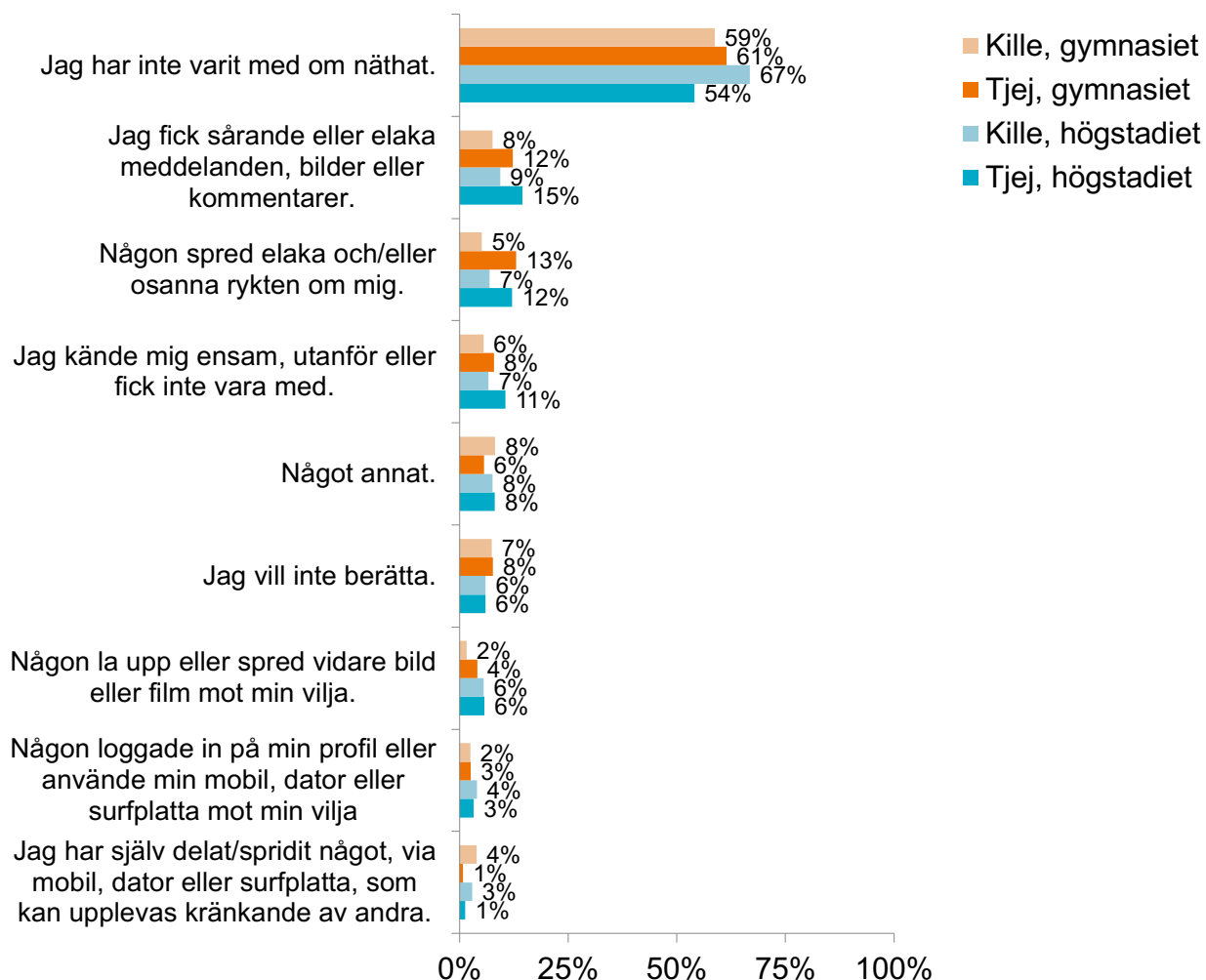
E5a. Andel ja: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
81%	83%	77%	83%

Näthat

I Huddinge kommun ställdes även en fråga om näthat. Vad som framgår är att majoriteten av ungdomarna inte varit med om näthat. Mellan 54-67 % av ungdomarna svarar att de inte utsatts. Tjejer i högstadiet har i högst grad varit med om någon form av näthat, medan killar i högstadiet i lägst grad utsatts. I gymnasiet har killar och tjejer utsatts i liknande grad. Vanligast är att ha fått sårande eller elaka meddelanden, bilder eller kommentarer eller att någon spridit elaka och/eller osanna rykten. En mycket liten andel, mellan 1-4 %, svarar att de själva delat eller spridit sådant som kan upplevas som kränkande av andra.

E6. Har du varit med om näthat?

Fördjupat om trygghet

Ett bra skolklimat är en viktig bidragande faktor till ett framgångsrikt arbete mot mobbning, samtidigt som ett framgångsrikt arbete kan bidra till ett bra skolklimat. Skolklimatet påverkas av flera faktorer kopplade till situationen i skolan såväl som utanför skolan. Det kan till exempel handla om organisatoriska realiteter, sociala relationer, engagemang, attityder, normer och värderingar. En viktig slutsats enligt Skolverket är att förebyggande, upptäckande och åtgärdande insatser mot mobbning måste vila på forskningsrön om vad som faktiskt ger effekt. Det poängteras även att en hela-skolan-ansats är viktig, dvs. att all personal och alla elever är medvetna om hur man agerar vid kränkningar och mobbning, att alla är delaktiga och att arbetssättet är förankrat i hela personalgruppen och bland eleverna.¹

I avsnittet om trygghet framgår att tjejer i högstadiet i högst grad utsatts för mobbning under de senaste sex månaderna, 29 % jämfört med 16 % av killarna i högstadiet. Gymnasietjejerna har även utsatts i något högre grad än gymnasiekillarna. Det finns alltså en tydlig könsskillnad i denna fråga. Av de som utsatts för mobbning eller trakasserier svarar majoriteten av både killar och tjejer att det skett i skolan. I avsnittet framgår också att tjejer i högre grad än killar uppger att de utsatts för orättvis behandling, och vanligast är att ha utsatts av andra elever eller ungdomar. Skolornas roll i att förebygga och motverka mobbning kommer således fortsatt vara central.

När det kommer till utsatthet för våld, misshandel, stöld och sexuellt våld/utnyttjande ser vi att störst andel svarar att de har utsatts för hot, särskilt högstadiekillarna. Högstadiekillarna har även i högst grad utsatts för stöld.

Genom att analysera frågorna om utsatthet för mobbning, trakasserier och orättvis behandling mer djupgående baserat på ett antal bakgrundsfaktorer och frågor framgår att det finns flera tydliga samband.

Utsatthet för mobbning och otrygga situationer

Genom sambandsanalyser framgår att utsatthet för mobbning, liksom ofta nämnt i forskning, samvarierar med hälsa och de unga som utsatts för mobbning i Huddinge mår sämre än övriga unga. Bland de som utsatts svarar 44 % att de mår mycket eller ganska bra, medan de som inte utsatts skattar sin hälsa som klart bättre. Bland dem svarar 71 % att de mår mycket eller ganska bra. De som utsatts för mobbning har också flertalet psykosomatiska besvär i högre grad än de som inte utsatts. Exempelvis svarar 56 % av de som utsatts för mobbning att de känner sig nedstämda flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag, medan motsvarande andel bland de som inte utsatts är 26 %. De unga som utsatts för mobbning är även i högre grad missnöjda med skolan. De trivs också i lägre grad med stämningen i skolan, uppger i högre grad att rasism, sexuella trakasserier och våld förekommer där och har i högre grad utsatts för otrygga situationer (stöld, misshandel, hot och/eller sexuellt våld/utnyttjande).

Vi ser också att de som utsatts för mobbning och otrygga situationer generellt känner

¹ Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning

sig mindre trygga än övriga på flertalet platser. Skillnaden är inte minst tydlig i skolan där 25 % av de som utsatts för mobbning aldrig eller sällan känner sig trygga, jämfört med 6 % bland de som inte utsatts.

Som tidigare nämnt är högstadietjejer den grupp unga i Huddinge som i högst grad utsatts för mobbning. Tittar man specifikt på gruppen högstadietjejer ser vi också stora skillnader i hälsa mellan de högstadietjejer som utsatts och de som inte har det. Bland de högstadietjejer som utsatts för mobbning svarar exempelvis 33 % att de mår mycket eller ganska dåligt, medan motsvarande andel bland de som inte utsatts är 6 %. Högstadietjejerna som utsatts för mobbning har även regelbundet samtliga psykosomatiska besvär i högre grad än de som inte utsatts.

Även när det kommer till ungas utsatthet för orättvis behandling syns vissa samband. De som utsatts för orättvis behandling mår sämre än övriga unga, och särskilt de som utsatts flera gånger. De har även mer regelbundna psykosomatiska besvär och har i högre grad utsatts för otrygga situationer. De känner sig även mindre trygga på flertalet platser.

Övriga skillnader

Genom sambandsanalyser utifrån ett antal bakgrundsvariabler framgår att det finns vissa skillnader mellan olika grupper unga när det kommer till utsatthet för mobbning, orättvis behandling och otrygga situationer. Unga hbtq-personer och unga med någon funktionsvariation är mer utsatta för mobbning än övriga unga. Unga med funktionsvariation har även utsatts för otrygga situationer i högre grad än de som inte har en funktionsvariation. Även unga med utländsk bakgrund har utsatts för mobbning och otrygga situationer i något högre grad än de med helt svensk bakgrund. Skillnaden är störst när det kommer till utsatthet för otrygga situationer, vilket 30 % av de med utländsk bakgrund utsatts för, jämfört med 22 % bland övriga.

Genom att fördjupat analysera frågan om orättvis behandling kan vi se att ungdomar med någon form av funktionsvariation eller långvarig sjukdom i klart högre grad än övriga unga svarar att de flera gånger utsatts för orättvis behandling under de senaste sex månaderna. Även hbtq-personer har i något högre grad än övriga utsatts flera gånger. Detsamma gäller unga med utländsk bakgrund.

Ett bra skolklimat är en viktig bidragande faktor till ett framgångsrikt arbete mot mobbning

Skolverket 2011

En av de faktorer som i högst utsträckning påverkar ungas hälsa är om man under den senaste tiden blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet

MUCF 2007: Fokus 07

Trygghet utifrån var man bor

För att bättre kunna arbeta med ökad trygghet i kommunen har frågorna analyserat fördjupat per bostadsområde.

När det gäller trygghet i bostadsområdet kan vi se att samtliga unga boende på landsbygden svarar att de oftast eller alltid känner sig trygga där, se tabellen nedan. Även de som bor i Stuvsta och Fullersta känner sig trygga i väldigt hög grad (97 %), utan några större könsskillnader. Minst trygga känner sig de som bor i Flemingsberg (81 %) och i Vårby (83 %). Unga i Vårby känner sig i högst grad aldrig trygga (7 %).

I Flemingsberg syns ingen könsskillnad vad gäller trygghet i bostadsområdet, men i Vårby känner sig killar trygga i bostadsområdet i lägre grad än tjejer. Bland tjejerna i Vårby känner sig 93 % alltid eller oftast trygga i bostadsområdet, medan motsvarande andel bland killarna är 76 %. Unga i Vårby känner sig även minst trygga i kollektivtrafiken, på stan/i centrum och på fritidsgården/ungdomens hus. Tjejer i Vårby känner sig trygga i kollektivtrafiken i något lägre grad än killar, medan killarna känner sig mindre trygga i stan/i centrum. På fritidsgården/ungdomens hus syns däremot ingen större könsskillnad bland ungdomarna i Vårby.

När det kommer till utsatthet för otrygga situationer finns vissa mindre skillnader. Både i Vårby (37 %), landsbygdsområdena (35 %) och Länna (33 %) har utsatts i högst grad. Unga i Snättringe, Fullersta och Flemingsberg (24-25 %) har i lägst grad utsatts för otrygga situationer. I Länna har killar (42 %) utsatts i klart högre grad än tjejer (21 %). Även i Vårby har killar utsatts i något högre grad men skillnaderna är mindre. Bland killarna i Vårby har 39 % utsatts för otrygga situationer, medan motsvarande andel bland tjejerna är 33 %.

	Lands- bygd	Stuv- sta	Flemings- berg	Segel- torp	Skogås	Fullersta	Trång- sund	Vårby	Glömsta	Snätt- ringe	Sjödalen	Länna
Andel som alltid eller oftast känner sig trygga i sitt bostadsområde	100%	97%	81%	89%	88%	97%	93%	83%	95%	94%	94%	93%
Andel som alltid eller oftast känner sig trygga på stan/i centrum	82%	86%	79%	76%	75%	85%	79%	68%	83%	80%	86%	74%
Andel som alltid eller oftast känner sig trygga i kollektivtrafiken	82%	82%	77%	76%	74%	80%	84%	63%	78%	84%	80%	67%
Andel som alltid eller oftast känner sig trygga på fritidsgården/ungdomens hus *	-	72 %	70 %	78%	73%	74%	81%	65%	85%	93%	81%	70%

*Andelen som svarat "ej aktuellt" i frågan om trygghet på fritidsgården varierar stort mellan 31-88 %. Störst andel "Ej aktuellt" finns i landsbygdskommunerna, därav redovisas resultatet inte för frågan. Minst andel "Ej aktuellt" finns i Vårby.

”Bidra med mer samtal om psykisk ohälsa och hur man tar hand om det. Skolans stress påverkar mycket om vad vi gör på fritiden eller om vi mår dåligt och vi får inte veta mycket om det”

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Huddinge kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under den senaste tiden. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under de senaste åren ha stannat på en relativt hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen.

Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera olika orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport från 2019 att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga. De tar också upp att en större medvetenhet om de ökade krav som förändringarna på arbetsmarknaden medför kan vara en orsak till ökningen av ohälsa.² I en rapport från organisationen Mind tar man också upp en viktig sak, nämligen att det idag finns en större öppenhet för ohälsa och att detta även kan påverka hur den psykiska ohälsan ser ut över tid då unga idag är mer ärliga med hur de mår än vad kanske tidigare generationer varit.³

1 SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

2 Folkhälsomyndigheten 2018 ”Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?”

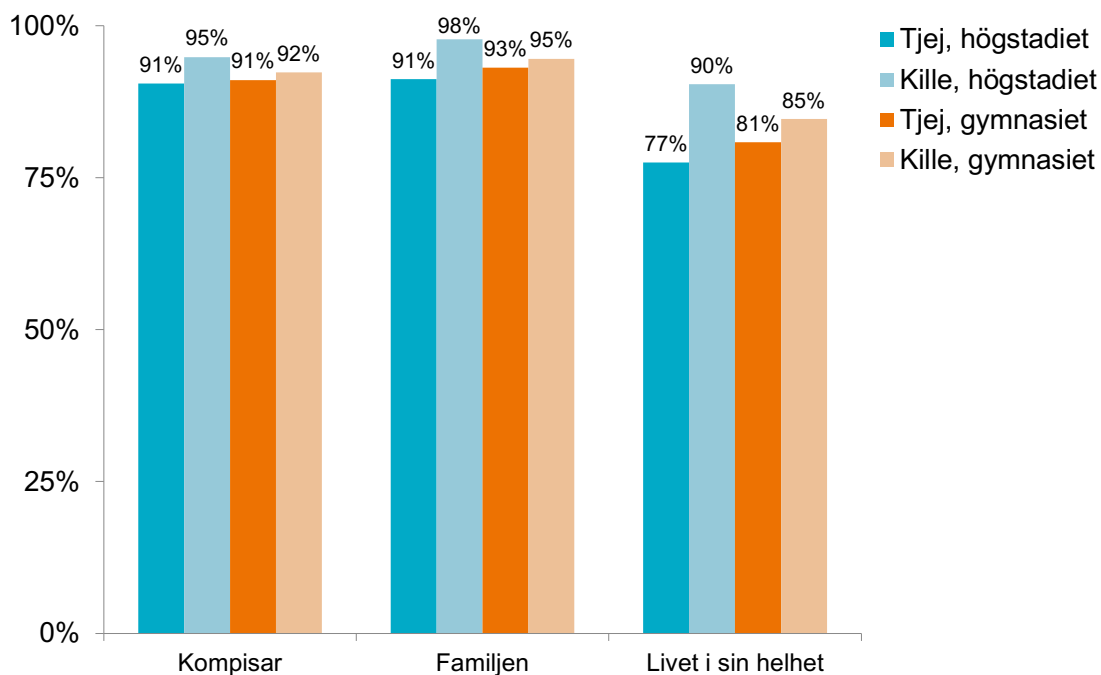
3 Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa

Relationer och nöjdhet med livet

Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel, över 90 %, av ungdomarna i Huddinge är nöjda med kompisarna och familjen. När det gäller livet i sin helhet är nöjdheten något lägre, speciellt bland tjejerna. Tjejer i högstadiet är minst nöjda med livet i sin helhet, 77 %.

Jämfört med Lupps rikssnitt 2021 är resultatet på en liknande nivå.

F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Livet	82%	78%	82%	85%
Familjen	93%	94%	93%	94%
Kompisarna	92%	93%	92%	91%

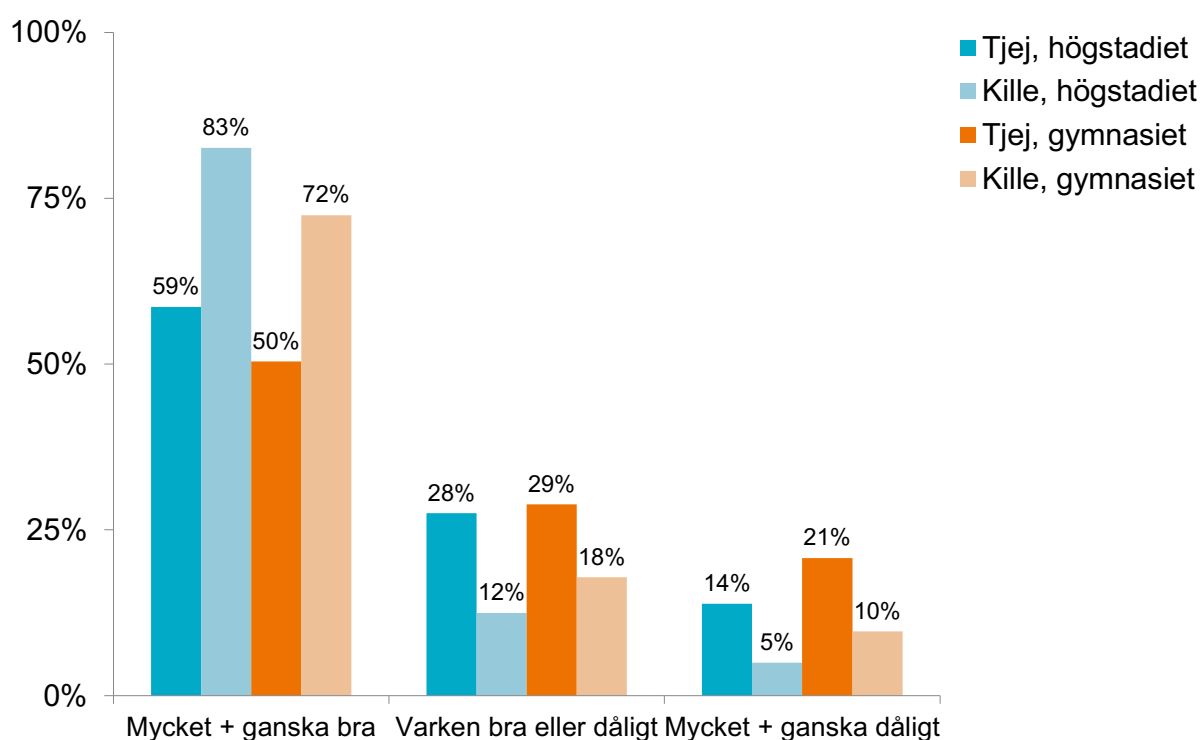
Självskattad hälsa

Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa.¹ I Huddinge ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är klart lägre bland tjejer än bland killar. Högstadiet killar skattar att de mår mycket eller ganska bra i högst utsträckning, 83 %.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att högstadieungdomarna i Huddinge bedömer sin hälsa som bra eller mycket bra i liknande grad, se tabell F1a. Gymnasieungdomarna skattar däremot sin hälsa något lägre än rikssnittet.

Forskning visar att det är vanligare att tjejer upplever ohälsa och psykosomatiska besvär än att killar gör det. Detta ses även i Huddinges Lupp-resultat, se följande sidor.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
70%	72%	62%	68%

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018

Psyksiska och somatiska besvär

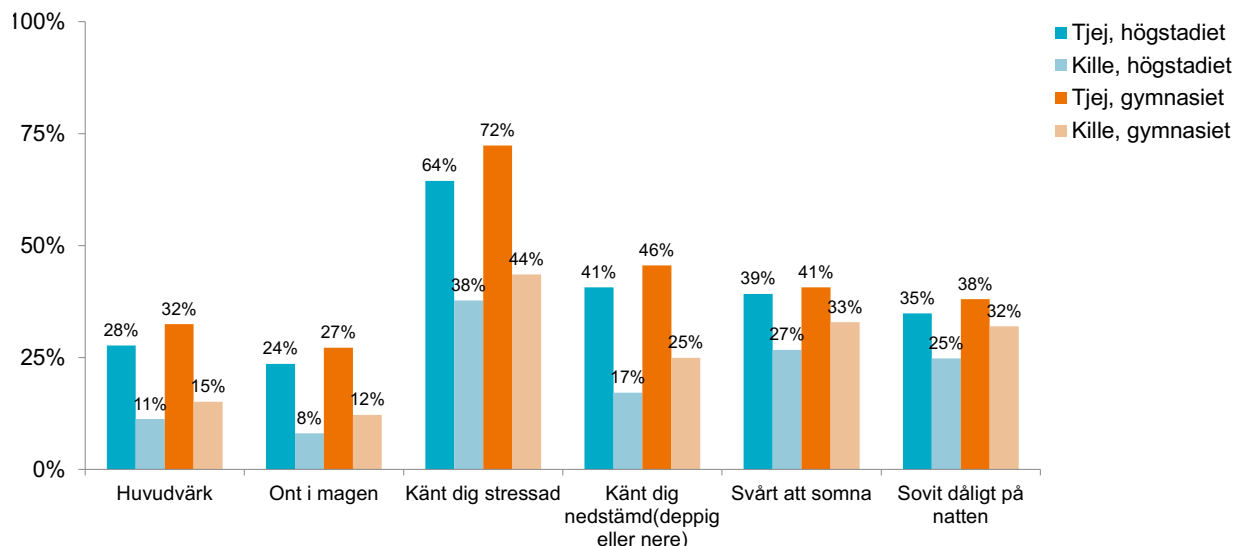
Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvärerna regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar. En stor andel av tjejerna, 64 % av högstadietjejerna och 72% av gymnasietjejerna, svarar att de stressar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen killar som gör detsamma är 38 % bland högstadiekillarna och 44 % bland gymnasiekillarna.

Vad gäller nedstämdhet är det 41 % av högstadietjejerna och 46 % av gymnasietjejerna som svarar att de besväras av att vara nedstämd/deppig eller nere flera gånger i veckan eller varje dag. 17 % av högstadiekillarna och 25 % av gymnasiekillarna svarar detsamma.

I tabell F2a på följande sida kan vi se att andelen gymnasieungdomar i Huddinge som upplever psykosomatiska besvär är på en något högre nivå än rikssnittet. Högstadieungdomarna i Huddinge upplever flertalet av besvärerna på en liknande nivå som rikssnittet, men uppger i högre grad att de har regelbundna besvär med stress.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

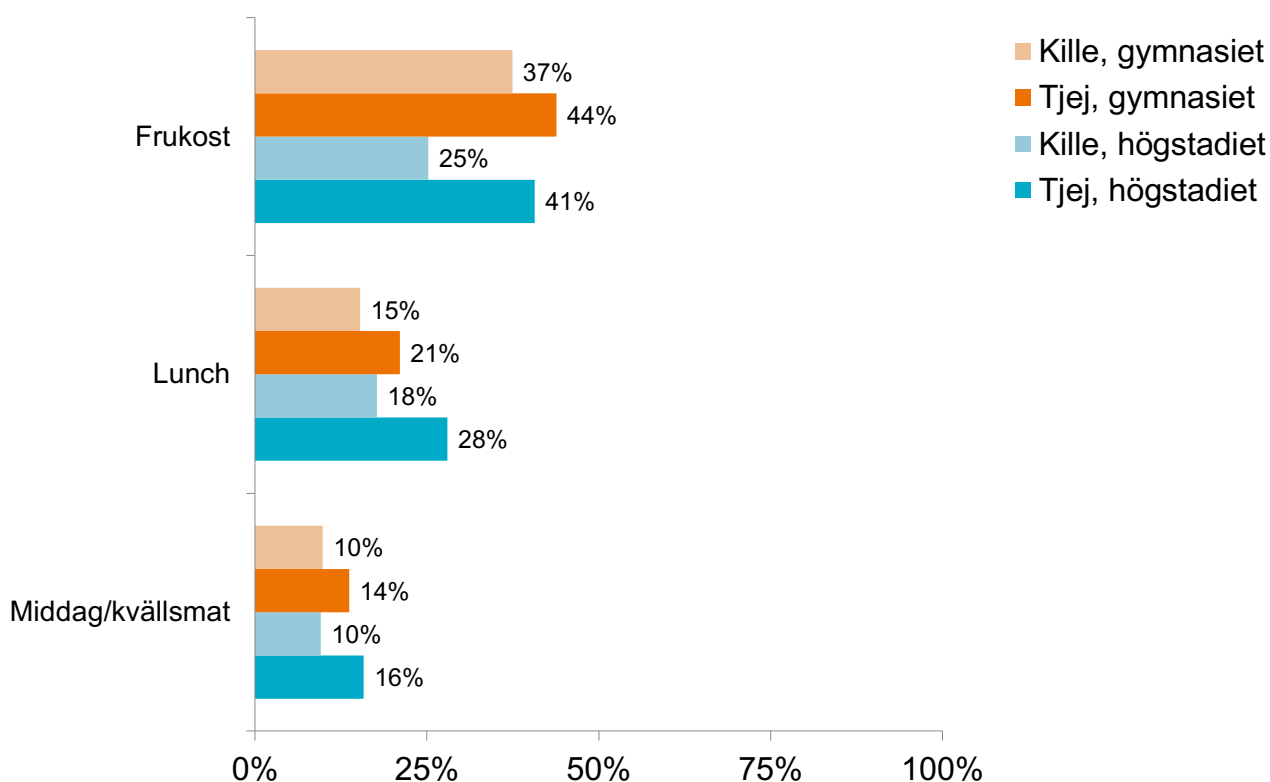
F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Huvudvärk	20%	19%	23%	20%
Ont i magen	17%	16%	20%	16%
Känt dig stressad	51%	42%	57%	48%
Känt dig nedstämd, deppig eller nere	30%	29%	35%	30%
Svårt att somna	34%	30%	37%	30%
Sovit dåligt på natten	30%	25%	35%	28%

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Störst andel svarar att de hoppar över frukosten flera gånger i veckan eller varje dag. Tjejer på högstadiet är den grupp som i högst grad hoppar över måltider.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

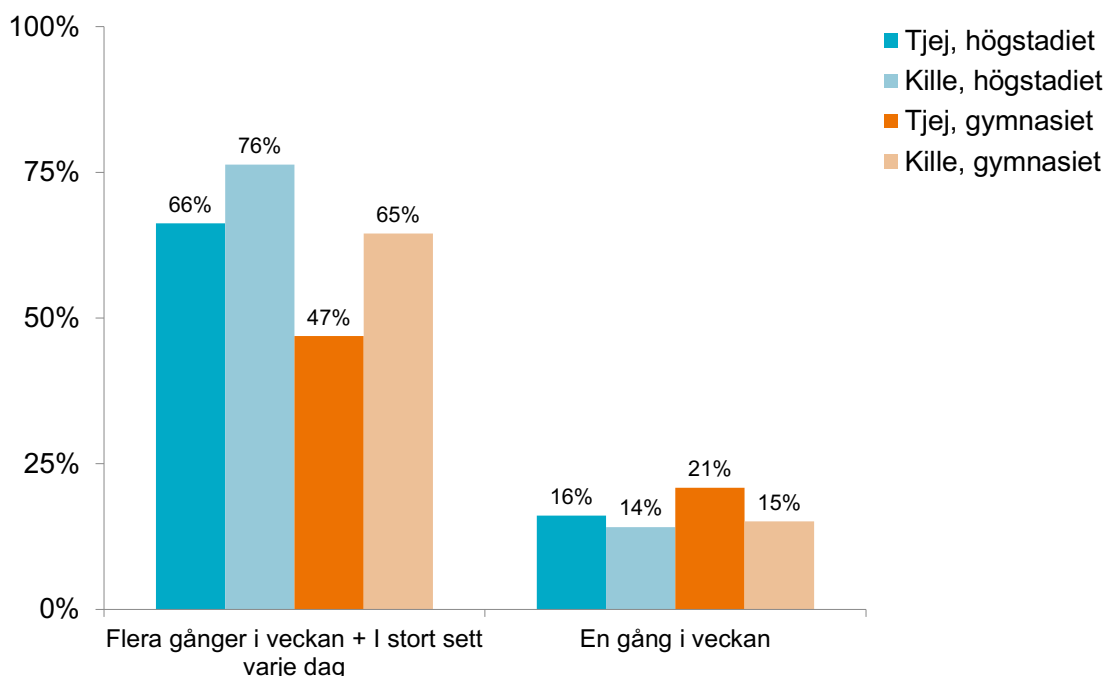
Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.¹ Vad som framgår är att en andel om 56 % av gymnasieungdomarna och 71 % av högstadieungdomarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet och lägst bland tjejer i gymnasiet. Däremot är andelen gymnasietjejer (21%) högst bland de som tränar en gång i veckan.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att resultatet är likt.

F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?

Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse med rikssnittet

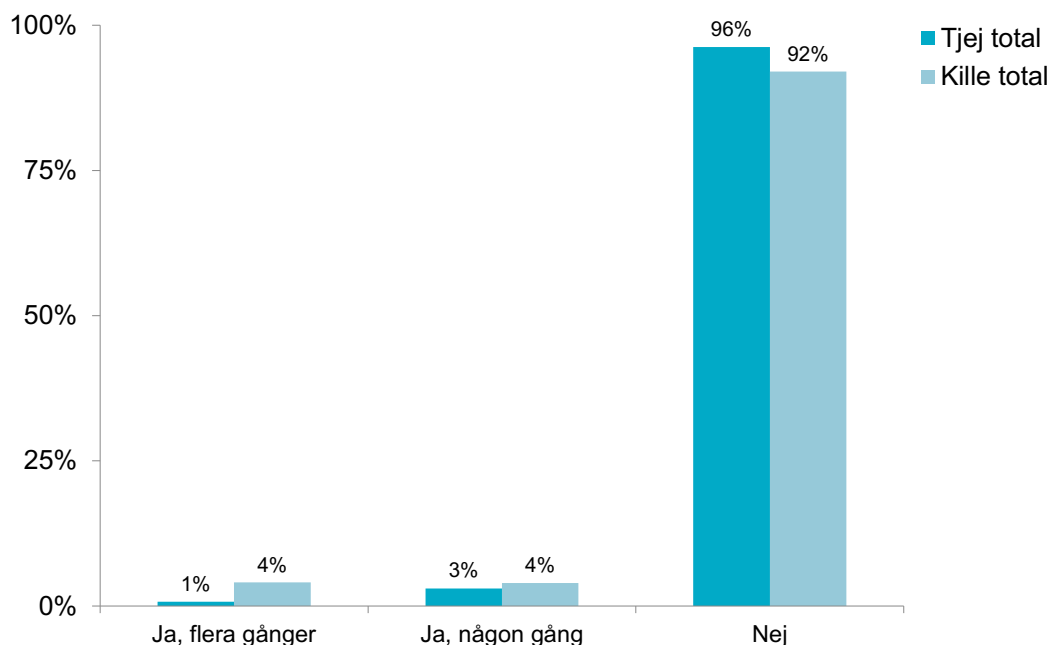
	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
En gång i veckan	15%	15%	18%	20%
Flera gånger i veckan + I stort sett varje dag	71%	72%	56%	58%

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 4% av tjejerna och 8% av killarna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer.¹

I Huddinge ser vi att gymnasiekillar är den grupp där störst andel snusar minst en gång per vecka. Vad gäller rökning ser vi att gymnasieungdomarna röker minst en gång per vecka i högre grad än högstadieungdomarna, utan någon större könsskillnad. Det framgår också att en andel om cirka 9 % av högstadieungdomarna och 29 % av gymnasieungdomarna dricker starköl/cider, vin eller sprit minst en gång per månad. Att minst en gång per månad dricka så mycket alkohol att man känner sig full är vanligare bland gymnasieungdomarna än bland högstadieungdomarna.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att både högstadie- och gymnasieungdomarna i Huddinge dricker alkohol minst en gång per månad i högre grad än rikssnittet. Gymnasieungdomar i Huddinge dricker dock så de känner sig fulla i lägre utsträckning än rikssnittet. Vad som också framgår är att gymnasieungdomarna snusar i något lägre grad än rikssnittet. I övrigt är resultatet i Huddinge likt rikssnittet.

¹ CAN: Skolelevers drogvanor 2018

F6. Hur ofta brukar du...?

Röka Cigaretter?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	97%	97%	93%	92%
Minst en gång per vecka	3%	3%	7%	8%
Snusa?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	98%	95%	93%	86%
Minst en gång per vecka	2%	5%	7%	14%
Dricka folköl?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	98%	96%	97%	92%
Minst en gång per vecka	2%	4%	3%	8%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	97%	94%	91%
Minst en gång per vecka	1%	3%	6%	9%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	89%	65%	90%	80%
Minst en gång per vecka	11%	35%	10%	20%

F6b. Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Röker minst en gång per vecka	4%	3%	8%	9%
Snusar minst en gång per vecka	4%	4%	12%	16%
Dricker folköl minst en gång i månaden	6%	2%	15%	5%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	9%	3%	29%	12%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	54%	52%	65%	74%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

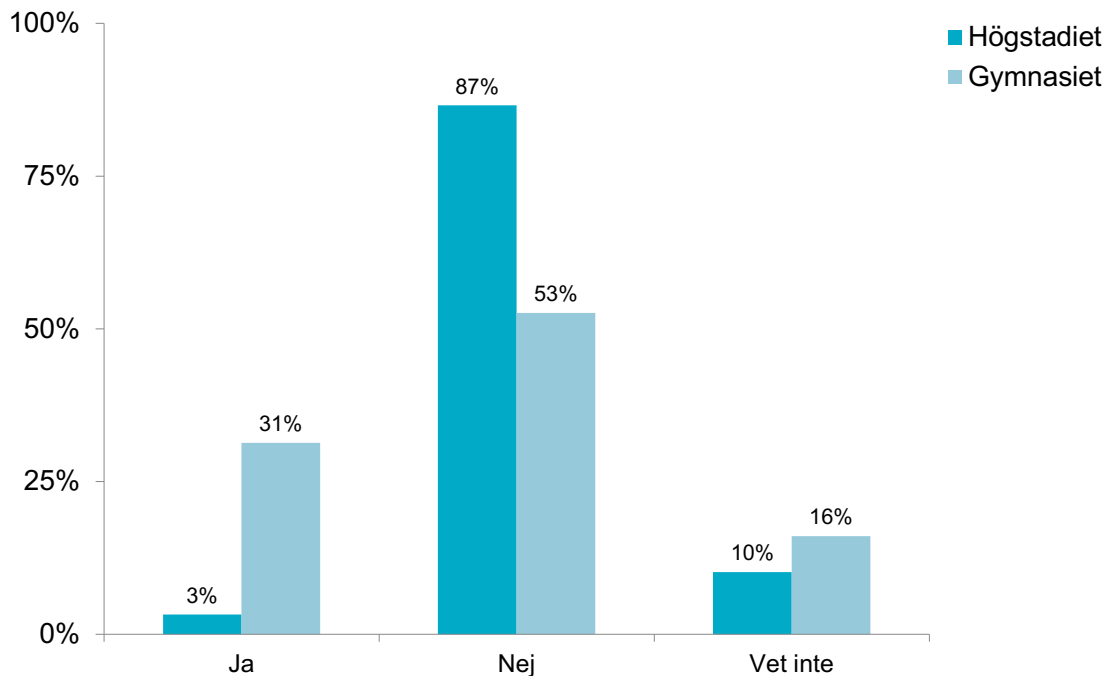
De flesta får tag i alkohol via kompisar, kompisars syskon eller partner. Näst vanligaste alternativet är "på annat sätt". Endast en liten andel, totalt 3 % av högstadieungdomarna, svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar. På gymnasiet är motsvarande andel klart högre, 31 %.

F6d. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

Köper själv i affären	17%
Beställer på internet	6%
Handlar utomlands	7%
Tillverkar själv	6%
Får från mina föräldrar	21%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	10%
Från syskon	6%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	41%
Från annan vuxen	14%
På annat sätt	32%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

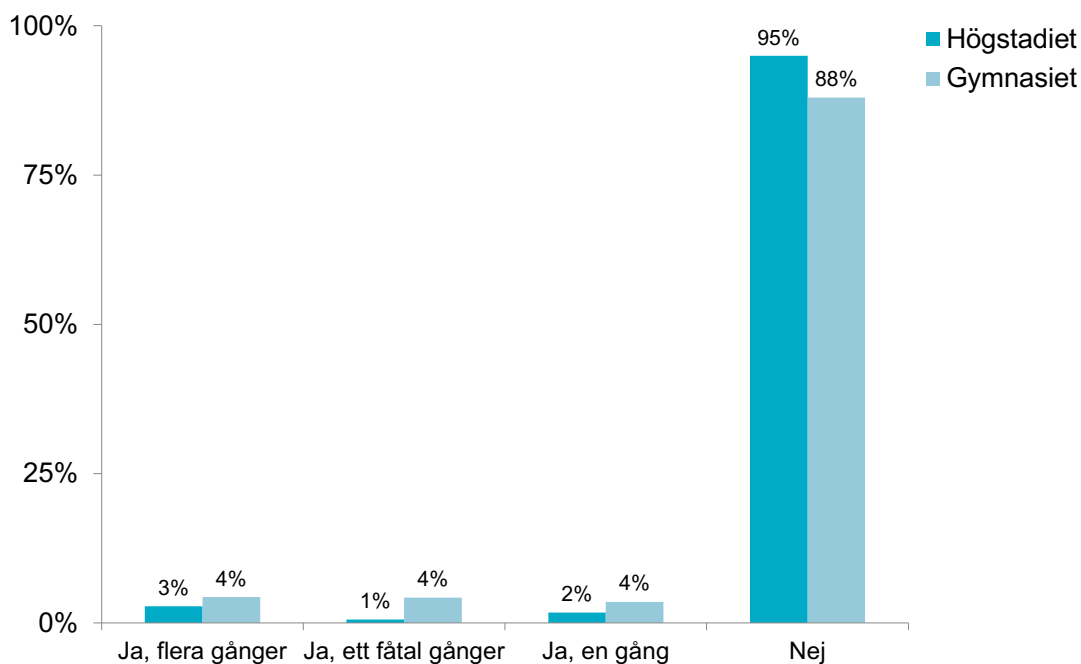

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. 6 % av högstadieungdomarna och 12 % av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Andelen ungdomar som någon gång använt narkotika i Huddinge är på samma nivåer som rikssnittet 2021.

Som det framgår i diagram F8c på följande sida är marijuana och hasch de vanligaste drogsorterna, följt av ecstasy/LSD och kokain. 37 % av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten och 38 % har fått tag på narkotika "på annat sätt", se diagram F8d.

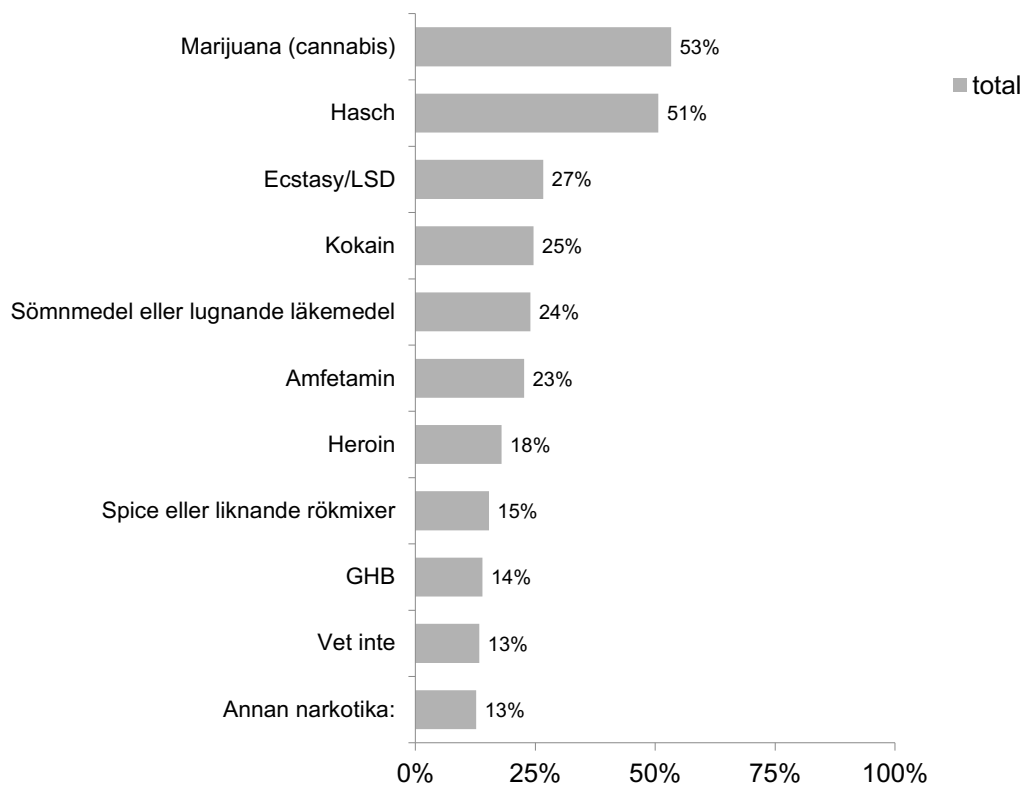
F8. Har du någon gång använt narkotika?

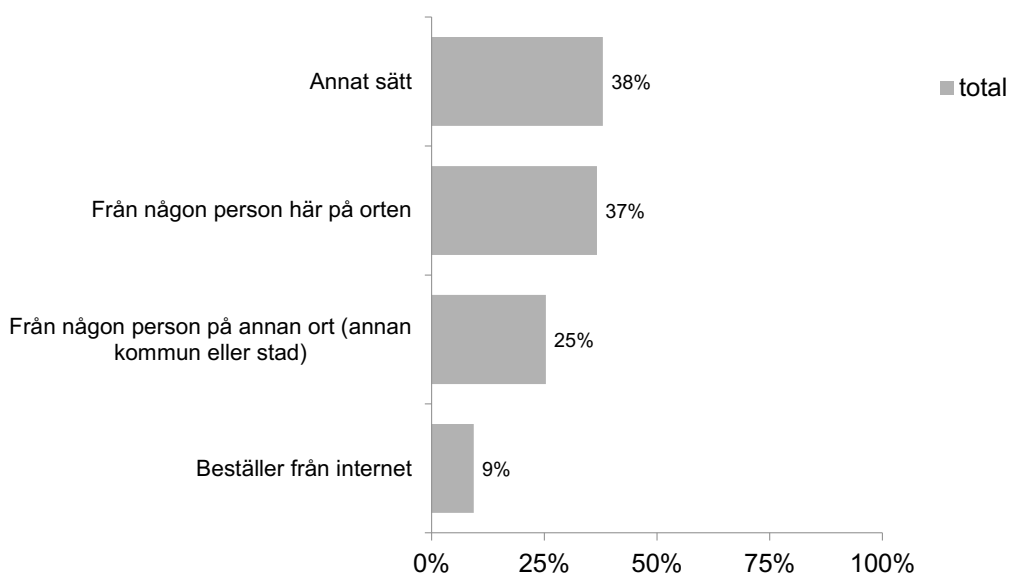
F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
5%	4%	12%	12%

F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?
Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika?
Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

Fördjupat om ungas hälsa

Orsakerna till ökningen av psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär bland unga i Sverige förklaras ofta, åtminstone till viss del, av den ökade individualiseringen i samhället. Vi har idag stora valmöjligheter, vilket är positivt, men samtidigt kan det vara så att förmågan att hantera dessa val inte har utvecklats i samma takt. Andra förklaringar som tas upp är ökad skolstress, bland annat utifrån den reformerade grundskolan. Det finns även studier där ungdomar själva uttrycker att skolan är en viktig anledning till att de känner sig stressade och mår dåligt. Där lyfts skolarbetet som en källa till stress, och särskilt gäller detta tjejer.¹

Att fördjupat titta på vad som samvarierar med ungas hälsa kan vara viktigt för att få en förståelse kring hur hälsa hänger samman med övriga frågor och för att rikta insatser mot de mest utsatta grupperna. I Huddinge är det dessutom så att gymnasieungdomarna i något lägre grad än rikssnittet svarar att de mår bra, och i högre grad uppger att de har flertalet regelbundna psykiska och somatiska besvär. Skillnaden är störst vad gäller stress, och även högstadieungdomarna i Huddinge är stressade i högre grad än rikssnittet.

Trygghet och trivsel i skolan

I avsnittet framgick att tjejer mår klart sämre än killar, och sämst mår gymnasietjejeerna. Utöver att kön tydligt samvarierar med hälsa såg vi även i fördjupningsdelen om trygghet att utsatthet för mobbning tydligt samvarierar med hälsa. Genom ytterligare analyser ser vi också att de ungdomar som utsatts för otrygga situationer som hot, stöld eller våld i lägre grad än övriga svarar att de mår bra. De har även samtliga psykosomatiska besvär regelbundet i högre grad än de som inte utsatts.

Det finns också samband mellan ungas hälsa och trivsel i skolan. Vad som framkommer är att unga som skattar sin hälsa som dålig i lägre grad trivs i skolan. Bland de som mår dåligt svarar 55 % att det stämmer helt eller delvis att de trivs med stämningen i skolan. Motsvarande andel bland de som mår bra är 82 %. Unga som mår dåligt känner sig även mindre trygga i skolan, och ser sig i lägre grad ha möjlighet att påverka olika saker i skolan. Tittar man på gruppen unga som är missnöjda med skolan ser vi också att de mår klart sämre än de som är nöjda. Bland de som är missnöjda med skolan mår 36 % mycket eller ganska bra, jämfört med 67 % bland de som är nöjda.

Varför mår tjejer sämre än killar?

Utifrån Lupp-enkätens frågor går det inte att avgöra varför tjejer mår sämre än killar. Däremot finns det en del rapporter som belyser könsskillnaderna i ungas hälsa, bland annat i en rapport från Folkhälsomyndigheten. Där tar man bland annat upp att tjejer är mer stressade och har högre krav på sig än killar när det kommer till skolan och betyg, och att detta är något som kan påverka hälsan. Det konstateras att tjejer mår sämre än killar, men samtidigt lyckas de bättre i skolan. Killar mår alltså bättre, men

¹ SOU 2009:64, SOU 2010:80, Folkhälsomyndigheten 2016: Skolprestationer, skolstress och psykisk ohälsa bland tonåringar, Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013/2014

har i sin tur tydligt lägre studieresultat.² Annat som nämns, som kan påverka könsskillnader i hälsan, är biologiska faktorer, strukturella faktorer och förväntningar knutna till kön. Till strukturella faktorer hör bland annat utvecklingen på arbetsmarknaden och ökade utbildningskrav. För flera kvinnodominerade yrken har nämligen kraven på utbildning ökat den senaste tiden. Folkhälsomyndigheten skriver att detta kan påverka ungas syn på framtiden, engagemang i skolan och upplevelsen av stress. Förväntningar knutna till kön handlar om att flickor och pojkar ställs inför olika möjligheter och hinder i sin vardag, och de har olika strävan att leva upp till ideal och normer som de möter.³

Tittar man specifikt på gruppen tjejer som mår dåligt i Huddinge syns också tydliga samband mellan utsatthet och trivsel i skolan. Vad som framgår är att de tjejer som mår dåligt i klart högre grad än de tjejer som mår bra har utsatts för mobbning och otrygga situationer. De är även mindre nöjda med skolan, trivs i lägre grad med stämningen och känner sig mindre trygga där. Att arbeta för att motverka mobbning kan alltså vara viktigt också för att främja ungas hälsa.

Övriga skillnader

Utöver dessa samband framgår det att ekonomiska förutsättningar samvarierar med ungas hälsa. Bland resurssvaga unga svarar 50 % att de mår bra eller mycket bra. Bland övriga unga svarar däremot 72 % att de mår bra eller mycket bra. Det framkommer också att unga hbtq-personer mår sämre än övriga unga, både vad gäller självskattad hälsa och förekomsten av regelbundna psykosomatiska besvär. Även de som svarar att de har en nedsatt funktion eller långvarig sjukdom mår tydligt sämre än övriga ungdomar, och har i högre grad regelbundna psykosomatiska besvär. Det finns även vissa skillnader utifrån bakgrund. Unga med utländsk bakgrund skattar nämligen också sin hälsa som något sämre än unga med helt svensk bakgrund.

Utsatthet för mobbning är en faktor som i stor utsträckning påverkar ungas hälsa

MUCF 2007, Fokus 07

Att arbeta mot jämlika förutsättningar inom bl.a skola, fritid, boende och arbetsmarknad är centralt i arbetet för en jämlik hälsa

SOU 2016:55: Det handlar om jämlik hälsa

Skillnader mellan bostadsområden

I Huddinge har skillnader i ungas hälsa också analyserats utifrån var ungdomarna bor. Vad som framgår är att det finns vissa skillnader. Bland annat ser vi att de unga som bor på landsbygden och i Länna mår sämre än övriga. I dessa områden svarar totalt 53 % att de mår mycket eller ganska bra. Gruppen unga som bor på landsbygden är som tidigare nämnt dock liten och resultatet bör därmed tolkas med försiktighet.

² Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

³ Barnombudsmannen 2015: Könsskillnader i skolresultat och psykisk ohälsa. Temarapport Max18

Unga i Snättringe är de som i högst grad skattar sin hälsa som ganska eller mycket bra (80 %). Det finns dock skillnader mellan könen. Killar i Snättringe mår klart bättre än vad tjejer gör. Bland killarna i Snättringe skattar 93 % sin hälsa som bra eller mycket bra, medan motsvarande andel bland tjejerna är 65 %. Även i Länna, där ungdomarna totalt sett mår sämst, syns liknande mönster. Bland killarna i Länna skattar 89 % sin hälsa som bra, medan andelen tjejer är klart lägre (32 %). Länna är även det område där tjejer i lägst grad mår bra. Det område där killar i lägst grad mår bra är däremot i Vårby (69 %). Tjejer mår dock sämre än killar även i Vårby.

Vad gäller förekomsten av regelbundna psykosomatiska besvär syns överlag inga större skillnader mellan olika bostadsområden. Vissa skillnader syns dock och vad som bland annat framgår är att unga boende på landsbygden i högst grad är nedstämda flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag (53 %). Boende i Segeltorp är i lägst grad nedstämda (25 %). Det finns dock stora skillnader mellan könen och vi ser att det främst är killarna i Segeltorp som är mindre nedstämda. 11 % av killarna i Segeltorp är nedstämda flera gånger i veckan/varje dag, medan motsvarande andel bland tjejerna är 40 %. Könsskillnaderna när det kommer till nedstämdhet är dock störst i Snättringe och Länna. Bland killarna i dessa områden är 11 % nedstämda regelbundet, medan motsvarande andel bland tjejerna är 50-53 %.

När det kommer till förekomsten av stress är skillnaderna mellan bostadsområden mindre, men vad som framgår är att unga i Snättringe i lägst grad känner sig stressade flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag (38 %). Könsskillnaderna är dock stora, och bland tjejerna känner sig 65 % stressade flera gånger i veckan, medan motsvarande andel bland killarna är 12 %. Mest stressade är boende i Länna och Skogås (56 %). Även i dessa områden är tjejer (82-63 %) stressade i högre grad, men även en stor andel av killarna i dessa områden uppger att de känner sig stressade regelbundet (26-49 %). Boende i Länna har även problem med magont och huvudvärk i högst grad.

	Lands- bygd	Stuv- sta	Flemings- berg	Segel- torp	Skogås	Fullersta	Trång- sund	Vårby	Glömsta	Snätt- ringe	Sjödalen	Länna
Andel som be- dömer sin hälsa som mycket eller ganska bra	53%	69%	68%	77%	68%	74%	67%	65%	75%	80%	63%	53%
Andel nedstämda flera gånger i veckan/i stort sett varje dag	53%	30%	28%	25%	31%	32%	30%	30%	31%	30%	36%	34%
Andel stressade flera gånger i veckan/i stort sett varje dag	41%	55%	53%	44%	56%	48%	52%	54%	49%	38%	52%	56%

G. Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete och företagande.

Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har påverkat unga i stor grad. Etableringsåldern har ökat och likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som påverkar ungas hälsa. Enligt flera studier oroar sig även många unga över framtiden och möjligheten att få ett arbete.¹

En fullföljd gymnasieutbildning är det viktigaste för att unga senare ska få ett arbete.² En annan sak som även kan vara viktig för kommunen är att arbeta för att fler ungdomar får möjligheten till arbetserfarenhet via extrajobb och sommarjobb, vilket också kan öka chanserna för en senare etablering på arbetsmarknaden.

I rapporten "Unga röster 2016" framkommer det också att många ungdomar efterfrågar mer praktik, mer information från skolan om hur arbetsmarknaden fungerar, mer studiebesök och möjligheten att få träffa olika personer som berättar om sina yrken.³

"Utöka antalet sommarjobb som kommunen erbjuder unga"

– Svar från tjej i gymnasiet på frågan om vad Huddinge kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

¹ Se exempelvis: Linneuniversitet 2016 "Sveriges ungdomar om framtiden." eller Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

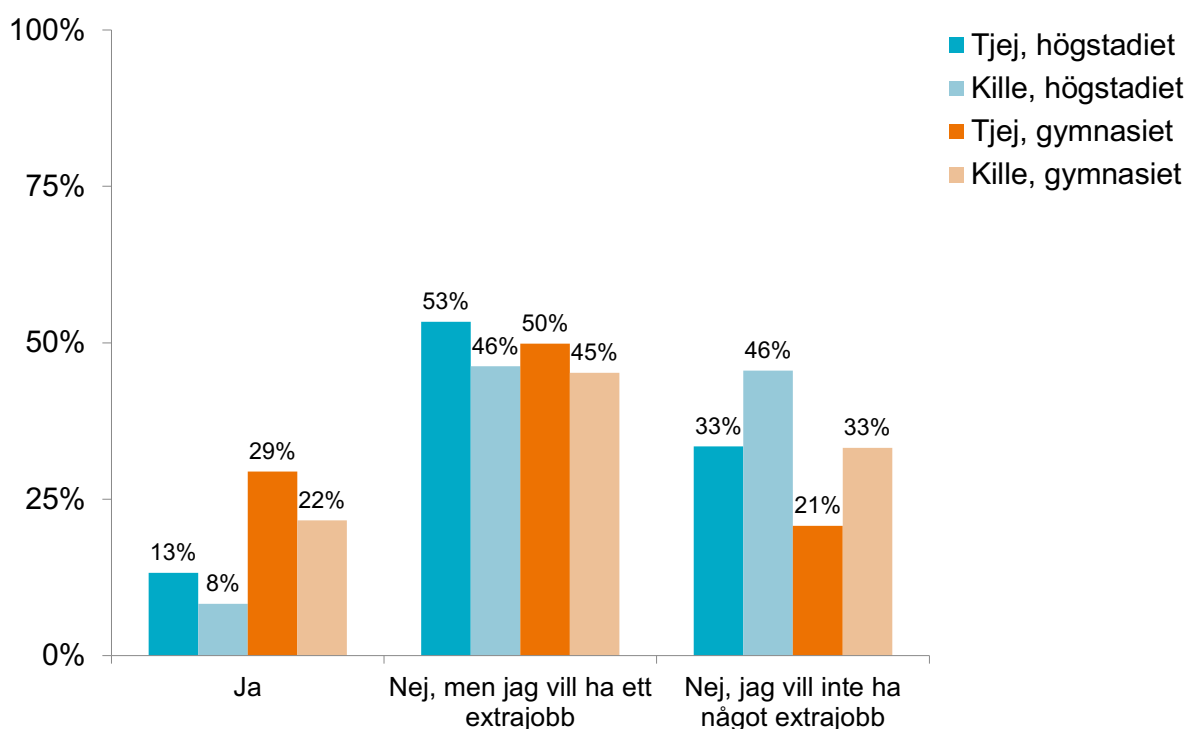
² Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

³ Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

En andel om 11% av högstadieungdomarna och 25 % av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. Runt hälften svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb. Tjejer i högstadiet är de som i högst grad svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb medan tjejer i gymnasiet är de som högst grad redan har ett extrajobb.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att andelen gymnasieungdomar med extrajobb är på en något lägre nivå i Huddinge. Andelen i högstadiet är mer lik rikssnittet.

G1. Har du något extrajobb just nu?

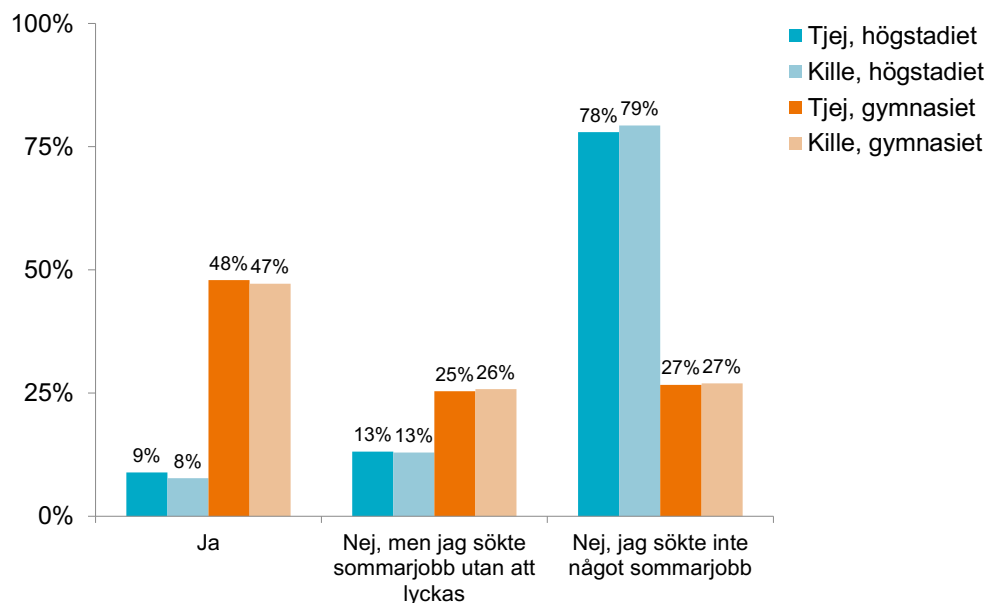
G1a. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
11%	13%	25%	30%

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 9 %, se diagram G2 på nästa sida. Detta är lägre än rikssnittet för högstadieungdomar. Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras, 47 %, är klart högre än för högstadieungdomarna. Även detta är dock lägre än rikssnittet, se tabell G2a.

Majoriteten av högstadieungdomarna fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, se G2c på följande sida. Det vanligaste svaret bland gymnasieungdomarna är att man fått jobbet genom kommunen följt av genom någon i den egna familjen.

G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

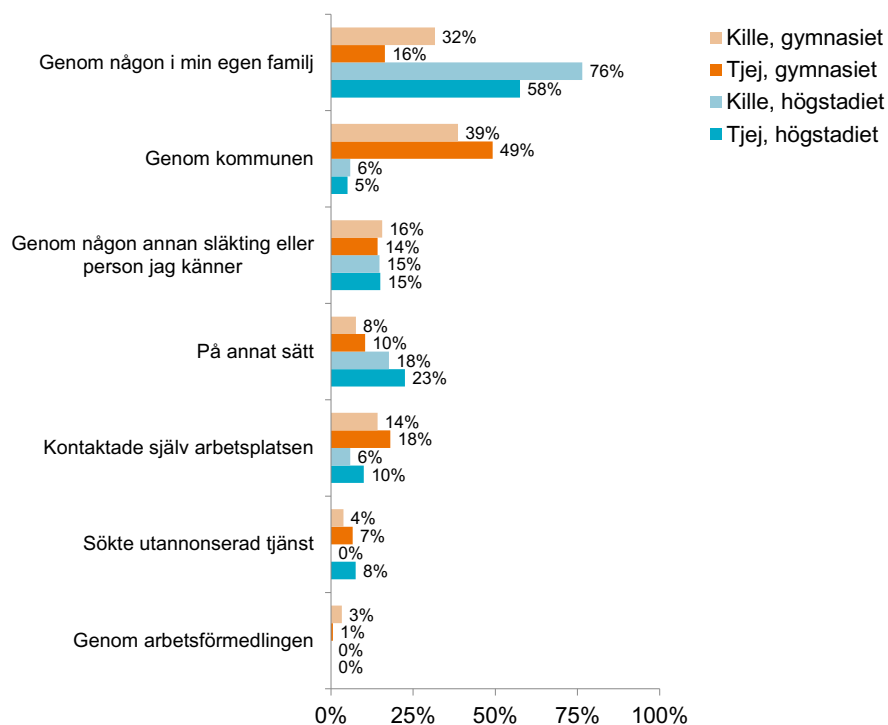

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
9%	16%	47%	60%

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

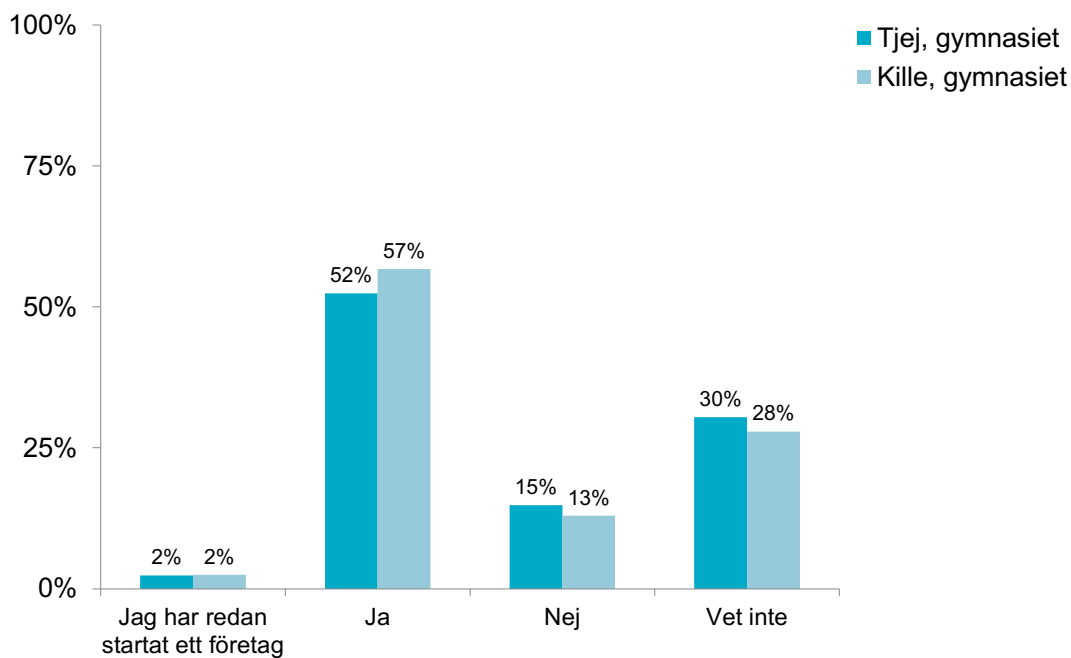
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Gymnasieungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 52% av tjejerna och 57 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. Detta är ett liknande resultat som Lupps rikssnitt 2021. Därutöver svarar 2% att de redan har ett företag.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" jämförelse med rikssnittet

Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
54%	58%

***"Beror på liksom vart jag hittar
jobb i framtiden, vart min partner
bor och vad vi kommer överens
om. Förutom det kan jag ändå tän-
ka mig att bo kvar här."***

– Svar från tjej i gymnasiet på frågan om hon tror att hon kommer flytta från kommunen.

H. Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnts i avsnittet om arbete så oroar sig många ungdomar över framtiden. I rapporten "Unga röster 2016" svarar hela 4 av 10 att de känner oro för framtiden. I samma studie framkommer det att oron ökar i takt med ungdomarnas ålder.¹ Flertalet studier påvisar att ungas oro inför framtiden är kopplat till bland annat studieresultat och jobbmöjligheter.

Även förändrade förutsättningar kopplat till rådande pandemi och klimatförändringarna är två ytterligare aspekter som kan bidra till oro bland unga, vilket bland annat tas upp i Bris rapport "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar". I rapporten konstateras också att relationer, existentiella frågor och identitet är aspekter som kan skapa oro för framtiden bland unga. Även oro över att hitta en bostad lyfts som en sak som kan bidra till att unga oroar sig för framtiden.²

¹ Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

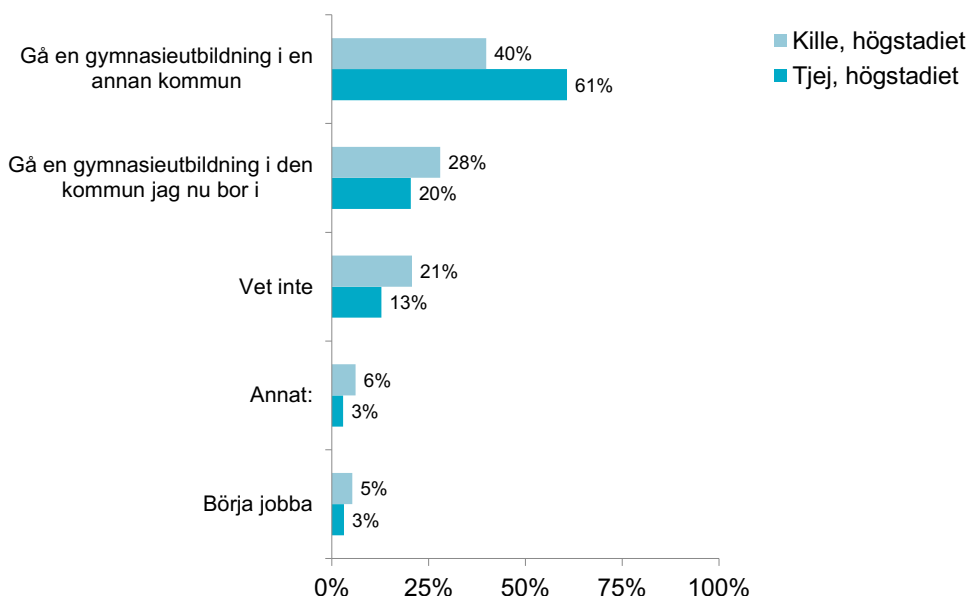
² Bris 2020: "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar"

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

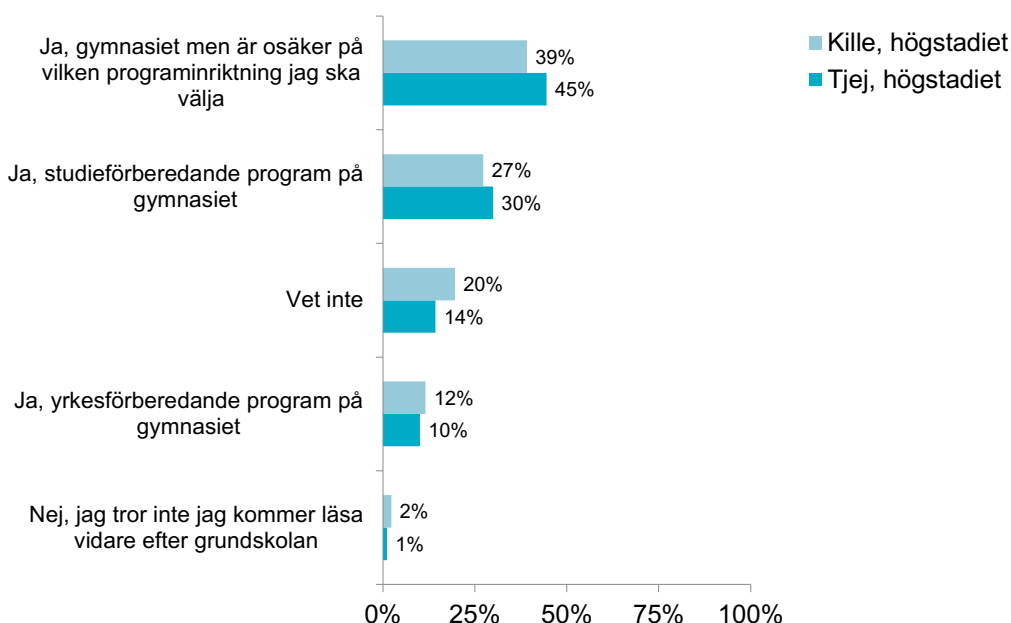
En stor majoritet av ungdomarna i högstadiet skulle helst gå en gymnasieutbildning (i kommunen eller på annan ort) efter grundskolan, se diagram H1a. En mycket liten andel, 3-5 %, vill helst börja jobba.

Som det framgår i diagram H1b svarar en stor majoritet av högstadieungdomarna att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. 20 % av killarna och 14 % av tjejerna vet inte om de kommer läsa vidare efter grundskolan.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

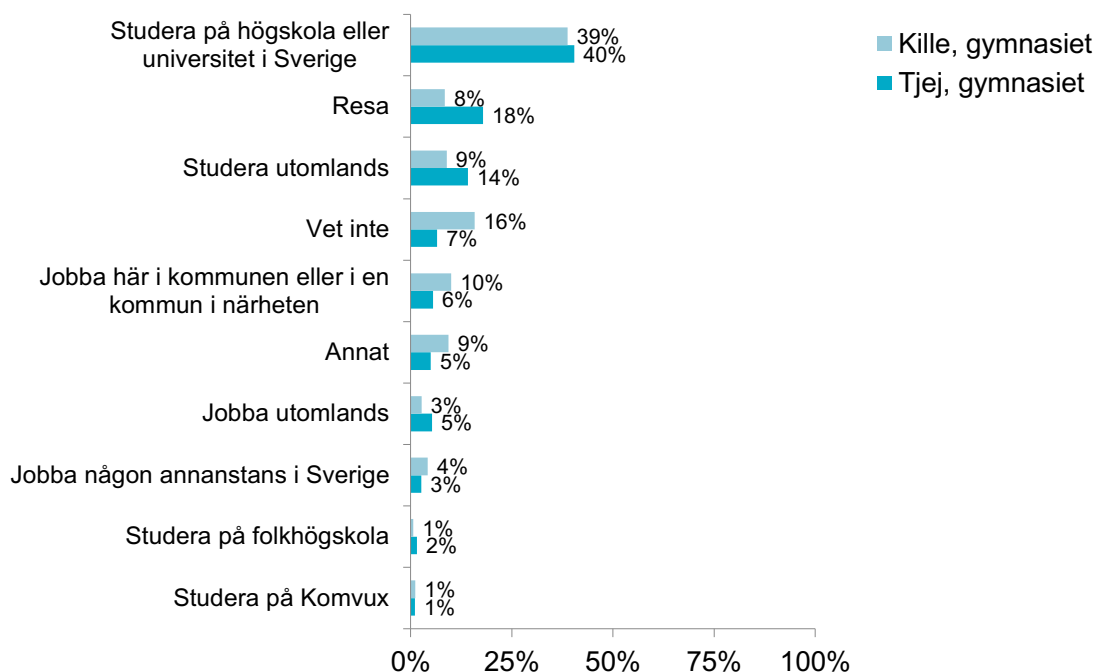

Vad unga i gymnasiet vill och tror de kommer göra

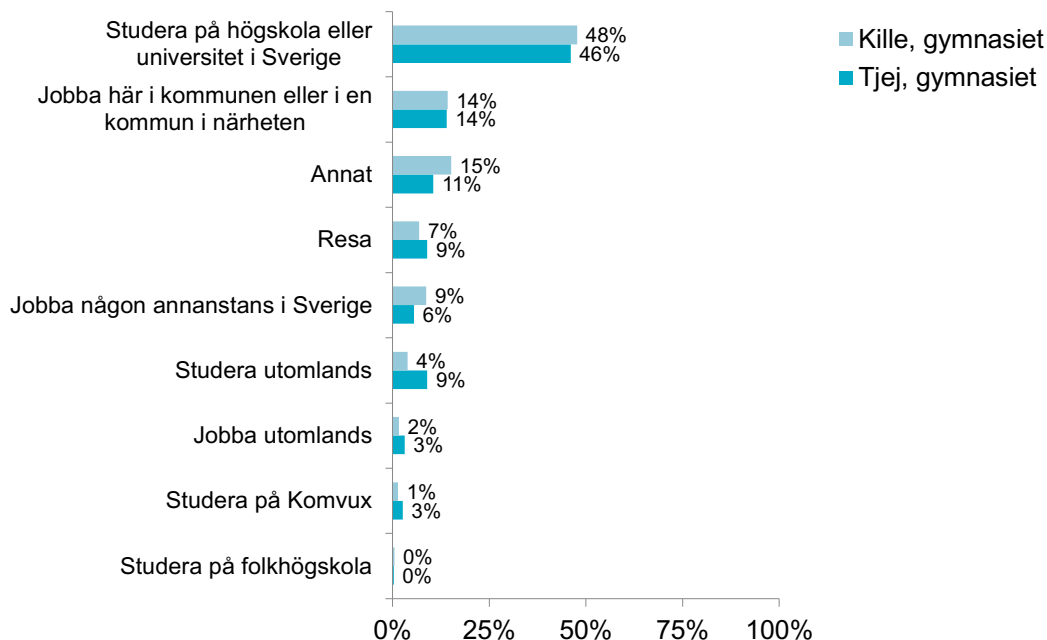
Drygt 40 % av både killarna och tjejerna i gymnasiet svarar att de helst vill studera på högskola eller universitet i Sverige efter gymnasiet, se diagram H1c. Det näst vanligaste svaret är att vilja resa eller studera utomlands. En större andel killar än tjejer vill helst börja jobba i kommunen.

Flest ungdomar tror att de kommer att studera på högskola eller universitet i Sverige, följt av att jobba i kommunen eller annan kommun i närheten, se diagram H1d.

H1c. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

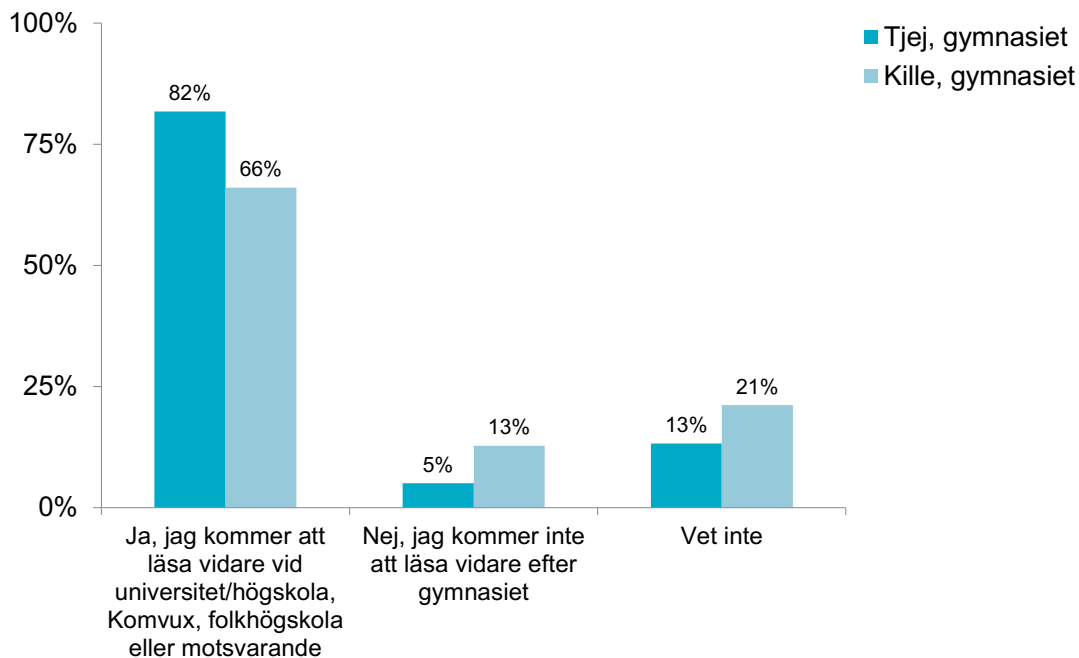

H1d. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

82 % av gymnasietjejerna och 66 % av gymnasiekillarna svarar att de tror de kommer att läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Andelen om tror att de kommer läsa vidare är högre än rikssnittet, se tabell H2a.

H2. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

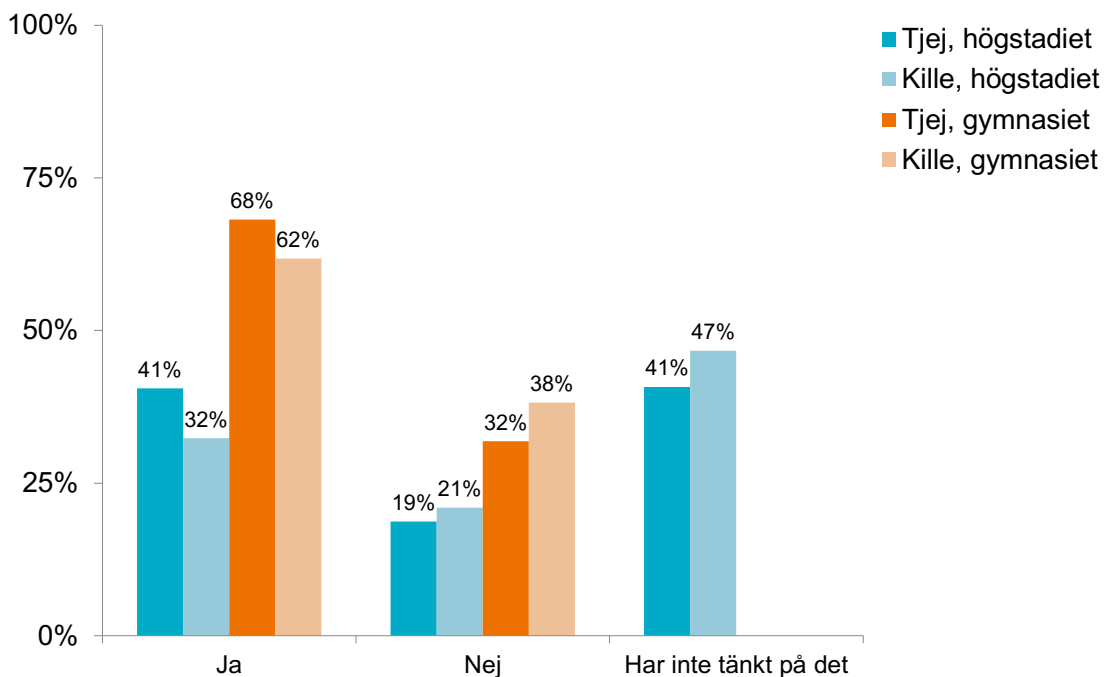
H2a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge	Riket gymnasiet
Ja	73%	64%
Nej	9%	14%
Vet inte	18%	22%

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är högst bland gymnasieeleverna, 65 % totalt. 36 % av högstadieungdomarna tror att de kommer att flytta. Andelen som tror att de kommer flytta bland gymnasieungdomarna i Huddinge är lägre än rikssnittet. Högstadieungdomarna svarar på liknande nivå som rikssnittet att de tror de kommer flytta.

H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

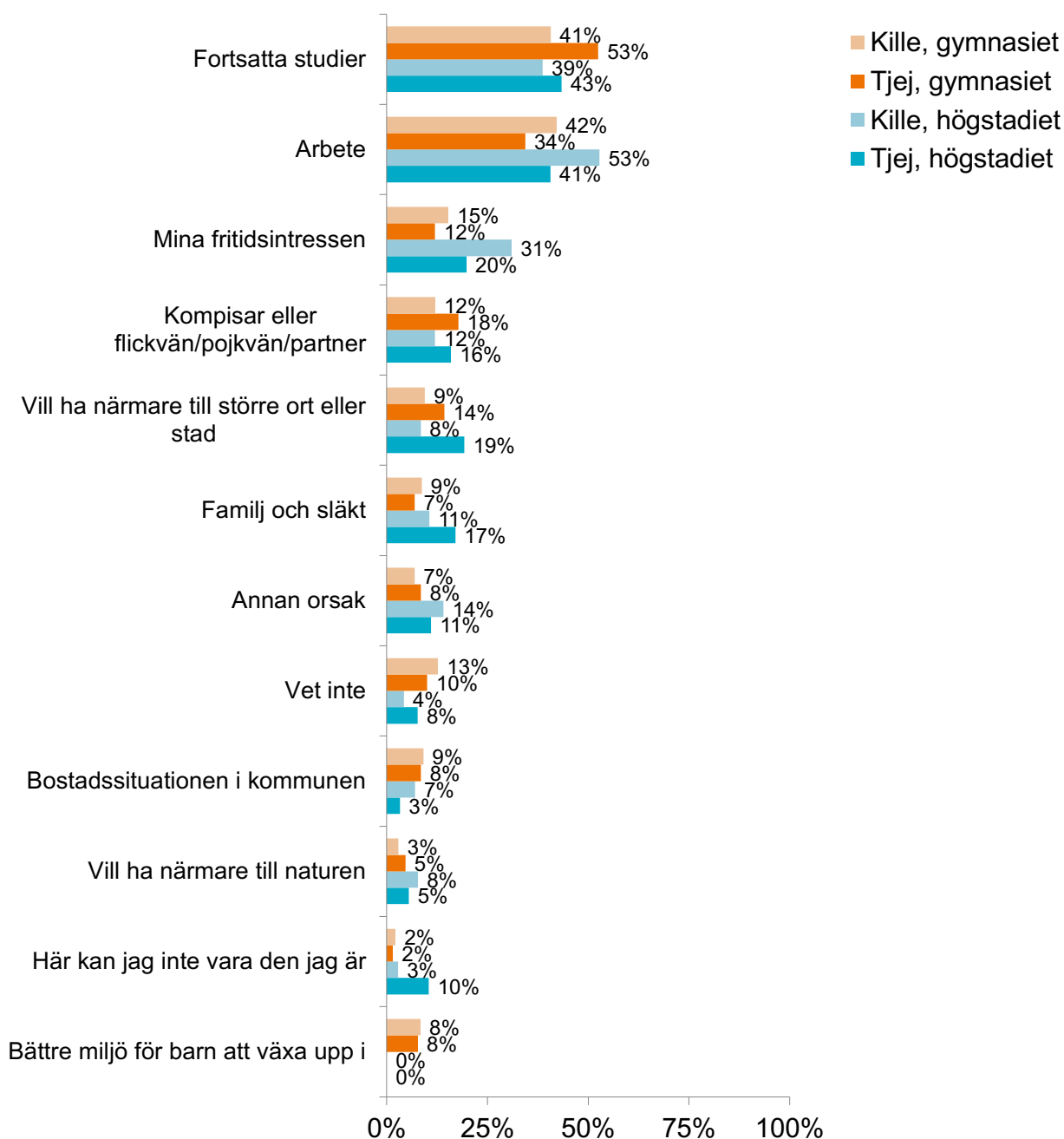

H4a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse med rikssnittet

Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
36%	37%	65%	73%

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Många anger att de tror de kommer flytta på grund av arbete eller fortsatta studier. Bland tjejer i gymnasiet är det hela 53 % som tror de kommer flytta på grund av studier. Motsvarande andel bland gymnasiekillarna är 41 %. Högstadiungdomar anger i högst utsträckning att de tror att de kommer flytta från kommunen med anledning av sina fritidsintressen.

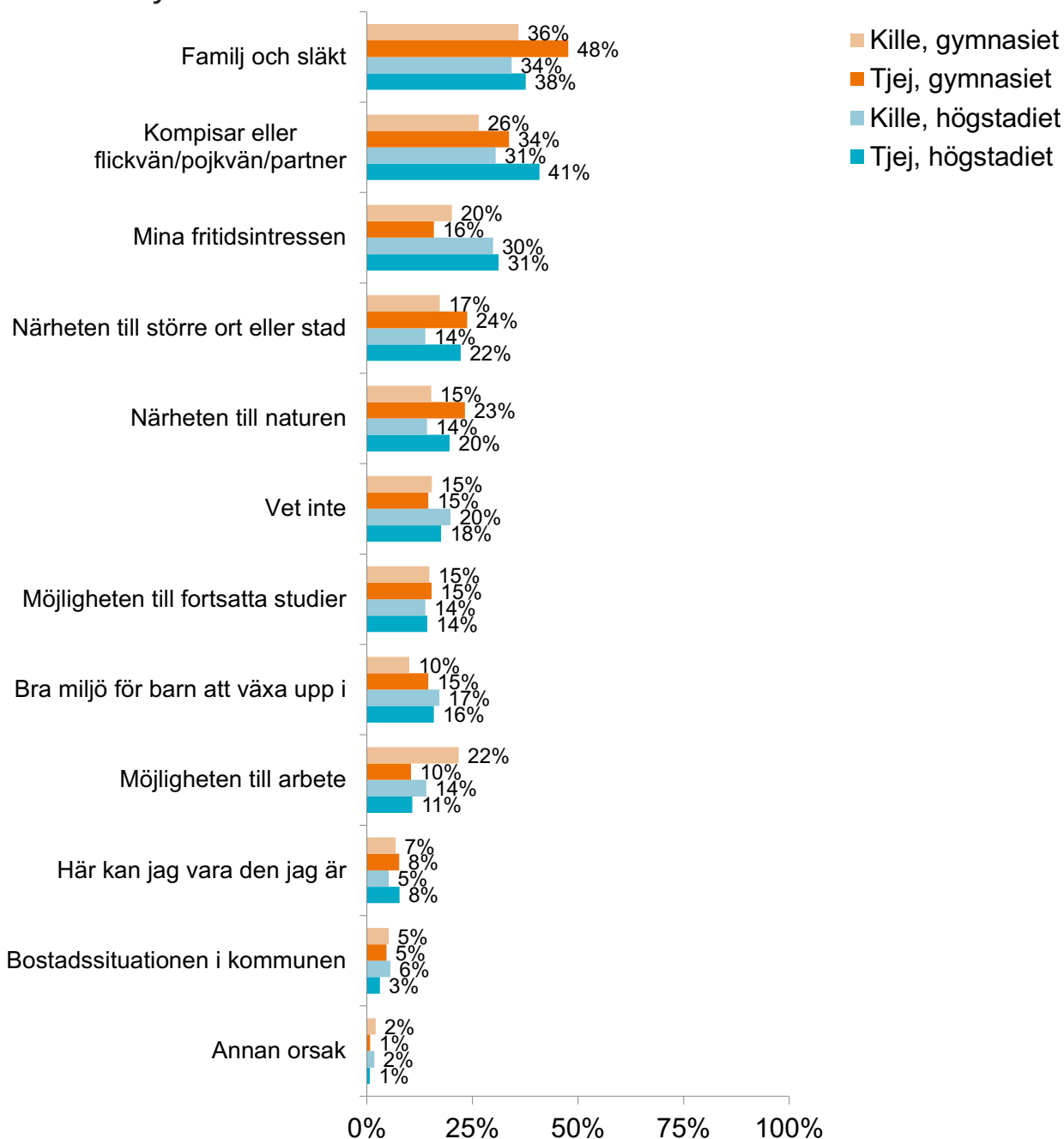
H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen? Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Huddinge. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andel anger. Högstadiungdomar anger även i relativt hög grad att deras fritidsintressen är det bästa med att bo i Huddinge. I övrigt uppger tjejer i högre utsträckning att närheten till naturen är det bästa med kommunen. Gymnasiekillarna uppger i högre grad än övriga att möjligheten till arbete är det bästa.

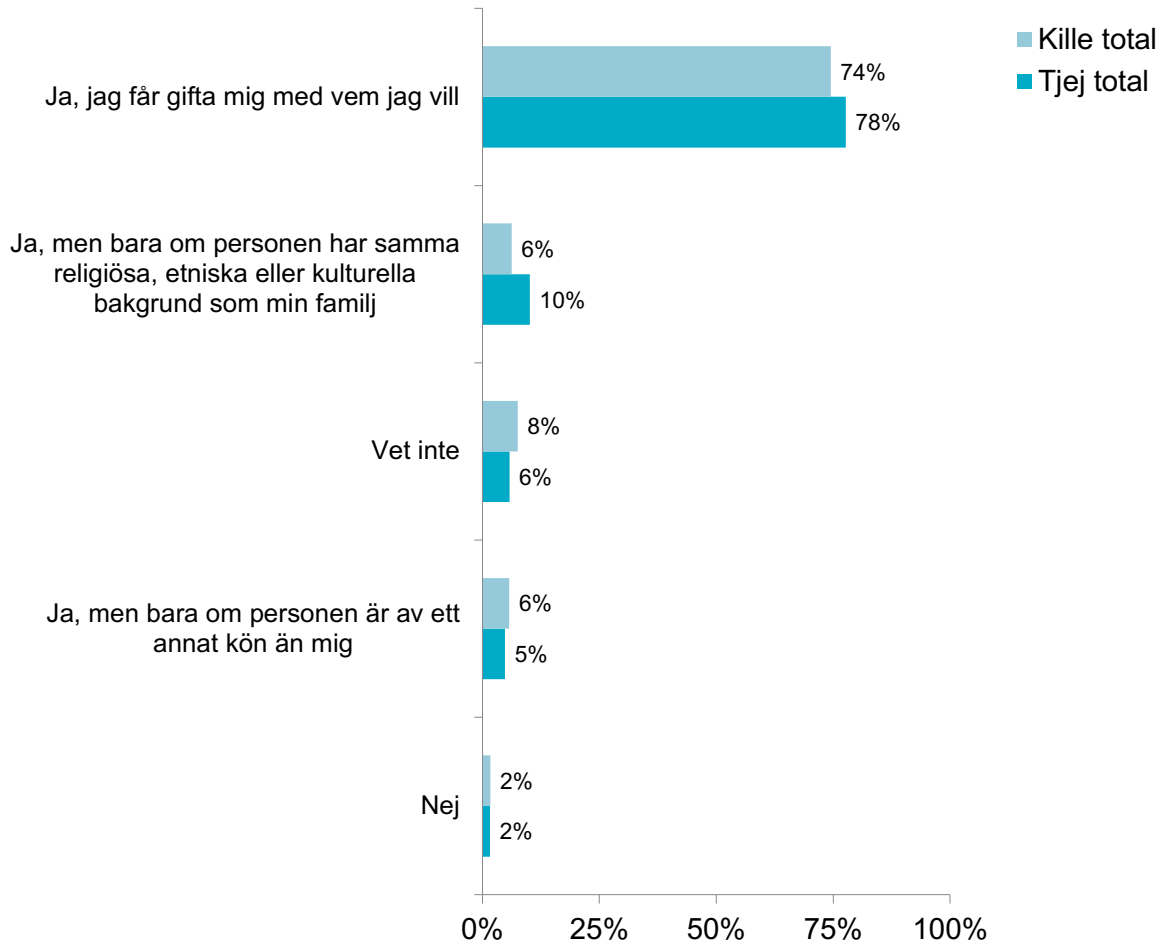
H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

Vilka unga får gifta sig med

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 74 % av killarna och 78 % av tjejerna svarar att de får det, se diagram H6 nedan.

H6. Får du gifta dig med vem du vill?

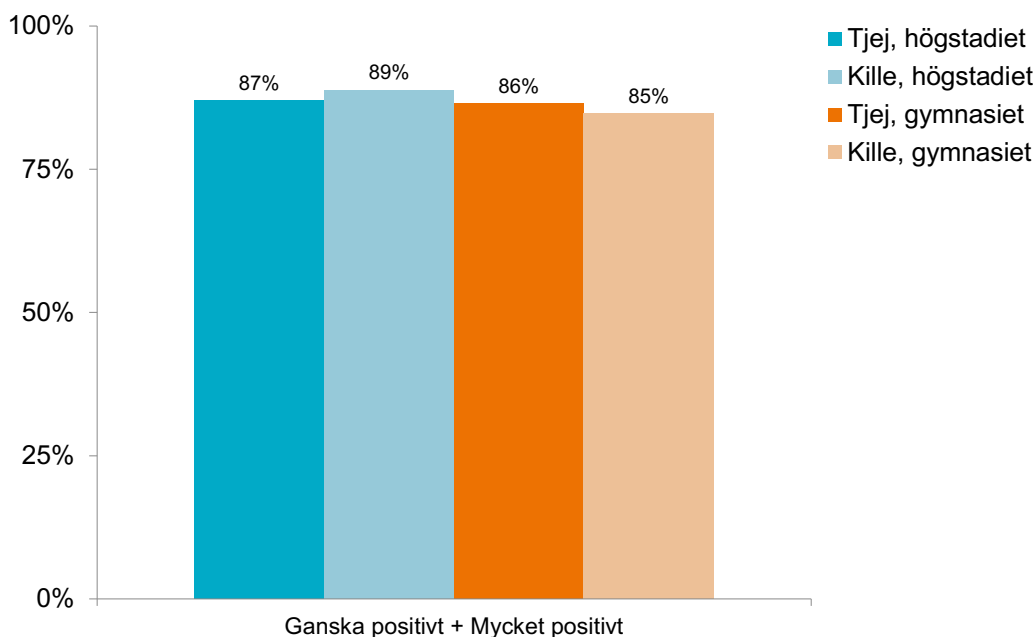

Framtid

Som framgår nedan svarar en stor andel, 88 % av högstadieungdomarna och 85 % av gymnasieungdomarna, att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Resultatet ligger på en liknande nivå som rikssnittet för högstadieungdomar och något lägre för gymnasieungdomar, se tabell H7a.

H7. Hur ser du på framtiden?

Andel som svarat ganska positivt och mycket positivt

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse med rikssnittet

	Huddinge högstadiet	Riket högstadiet	Huddinge gymnasiet	Riket gymnasiet
Mycket + ganska positiv	88%	90%	85%	90%

Corona-pandemin

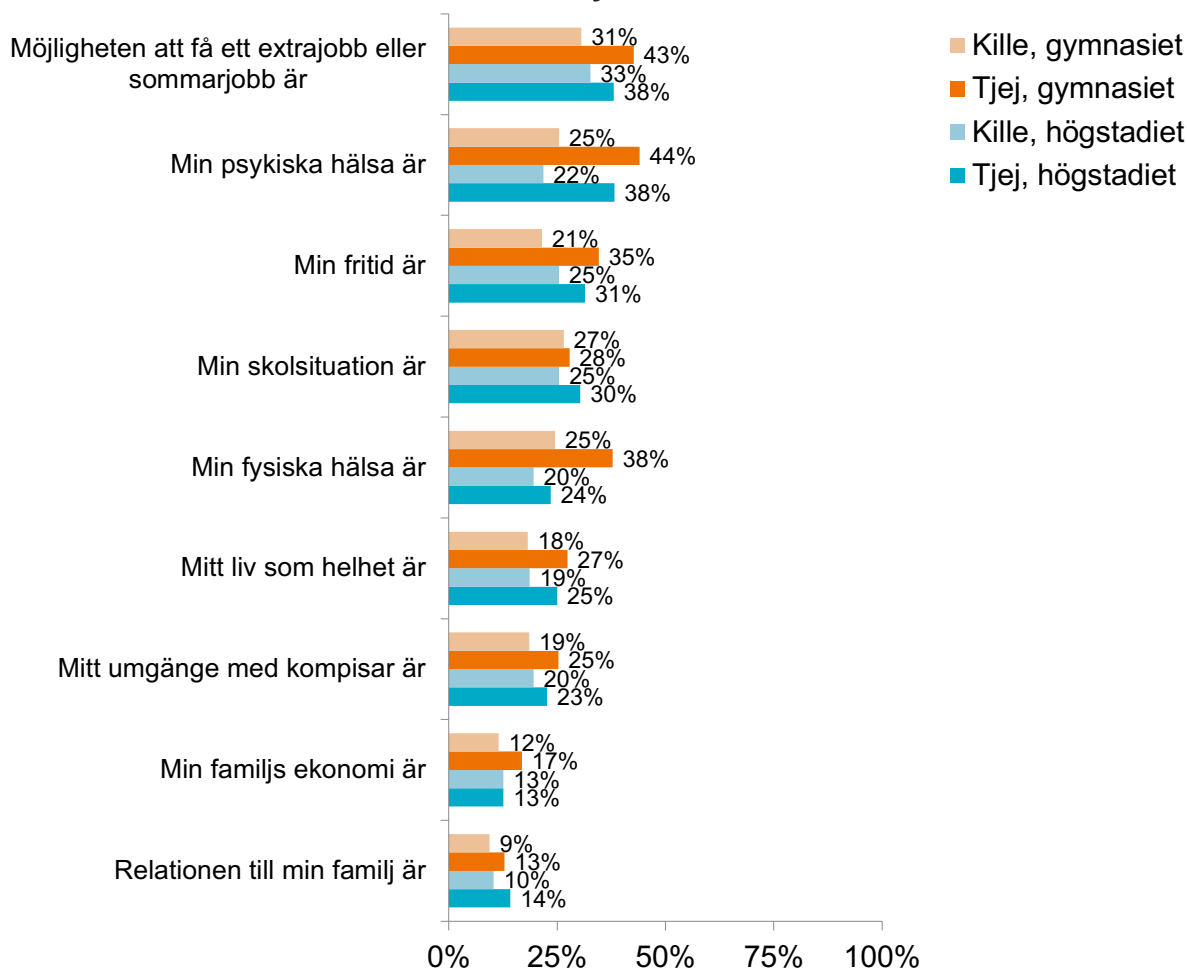
I årets Lupp-enkät fick ungdomarna också svara på en fråga om hur Corona-pandemin har påverkat dem. Utifrån diagrammet nedan (H8) kan vi se att många unga tycker att möjligheten att få ett extrajobb eller sommarjobb har varit klart sämre under pandemin. Speciellt tycker tjejer att möjligheterna varit sämre.

Vad som också framgår är att tjejer i högre grad än killar svarar att deras psykiska hälsa blivit sämre under pandemin. 38 % av högstadietjejerna och 44 % av gymnasietjejerna svarar att deras psykiska hälsa blivit sämre. Motsvarande andel bland killarna är 22-25 %. Gymnasietjejerna uppger även i högst grad att deras fysiska hälsa blivit sämre (38 %). Tjejer anger även i något högre grad att deras fritid har blivit sämre under pandemin.

Ungdomarna fick även i fritext beskriva hur pandemin har påverkat dem, på följande sida presenteras några citat.

H8. Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Corona-pandemin började – På vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin?

Andel som svarat "Lite sämre" eller "Mycket sämre".

H9. Vill du tillägga något om hur Corona-pandemin har påverkat dig?

"Tappade mycket motivation"

– Kille, gymnasiet

"Pandemin har stressat mig enormt, både av rädsla för mig själv och min familj. "

–Tjej, gymnasiet

"I början var det jätte jobbigt för då fick jag inte gå någonstans för att min mamma var jätte rädd att jag skulle få corona"

– Kille, högstadiet

"Jag har inte kunnat träffa någon i släkten och min relation med mina kusiner har blivit lite sämre."

–Tjej, högstadiet

"den gjorde så att vi hade distansundervisning varannan vecka och det tycket jag var bättre. För då var vi även halvklas så man jobbade mycket bättre både i skolan och hemma."

– Tjej, högstadiet

Referenslista

- Amnå Erik, Ekström Mats & Stattin Håkan 2016: Ungdomars politiska utveckling
- Barnombudsmannen 2015: Könsskillnader i skolresultat och psykisk ohälsa. Temarapport Max18
- Bris 2020: "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar"
- Brottsförebyggande rådet 2009: Grövre våld i skolan
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevers drogvanor 2018
- Folkhälsomyndigheten 2014: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013-2014
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Länsstyrelsen Västerbotten 2015: Idrott och normer
- Mentor & Ungdomar.se 2016: Unga röster 2016. Tema: integration
- Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2010: Fokus 10: Om ungas inflytande
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2013: Fokus 13: Unga och jämställdhet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Fokus 19: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Ung idag 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet
- Skolverket 2009: Grövre våld i skolan
- Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2010:80 Skolan och ungdomars psykosociala hälsa
- SOU 2016:5: "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55: Det handlar om en jämlik hälsa
- SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Statens medieråd: Ungar och medier 2019
- Stockholms stad 2015: Jämlik fritid, bättre framtid: Om unga stockholmares fritidsvillkor
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet
- Sveriges Kommuner och Landsting 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete
- Sveriges Kommuner och Landsting 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.

